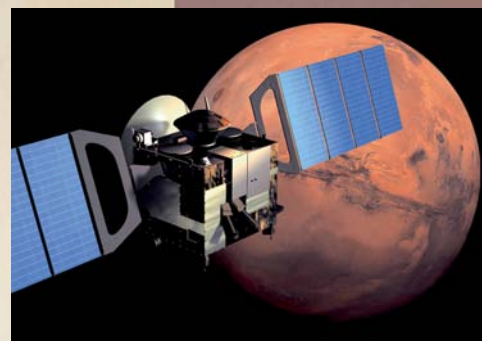

Joan Laporta

Objectiu Mart:
La ciència mira cap al planeta vermell

p. 12

Què feu aquestes **vacances?**
Propostes innovadores per fer turisme

p. 20

“El repte que tenim ara és posicionar el Barça com més que un club al món”

ACTIVITATS D'ESTIU 2006

Els Julols
Espanyol per a estrangers
Esports UB
Formació contínua no presencial
Idiomes moderns
Llengua catalana

ACTIVITATS RECONEGUDES
COM A CRÈDITS DE LLIURE ELECCIÓ

estiUB

ENDINSA'T A LA UB

www.ub.edu/estiu

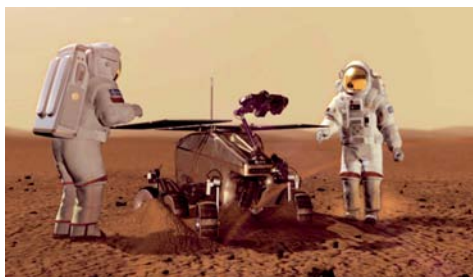

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Joan Laporta

"El repte que tenim ara és posicionar el Barça com més que un club al món"

4**Objectiu: Mart**

La ciència mira cap al planeta vermell.....

12**Què feu aquestes vacances?**

Noves activitats i territoris s'incorporen a l'oferta turística i la diversifiquen

20

Geografia i Història i Filosofia començaran el curs al nou edifici de la UB al Raval.....

29

Agenda

45

Som UB

46**Balanç d'un any**

Fa un any vaig accedir a la màxima representació de la Universitat de Barcelona amb la voluntat manifesta d'impulsar la participació, la cohesió, el lideratge i la projecció internacional de la UB. Poc m'imaginava aleshores la situació econòmica que hi trobaria i els canvis continuats que hauria de viure durant aquest any el Govern de la Generalitat, en especial el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, màxim interlocutor en la negociació del finançament de les universitats públiques de Catalunya. No obstant això, el repte de dirigir la institució universitària més important del país no ha deixat de ser engrescador.

Durant un any hem treballat per contenir el dèficit, per presentar una oferta sòlida d'estudis de postgrau, per consolidar una política decidida de suport als estudiants i per desenvolupar accions de suport a la recerca. Hem treballat per millorar la situació del PDI i, amb la represa de l'elaboració de la RLT, la del PAS.

Amb aquestes accions i d'altres, anem avançant en el projecte Horitzó 2020, la peça fonamental del qual és el Pla d'organització territorial de la UB. El trasllat definitiu, aquest estiu, de les facultats de Geografia i Història i de Filosofia des del campus Diagonal al centre de la ciutat, en serà el primer pas.

Un any al capdavant de la Universitat de Barcelona permet conèixer molt a fons l'organització i les seves fortaleses i debilitats. Puc dir, doncs, que ara estem en condicions de fer realitat gran part dels projectes previstos en el programa de govern. Estic segur que, d'aquí a un any, hauré aconseguit encarrilar la nostra Universitat dins un projecte que ens ajudarà a tots a sentir-nos orgullosos de la feina feta.

Màrius Rubiralta, rector

la universitat

Revista de la Universitat de Barcelona

Impressió en paper ecològic

Consell editorial: Màrius Rubiralta, rector; Jordi Matas, vicerector de Relacions Institucionals, Comunicació i Política Lingüística; Ernest Trias, cap de comunicació. **Editada pel Gabinet de Premsa:** Ester Colomina **direcció,** Núria Quintana **sotsdirecció,** Jordi Homs, Rosa Martínez, Xavier Codony i Patricia Lainz. **Administració:** Montse Cenzano. Gran Via, 585, 08007 Barcelona. Tel.: 93 403 55 44. Fax: 93 403 53 57. A/e: premsa@premsa.ub.es. Amb la col·laboració dels Serveis de Comunicació del Parc Científic de Barcelona, la Fundació Bosch i Gimpera i la Corporació Sanitària Clínic/Idibaps. Col·laboració del fotògraf: J.M. Rué. Producció gràfica i publicitat: El Tinter. SAL. Tel.: 93 343 60 60. Disseny original: Primer Segona Edicions. Maquetació i impressió: El Tinter, SAL (empresa certificada ISO 14001 i EMAS). Tiratge: 20.000 exemplars. Distribució: Interpàs, Associació Ginesta. Dipòsit legal: B-19682-97. Amb el patrocini **Santander Central Hispano** de:

Versió digital: www2.ub.es/comunicacions/revista_launiversitat

«El repte ara és posicionar el Barça com més que un club al món»

Joan Laporta

La multinacional blaugrana

Joan Laporta (Barcelona, 1962), casat i pare de tres fills, és llicenciat en Dret per la UB i president de la Comissió Assessora de la Facultat de Dret. Fundador del bufet d'advocats Laporta & Arbós, va ser líder i portaveu de la plataforma Elefant Blau des de 1998. L'any 2000 es va presentar a les eleccions a la presidència del Barça dins la candidatura del publicista Lluís Bassat, perdent davant Joan Gaspart. Guanya les eleccions el 2003 davant el mateix Bassat, el seu antic cap de llista.

Mantenim aquesta entrevista nou dies després de la victòria del Barça a la final de la Champions League, i el president ens confessa que des del 17 de maig està descentrat, que viu en un núvol i que no sap ni quin dia és. És potser per aquesta raó que té damunt la taula un petit rellotge de sorra, que fixa davant seu com a referència durant l'entrevista. El seu despatx, ni gran ni ostentós com un podria esperar, passaria perfectament pel d'un executiu d'una multinacional, si no fos per les banderes catalana i del Barça, juntes en un racó, i la munió de motius blaugranes que decoren mobles i parets.

És prop del migdia, va de bòlit, i ens comenta que ni tan sols ha pogut esmorzar tot oferint-nos bombons a tall de desdèjuni. Uns segons després s'asseu, s'ajusta l'americana i ordena sobre l'escriptori, en una pulcra filera, una petita campana, el rellotge de sorra i el telèfon mòbil.

Text:

Jordi Homs

Fotografies:

Marta Casellas

Comencem pel principi: per què va estudiar Dret? Vostè és una persona jove i s'ha definit sempre com a catalanista, com va viure l'entrada a la Facultat i al món del dret, de sempre poc procliu al catalanisme? Què recorda de la seva època d'estudiant al començament de la dècada dels vuitanta?

L'entrada va ser una mica..., no tot l'ortodox que es podria esperar. El meu pare és metge —i el meu avi també ho era—, el meu oncle, advocat. Jo havia fet la preinscripció a Medicina tot i que les dues carreres, com que les havia viscudes en l'entorn familiar, m'agradaven. Havia fet el COU de ciències, però em vaig quedar amb una mitjana de 6,5 i no vaig poder entrar a la Facultat. El meu oncle sempre m'havia dit meravelles de l'exercici de l'advocacia, i aleshores vaig optar per Dret. La veritat és que vaig entrar a la Facultat pensant que si feia un curs, després podria entrar a Medicina. Per a mi, doncs, va ser una entrada provisional, però va passar que em vaig trobar tan a gust que

vaig decidir quedar-m'hi. L'ambient de la Facultat estava bé, eren els anys vuitanta. Sí que és cert, pel que fa al catalanisme, que la Facultat era de les menys actives en aquest aspecte, potser perquè el perfil de l'alumne de Dret no era tan reivindicatiu com en altres facultats, però vaig trobar-hi amics d'estiueig, vam constituir un grup d'estudi i vam anar passant cursos sense problemes.

Ara és president del Consell Assessor de la Facultat de Dret. El FCB i la UB són dues institucions importants del país, amb objectius compartits, com pot ser la projecció internacional. Com creu que podrien convergir les relacions i els interessos entre totes dues?

Estem intentant trobar punts de convergència entre el que és la universitat i el món empresarial, i les entitats amb repercussió social. Ens referim bàsicament al fet que la carrera de Dret tingui també un vessant pràctic, que hi hagi alumnes que, durant els estudis, puguin fer pràctiques a empreses. En el Consell Assessor

hi ha representats diversos agents socials i empreses i procurem aportar a la Facultat noves iniciatives, recomanar quins són els aspectes en què cal incidir més en les diverses matèries que componen la carrera, i, sobretot, centrar-nos molt en la relació de la universitat amb l'exterior. Això és el que més ens preocupa.

En el cas del Barça amb la UB, a més a més, som veïns. En el Pla director de les Corts, tant el Barça com la UB, tenim la capacitat per liderar aquesta transformació urbanística, que pot ser la transformació més important de Barcelona després dels Jocs Olímpics i del Fòrum, i per tant, conjuntament amb els veïns, hem d'aconseguir que sigui una actuació urbanística de referència mundial.

I en quin moment es troba aquesta transformació?

Està en fase d'elaboració i redefinició del pla director. Hi ha hagut algunes converses amb els veïns perquè coincideixin els interessos de tots els afectats, de tots els que volem que continuï endavant aquest projecte. Crec

“ Barça i UB hem de liderar la transformació urbanística de les Corts, la més important després dels Jocs Olímpics i el Fòrum ”

Un ofici per tornar-se *majara*

Guillem Martínez, periodista

El Barça és una cosa estranya. És l'única institució que aquesta societat ha pogut construir en cent anys. El Barça és, doncs, molt. O, segons, com es miri, molt poc. Sembla un club de futbol. De fet, comparteix moltes característiques amb el Móstoles. Es diferencia, però, en el fet que no

és un club de futbol. Els moments en què ha estat només un club de futbol, el Barça ha deixat d'interessar la seva societat. Curiosament, els moments en què el Barça ha deixat de ser un club de futbol, i de guanyar alguna cosa de tant en tant, també. El Barça no fa política. Si en fes, seria

terrible. No obstant això, el Barça ens agrada perquè és un objecte absolutament polític. Tothom sap com s'ha de comportar el presi de la Gene —i més ara, després de l'Estatut. El presi de la Gene no pot sobrepassar un centímetre les regles del joc vigents des dels anys setanta. Però ningú no

sap com s'ha de comportar el presi del Barça, l'home que presideix tot aquest embolic que els he explicat precàriament.

que l'Ajuntament té clar que es tracta d'una actuació important, de gran magnitud, i que tots —Ajuntament, veïns, UB i Barça— farem els possibles perquè es dugui a terme d'una manera harmonitzada i que beneficiï els interessos de tots.

He d'entendre que entre el Barça i la UB hi ha bona sintonia en aquest sentit, que es troben en el mateix cantó de la tanca?

Sempre ho hem estat. En cap moment hi ha hagut conflicte entre el Barça i la UB, a l'inrevés. Anem en la mateixa direcció, i les relacions són bones. El fet que sigui president del Consell Assessor de la Facultat de Dret, que hagi anant mantenint contactes amb els rectors que he conegut durant el meu mandat al Barça, i també que senti especial

afecte per la UB, perquè és on vaig estudiar i on vaig viure un període de la meua vida extraordinari, és determinant.

L'UB Barça no sembla que acabi de trobar el seu lloc en l'imaginari blaugrana de les seccions. Quins plans de futur té per al club? L'externalització és el model al qual han d'aspirar totes les seccions?

Això és cert, no ha aconseguit trobar el seu lloc dins les seccions, però no és el model que busquem, tot al contrari: les seccions del Barça, són el Barça. El cas de l'UB Barça és una associació entre la UB per una banda, i per l'altra, els principals patrocinadors d'aquest equip. Quan van venir al Barça a oferir-nos la possibilitat de participar en aquest projecte, en aquells mo-

ments, incorporar més seccions no era possible perquè teníem altres necessitats més prioritàries. Aleshores vam establir un conveni en què la nostra principal aportació era de caràcter material i de cessió d'instal·lacions. El que passa és que els antics promotors d'aquest equip de bàsquet —per les raons que sigui— no han pogut arribar als objectius que pretenien. Això ha provocat que el Barça hagi hagut de fer front a la situació i hagi hagut d'incrementar la seva participació amb alguna aportació econòmica. Nosaltres ara no estem en disposició d'assumir una nova secció, i aquí és on es crea una situació una mica complexa. De tota manera, l'UB Barça ha continuat participant en competicions, està assolint un nivell molt bo, la qual cosa a nosaltres, com a Barça —porten la nostra

“ Estem gestionant el Barça amb els principis que vam establir al començament ”

samarreta—, ens agrada. I també cal dir que les noies s'ho mereixen, per la dedicació i l'entusiasme.

El problema d'aquestes «seccions associades» —també teníem establert un conveni amb l'Institut Guttmann per al bàsquet en cadira, i finalment hem pres la decisió d'incorporar-la com a secció—, és de pressupost: uns són assumibles i d'altres no. Nosaltres tenim la voluntat de continuar tal com ara, fins i tot hem fet una aportació econòmica que creiem que hauria de satisfer els altres implicats en el projecte. En el fons sé que hi ha l'aspiració que el Barça l'assumeixi com una nova secció, però per a nosaltres la posició continua sent la mateixa.

Després del triomf electoral, els inicis del projecte —almenys els esportius— van ser complicats. Va haver d'empassar-se coses que no pensava, en termes d'«aixecar la catifa»?

L'inici del nostre mandat va ser molt complicat. Portàvem des de l'any 1997 fent un seguiment exhaustiu de la gestió i no ens va sorprendre excessivament el que ens vam trobar, però no és el mateix analitzar les coses des de fora, que constatar aquesta

mateixa realitat des de dins. I el que ens vam trobar era més complex del que ens havíem imaginat. Ens vam trobar amb una situació de dèficit, d'endeutament, amb un club desestructurat esportivament i organitzativament, de manera que vam haver de prendre decisions. Durant els primers quaranta-cinc dies vam prendre aproximadament seixanta mesures de xoc que ja havíem previst, però tot i així, les coses tenen el seu procés de maduració, i tot el que fa referència al projecte esportiu no va començar a agafar ritme fins al cap de set mesos... Vam haver de prendre decisions importants en sentit executiu i vam haver de subscriure un crèdit sindicat amb vuit bancs per reconduir la situació econòmica de l'entitat.

Després, per a tot allò que feia referència a situacions que podríem considerar irregulars, vam decidir fer un informe per saber on érem. No crec que en aquells moments difícils fos bo judicialitzar el club, i així ens ho van recomanar els advocats que van fer l'anàlisi de la situació. El que vam fer va ser una *dew diligence* que va deixar molt clara la situació en què estàvem. Teníem un dèficit operatiu de 72 milions d'euros i un dèficit general molt important, en què les provisions arribaven als 164 milions, amb un deute al voltant dels 200 milions. Aquesta era la situació que vam constatar. Vam fer, doncs, una radiografia professional i molt il·lustrativa, i no vam veure cap cosa que comportés una actuació judicial, i a més a més, entenc que a nosaltres ens havien

Model Barça

Anton M. Espadaler, *professor del Departament de Filologia Catalana*

La temporada passada vaig participar en un debat en el qual hi va haver qui sostenia que només hi havia dos models en el futbol mundial: el del Chelsea, basat en la fortuna d'un magnat afeccionat al futbol, i el de Florentino Pérez, basat en la consideració d'un club de futbol com una marca.

Un cop passat aquest temps, podem dir que ni un model ni l'altre han aconseguit gran cosa. Les samarretes es venen mentre una certa aura de *glamour* envolta els jugadors, però només si aquests s'acompanyen de victòries. Els equips unipersonals, per més que guanyin, només arrosseguen

els incondicionals. El Barça de Joan Laporta depèn dels valors universals i democràtics inherents a la història del club, d'un concepte de joc que connecta amb les formes de la vida i la sensibilitat contemporànies i unes individualitats que consoliden el grup i difonen el joc i no mercaderies.

El Barça i la cultura

Carles Santacana, *Professor d'Història Contemporània.*

Autor del llibre "El Barça i el franquisme" (Editorial Mina, 2005)

Vivim encara amb una certa distància entre el món cultural i universitari i el món de l'esport. Per exemple, els diaris no saben en quina secció han de parlar dels llibres sobre esport. Certament, i no és un recurs fàcil, aquesta és una altra de les herències del franquisme, que va controlar totes les instàncies esportives i les va segregar de la resta del món civil. Si afegim a aquest fet el po-

tencial propagandístic que la dictadura podia canalitzar a través de l'esport, entendrem millor perquè la intel·lectualitat universitària contestatària en molts casos va girar l'esquena a l'esport, considerat «l'opi del poble». Les excepcions van ser poques, però significatives, amb un nom de referència com l'escriptor Manuel Vázquez Montalbán i la directiva del Barça d'Agustí

Montal.

Afortunadament, en els darrers anys hi ha signes de voler refer els vincles entre el futbol i la cultura, però calen actituds decidides, com les de

l'actual directiva blaugrana, perquè esport, cultura i coneixement vagin retrobant-se i siguin entesos com diverses formes de manifestació d'una mateixa societat.

elegit per governar un projecte esportiu, per governar bé l'entitat i reconduir aquesta situació. I la trajectòria de les persones que van estar dirigint l'entitat abans que nosaltres ha de ser jutjada per la gent, no pas per nosaltres. Segurament algunes d'aquestes persones ja van tenir al seu moment una certa reprova- ció social i pública. Afegir cul- llerada per part nostra a aque- sta situació no comportava res per a l'entitat, i el temps, crec, ens ha donat la raó.

L'anàlisi del passat no em per- toca a mi, a mi m'interessa el present i el futur. Nosaltres ens vam decidir per una revolució en l'aplicació del cercle virtuós, invertir en el projecte esportiu per tornar a il·lusionar la gent, incrementar la massa social i els ingressos per tornar a rein-

vertir en el projecte esportiu. En definitiva, mantenir la il·lusió que havien generat les eleccions. Segurament alguna gent ho hauria fet d'una altra manera, però nosaltres no som partidaris de fer sang, sinó de construir, fer, crear, innovar, professionalitzar i fer que els barcelonistes se sentin orgu- llosos del seu club.

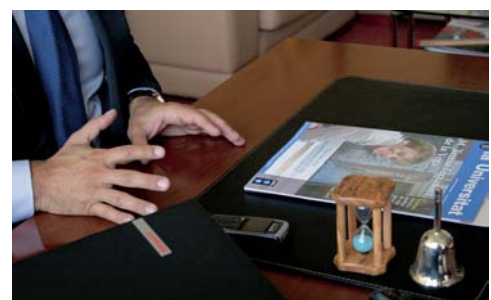
Vostè ha restituit el prestigi de la institució i ha creat un model esportiu triomfador. Tot i això, continua havent-hi recels i ressentiments en ambients diversos, des del futbolístic fins al polític. Vostè els percep? Quina explicació en dóna?

Això és normal a la vida. Ara ja he après a conviure amb aque- stes coses. Al principi em va sob-

tar una mica, perquè sóc novin- gut en aquest món. Ho fas amb tota la il·lusió, i evidentment t'e- quivoques, però no penses que algú pugui estar esperant que t'equivoquis, o a fer-te la trave- ta... O que hi hagi gent que ac- tui des del ressentiment, perquè si ho mirem en perspectiva crec que és obvi que el projecte està funcionant molt bé, fins i tot per damunt de les previsions. El que sí que és cert és que ens hem equivocat en moltes coses, que les hem intentat corregir, i que ens n'hem sortit. També és cert que ens tornarem a equivocar, que cometrem noves errades, però espero no cometre les ma- teixes.

Estem parlant d'una minoria, i deu haver-hi moltes explica- cions que no em pertoca a mi fer-les. Nosaltres hem de conti-

nuar treballant amb seriositat, i estic molt content de tot el que s'ha fet des de la junta directiva: prioritzar els interessos del Bar- ça, actuar amb responsabilitat, i defensar el funcionament de- mocràtic de l'entitat. Lamento qui actua des del ressentiment, crec que deu ser difícil viure amb aquesta amargor. Evidentment que hi ha d'haver crítica, i que la gent pot tenir interessos perso- nals concrets, determinats i legí- tims per dirigir l'entitat. D'altra banda, però, el que nosaltres fa- rem és mantenir el Barça en una situació d'independència dels grups econòmics, polítics i me- diàtics. Això ho tenim molt clar. Ho vam dir des del principi per- què érem una candidatura sen- se "hipoteques" i ho continuem sent. Estem gestionant el projec- te amb els principis que vam es-

tablir al començament, i continuarem per aquest camí. El Barça ha de ser democràtic, ha de ser independent, dirigit pels seus socis, i per persones honestes que actuïn amb responsabilitat.

L'ànima col·legiada del projecte inicial ha mutat, tot patint greus crisis. A part del possible enfrontament personal, quina és, segons vostè, la clau de les diferències? El conflicte entre globalització i identitat, potser?

No, no crec que sigui aquest el diagnòstic. Ha estat una qüestió purament personal, que afectava la forma de ser de cadascú. Ser directiu del Barça té una transcendència mediàtica que sobrepassa la capacitat de segons quines persones. S'ha de tenir una capacitat de resistència important, s'ha de tenir un sentit comú i una maduresa també importants. Jo crec que es tracta d'una qüestió d'afany de protagonisme i de no compartir les decisions que adoptava la majoria. Aquesta ha estat una de les principals raons per les quals hi ha hagut persones que no han pogut continuar. Fonamentalment eren raons personals, de fet no hi havia altres raons objectives, perquè l'evolució del club i del projecte ha estat molt satisfactòria, en la línia que ens havíem proposat. En el fons ho entenc, perquè la pressió és molt gran, i hi ha gent que no pot resistir-la, que no pot assumir el rol que els pertoca. Hi ha gent que no té la suficient maduresa per acceptar que dins un òrgan col·legiat el procés de deliberació s'ha de mantenir en la confidencialitat perquè si no això és ingovernable, i que, d'altra banda, s'han d'acceptar les decisions preses i adoptades per majoria. A partir d'aquí, qui tingui aspiracions personals i qui

vulgui prioritzar interessos individuals per davant dels del club, no hi té cabuda. L'exercici de responsabilitat que es va fer a la fi de la passada temporada va ser molt gran i per mi ha estat una de les experiències més importants que he tingut a la vida. Saber gestionar totes aquestes vanitats, ambicions, gelosies, és complex. Vam haver de fer un exercici de gran responsabilitat i, afortunadament, ens en vam sortir.

El FCB va guanyar el passat Sant Jordi el Premi Carme Serrellonga a la qualitat lingüística que atorga la Facultat de Filologia de la UB. Com es pot augmentar el perfil catalanista del club i créixer a Espanya, on Catalunya no desperta gaires passions? Ha detectat un augment de catalanofòbia últimament?

Això és la clau de volta. Nosaltres sempre hem dit que el nostre projecte és un Barça catalanista, i ho som de manera desacomplexada. Pensem que Ca-

talunya és una nació, que perviu en el context de la comunitat internacional, i que tenim — i aquí crec que hi ha la clau — un absolut respecte envers la resta de nacions, estats, cultures, llengües... Nosaltres som catalans, les essències del Barça són catalanes, ja als anys vint es va posicionar com a club de Catalunya, i d'alguna manera pensem, com a catalans i com a barcelonistes, que el Barça deu molt al país que l'ha vist néixer, l'ha acollit i l'ha fet seu. I en aquest sentit penso que hem de ser agraïts amb el país. El projecte que tenim per al Barça ha de promoure aquests valors de catalanisme modern i integrador, democràtic, cívic, i en aquest cas, esportiu. Crec que el Barça és més que un club a Catalunya perquè ha defensat, ha representat en tot moment, la identitat de la majoria de la societat catalana. I també per aquesta raó, a l'hora d'encaixar el catalanisme del Barça a Espanya, el Barça ha estat més que un club a la resta de l'Estat

“Érem una candidatura sense “hipoteques” i ho continuem sent”

“La pressió de ser directiu del Barça és molt forta i hi ha gent que no ha pogut assumir el rol que els pertoca”

Futbol i rugbi. Esports oposats, interessos coincidents?

La USAP és el referent esportiu i de catalanitat a la Catalunya Nord i s'emmiralla tot sovint en el «som més que un club» del Barça. Quins acords estratègics hi ha entre les dues institucions?

Com que som dues entitats que tenim molta representativitat a Catalunya, sigui a la del Nord o a la del Sud, tenim la ferma intenció de donar a conèixer una Catalunya real, que existeix. I això ho farem des del rugbi a través de la USAP, i des del futbol a través del Barça.

Els valors que intenta promoure la USAP són els mateixos que intenta promoure el Barça. Ens hem de donar suport. El Barça té més força mundialment — i també pressupostàriament — que no pas la USAP, i per tant, a part d'una unió d'esforços per promoure tant aspectes esportius com de caràcter social i de representativitat nacional, ens trobem que és més el Barça qui ha d'ajudar la USAP. Ara estem aprofundint en el conveni. Hem d'aconseguir que la col·laboració sigui més estreta i puguem col·laborar en més coses.

Autoretrat

Quin llibre està llegint?

Sempre llegeixo un llibre en anglès. Ara he acabat *The broker* del John Grisham, i ara estic llegint *L'illa del Guacamai* de Josep M. Ballarín.

Quina pel·lícula li ha agradat últimament?

Fa molt de temps que no vaig al cine voluntàriament. M'hi porta la dona, al Renoir. L'última que em va agradar va ser *Millor impossible* de Jack Nicholson.

Quin viatge li agradaria fer?

Ara m'agrada més anar a ciutats cosmopolites que no pas a llocs exòtics. Em ve de gust anar a Nova York, París, Londres. Tot i que l'Àfrica també em tira.

Un record de la infantesa.

Els estius a Castelldefels.

Una mania.

A la final de la Champions, i no em considero supersticiós, quan faltava un quart d'hora i encara no havíem marcat, tenia tres escuts del Barça a la butxaca esquerra i me'ls vaig passar a la dreta a veure si funcionava.

Un defecte.

Molts.

Una virtut.

No les he de dir jo, que les diguin els altres, si en tinc.

Amb qui li agradaria sopar?

A casa amb la família.

Què canviaria, si pogués, del que ha fet?

Està fet.

Quin ha estat el seu pitjor moment?

L'any passat. Des del punt de vista personal, ha estat dels pitjors de la meua vida. I en canvi vam tenir l'alegria de guanyar la primera lliga.

I el millor encert?

L'he encertada alguns cops. Des del punt de vista esportiu, el millor encert ha estat confiar en Rijkaard.

Quin Estatut li agradaria per a Catalunya?

El que va aprovar el Parlament de Catalunya el 30 de setembre.

perquè sempre ha estat vinculat a sectors progressistes que defensaven els drets i les llibertats democràtiques, en contraposició al que altres clubs representaven. Quan viatges per Espanya, te'n adones que és així. El Barça, en els sectors progressistes tenia, almenys, certs afectes. El Barça, a més, és un club que a Espanya té molta presència. De mil cinc-centes penyes que hi ha a l'Estat, set-centes es troben a Catalunya i vuit-centes a Espanya. Llavors, crec que és també responsabilitat nostra donar resposta a aquest barcelonisme, i a partir d'aquí, amb respecte, sense renunciar al que som, intentem jugar aquests sentiments. És important intentar no ferir cap tipus de sensibilitat.

El Barça és molt gran i Catalunya és un país petit...

En tot cas, més gran que Montenegro...

Sí, evidentment, però és conscient que tant Barça per a un país tant petit pot arribar a ofegar, que corre el perill de convertir-se en una mena de «pensament únic»?

Jo crec que tots els països tenen els seus símbols. En alguns són empreses multinacionals que fan de senyera..., tots tenen el que volen, o el que poden. Jo crec que a Catalunya, el Barça és la institució esportiva més im-

portant i que a més té una projecció mundial, i crec és bo per al país que el Barça assumeixi aquesta funció, més quan encara no tenim seleccions catalanes que puguin competir oficialment.

A molts països els agradaria tenir un club com el Barça, a escala internacional, a través del qual es poden projectar valors de molts tipus.

Abans parlàvem que el Barça és *més que un club* a Catalunya —i jo crec que també a l'Estat espanyol—, però ara tenim un repte que és posicionar el Barça com *més que un club* al món. Tenim unes essències catalanes, amb un barcelonisme transversal ideològicament, i tenim la possibilitat de posicionar-nos com *més que un club* a tot el món. Per aquest motiu hem decidit destinar el 0,7% dels nostres ingressos ordinaris a la Fundació per tal que ho derivi a programes que desenvolupen organitzacions internacionals de reconegut prestigi per ajudar els nens que passen gana, els que tenen sida, els que necessiten formació... Si això ho fem bé, és com guanyar la Champions cada any, i a mi m'agradaria que hi participessin les institucions, tant les del govern com les socials del país, perquè crec que és una oportunitat que tenim a través del Barça per donar-nos a conèixer com a catalans solidaris, al món. ■

SANITAS MULTI

41€ Prima única
per persona i mes

Prima vàlida fins al 31/12/06,
sobre la qual s'aplicaran els
impostos repercutibles
legalment.

Pertànyer a la **Universitat** t'ofereix molts avantatges. Ara pots disposar de **Sanitas Unisalut** en unes condicions especials

Contracta ara la teva pòlissa i tindràs un mes gratis

Ja pots contractar Sanitas Multi per mitjà d'UNIPSA i gaudir dels darrers avenços al servei de la teva salut a un preu especial.

Sanitas Multi® és l'assegurança de salut amb la qual podràs triar lliurement entre més de 20.000 professionals de prestigi i 520 centres mèdics. Gaudiràs de la cobertura sanitària nacional més àmplia des de medicina primària i especialitats, fins a les tècniques quirúrgiques més avançades, i de serveis addicionals: programes de medicina preventiva i planificació familiar, assistència dental bàsica, etc.

Núm. pòlissa: 81.206.939
Edat màxima de contractació: 64 anys

Paga 11 mesos i gaudeix de la teva pòlissa durant 12 mesos.

Tots els beneficiaris de les pòlisses contractades amb efecte amb data de l'01/05/06 a l'01/10/06 disposaran gratuïtament de Sanitas Multi el mes en què la seva pòlissa compleixi el primer any. Contractació mínima per a dues persones.

**Per contractar aquesta assegurança,
truca'ns o envia un correu electrònic**

93 488 03 27
barna@unipsa.com

UNISALUT

SANITAS
PER A ALLÒ QUE IMPORTA DE DEBÒ

Objectiu: Mart

Té el nom del déu romà de la guerra i és un planeta fred i àrid. La ciència investiga la història geològica i climàtica de Mart, el planeta vermell, i busca les pistes de l'evolució planetària i l'origen de la vida en un entorn inhòspit.

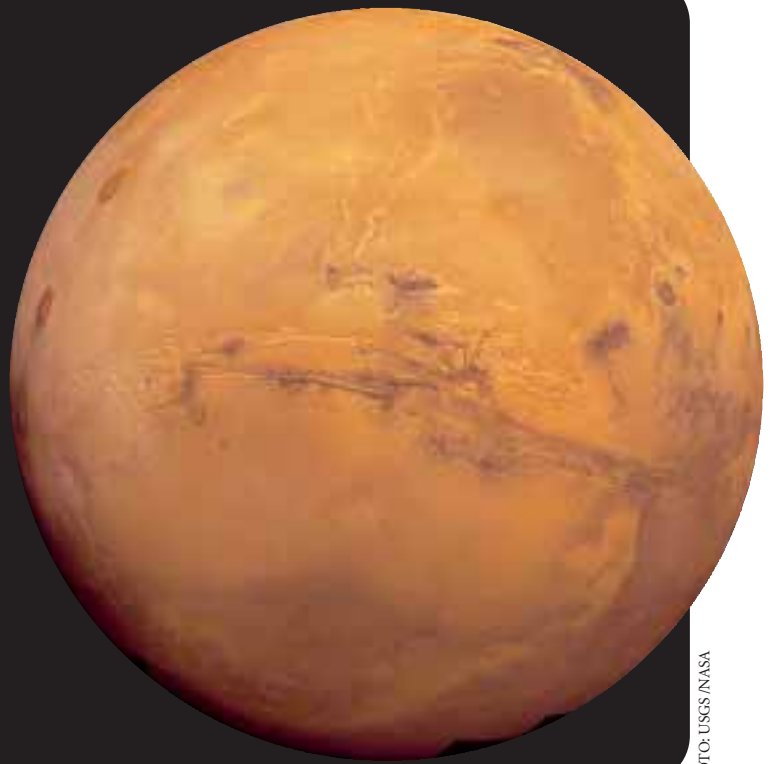

FOTO: USGS/NASA

Text:

Rosa Martínez

Agraïments:

**Xavier Luri, Jordi Portell,
Eduard Salvador i Jordi Torra**

“Què ha fet aquest home d'Illinois, em pregunto en tancar les pàgines del seu llibre, perquè episodis de la conquesta d'un altre planeta m'omplin de terror i solitud?” Fa anys l'escriptor Jorge Luis Borges prologava amb aquestes paraules les *Cròniques marcianes* de Ray Bradbury, un llibre de ciència-ficció sobre la colonització de Mart escrit en plena Guerra Freda. En el món

de les arts i les ciències, Mart desplega tot el seu atractiu de planeta misteriós davant la comunitat científica i –per què no?– en l'imaginari popular.

El déu de la guerra dels romans dona nom a Mart, el quart planeta des del Sol i el primer dels planetes exteriors a l'òrbita terrestre. La seva tonalitat vermellosa en el cel nocturn, ben coneguda pels antics astrònoms,

l'ha fet especialment atractiu per a l'observació. A més, Mart és l'etern candidat per allotjar-hi formes de vida extraplanetària. Per Percival Lowell, l'astrònom autor de *Mars* (1895), el planeta és un extraordinari visitant còsmic del cel de mitjanit, més brillant que l'estrella Sírius i poderós rival còsmic del gegant Júpiter. Però, com és realment el planeta vermell? Comparat amb la

“ El volcà més alt de tot el sistema solar, el mont Olympus, és situat a la regió de Tharsis i té més de 24 km d'altitud i 550 km de diàmetre ”

FOTO: ESA (MARS EXPRESS)

Mart, el planeta vermell

Òrbita: 227.940.000 km (1,52 AU)

Massa: $6,419 \times 10^{23}$ kg

Diàmetre equatorial: 6.794 km

Dia marcià: 24 h 37 min 22 s

Any marcià:

669 dies marciàns (*sols*) / 687 dies Terra

T^a mitjana -55 °C

T^a mínima -133 °C

T^a màxima 27 °C

Pressió atmosfèrica a la superfície: 6,35 mb

Velocitat d'escapament a l'equador:

5,02 m/s

Atmosfera:

Diòxid de carboni: 93,32%

Nitrogen: 2,7%

Argó: 1,6%

Oxigen: 0,13%

Aigua: 0,03%

Un duet diabòlic

Phobos ('Pànic') i Deimos ('Terror') són les dues llunes de Mart. Eren els dos cavalls que tiraven de la quadriga del déu grec de la guerra Ares, que era el déu Mart per als romans. Phobos i Deimos van ser descobertes el 1877 per l'astrònom americà Asaph Hall. Els materials superficials de les llunes de Mart són similars al del cinturó d'asteroides exterior, i es pensa que podrien ser asteroides capturats.

Terra, Mart té una densitat inferior, l'atmosfera és cent vegades més lleugera i la força gravitatòria és tres vegades menor. La pressió atmosfèrica a la superfície és cent vegades inferior a la de la Terra. Un dia a Mart dura 24 h 37 min 22 s, i l'any marcià (*sol* en anglès) dura 687 dies terrestres. Mart és un dels planetes amb òrbita més excèntrica. Estudiant el seu moviment, Johannes Kepler va descobrir la trajectòria el·líptica –no circular– de les òrbites planetàries, base de les famoses lleis keplerianes que marquen l'inici de l'astronomia moderna.

Mart té períodes estacionals similars als de la Terra, però més llargs i de temperatures més extremes. Sorprenen les imatges del relleu marcià, amb cràters d'impacte, camps de lava, canyons, volcans, dunes de sorra i fissures sinuoses que recorren llits secs de rius. El planeta, ara calmat, insinua una intensa història geològica, amb violentes erupcions volcàniques i meteorits impactant en superfície. Les zones brillants, d'un típic color vermellós, sovint queden cobertes per espectaculars tempestes de pols que afecten tot el planeta.

Phobos

Deimos

Els casquets polars, als extrems del planeta, delimiten l'hemisferi nord i el sud del planeta, on les diferències s'exagereixen a causa de l'òrbita excèntrica i la inclinació de l'eclíptica. El principal gas de l'atmosfera marcià, el diòxid de carboni (CO₂), crea un entorn irrespirable per als humans. És un ambient fred i estèril, dominat per la radiació ultraviolada solar, les temperatures extremes (entre els 30 °C i els -140 °C) i l'ambient oxidant del sòl.

Mart, objectiu científic

"Mart és un planeta relativament pròxim, sòlid, amb una atmosfera tènue que facilita l'observació astronòmica", diu Eduard Salvador, catedràtic del Departament d'Astronomia i

Meteorologia de la UB. "Té una història geològica –continua– i uns relleus superficials que recorden els de la Terra. Per això, Mart ens ajuda a imaginar-nos com podria haver estat el nostre planeta en els moments inicials i alhora ens permet estudiar per què la Terra i Mart han tingut una evolució planetària tan diferent." Mart podria donar respostes a incògnites sobre l'origen de la vida, la geofísica planetària, l'origen del sistema solar i l'evolució dels planetes rocosos. Potser algun dia també hi arribaran missions tripulades i s'hi establiran colònies. Mart podria ser un objectiu estratègic si els recursos de la Terra s'exhaurissin. "Els avenços tecnològics de la investigació espacial –continua– són sempre fàcilment aplicables a

posteriori. A més, l'impacte social d'aquestes missions és significatiu: els planetes sempre desperten l'interès del públic pel món de la ciència."

Un planeta sec i desert?

Per Christian de Duve, premi Nobel de Medicina 1974, "la vida és un imperatiu còsmic. És una manifestació obligatòria de la matèria, i està forçada a sorgir on les condicions són apropiades". En l'actual estratègia exploratòria, estudiar les traces d'aigua líquida en el passat o present del planeta és el pas previ per descobrir-hi indicis de vida. El relleu marcià, amb formes geològiques suggerint valls i conques fluvials de grans dimensions, fomenta el debat científic.

“ La ciència debat la idea de la terraformació: transformar Mart amb tècniques d'enginyeria planetària per crear un entorn habitable per a la vida ”

d'aigua –probablement gelada– en el subsòl. Si Mart ha tingut condicions propícies per a la vida –diu l'estudi–, ha estat a l'inici de la seva història geològica, amb abundant aigua líquida en superfície. Si és cert que Mart va allotjar mars i rius fa milions d'anys, per què va desaparèixer l'aigua en superfície? També hi havia vida? Si la vida ha aparegut algun cop a Mart, podríem trobar-hi fòssils? La composició del famós Al H84001, un meteorit d'1,93 kg d'origen marcianà que va ser trobat el 1984, anava en aquesta direcció: unes curio-

hi ha vida, per què no pensar que també hi ha o hi ha hagut vida a Mart?”. A la llum dels coneixements actuals, potser encara som lluny de trobar respostes definitives. “Quan es conegui molt millor com és la química de la vida a la Terra –diu el professor Xavier Luri–, podrà avançar-se en la recerca de la vida a l'univers.”

Missions al planeta vermell

La crònica resumida de l'exploració espacial a Mart l'obren les sondes soviètiques *Marsnik 1* i *Marsnik 2* l'octubre del 1960, un intent que va acabar en fracàs. El 1962, la *Sputnik 22*, un altre giny soviètic, va esclatar de camí a Mart, i, en plena crisi del míssils a Cuba, els Estats Units confonien les restes de la nau amb míssils nuclears soviètics. Entre el 1962 i el 1973, la NASA dissenya deu sondes *Mariner* per explorar el sistema solar intern. Eren exploradors robòtics, llançats per coets *Atlas*, i amb un pes inferior a mitja

tona. La *Mariner 3*, que va ser llançada el novembre del 1964, no va arribar-hi mai. El 14 de juliol del 1965, la *Mariner 4* sobrevola Mart per primer cop i fa les primeres fotografies a curta distància del planeta vermell. En òrbita solar durant tres anys, la *Mariner 4* col·labora amb la *Mariner 5*, una nau bessona que és enviada a Venus el 1967. El 1969, la *Mariner 6* i la *Mariner 7* completen la primera missió dual a Mart, i sobrevolen l'equador i les regions polars del sud. La *Mariner 8* i la *Mariner 9*, les primeres sondes orbitadores de Mart, són un punt d'inflexió en la crònica exploratòria del planeta: la *Mariner 9*, que és enviada a l'espai el 30 de maig del 1971 després del fracàs de la *Mariner 8*, és el primer satèl·lit artificial de Mart que registra una gran tempesta de pols marciana. La nau mapeja fotogràficament tota la superfície del planeta i capta de prop *Phobos* i *Deimos*, les dues petites llunes marcianes. La cursa per estudiar Mart té també bandera soviètica, amb

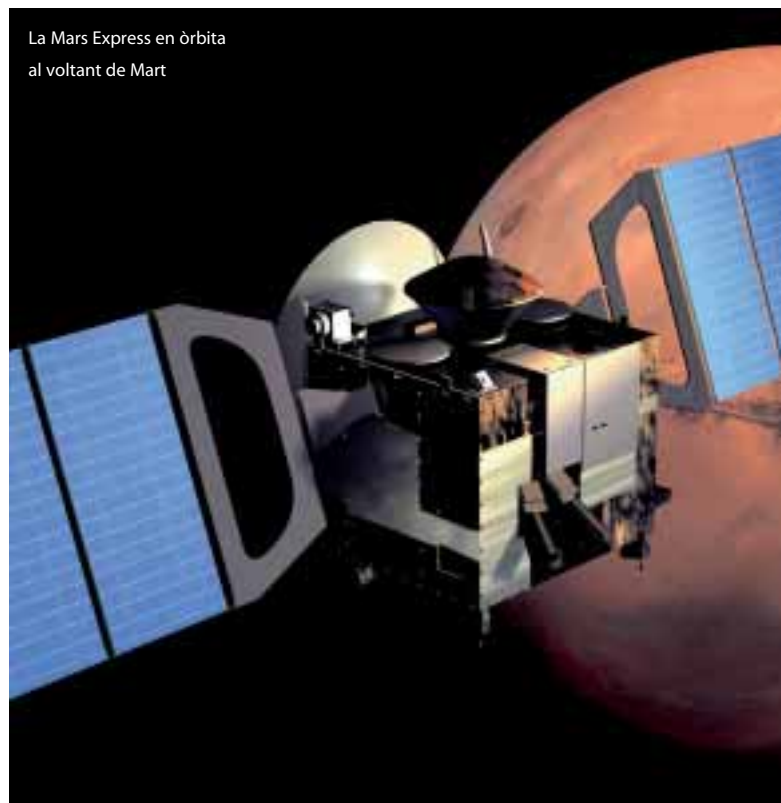
© ESA/DLR/FU Berlin (G. Neukum)

El cràter Nicholson, al sud-est de l'Amazonis Planitia

Per alguns, Mart ha tingut la més gran xarxa de drenatge hidràulic de tot el sistema solar, però no tothom hi està d'acord. L'abril del 2004, un espectròmetre de la sonda *Mars Express* de l'ESA va detectar gel sota el pol Sud marcianà per mètodes directes. Mesos abans, la nau *Odissey* (NASA) havia localitzat hidrogen (presumiblement procedent de l'aigua) en latituds boreals i australs. Un darrer estudi, publicat l'abril del 2006 a *Science*, diu que Mart és un planeta fred i sec des de fa 3.500 milions d'anys, sense descartar que tingui dipòsits

ses formacions microtubulars del meteorit obrien un intens debat sobre els possibles indicis d'activitat biològica a Mart. Avui dia la hipòtesi ha perdut força. No obstant això, per Eduard Salvador, “no és inversemblant pensar en la possibilitat de la presència de vida a Mart. Sabem que a la Terra hi ha hagut impactes de meteorits procedents de Mart i, ben probablement, també en sentit contrari, fet que obre encara més opcions a les possibilitats de la vida a Mart. Si el passat de Mart és tan similar al del nostre planeta, i a la Terra

La Mars Express en òrbita al voltant de Mart

projectes que havien de ser un fracàs (*Mars 1*, *Sputnik 24*, *Zond 2*, *Cosmos 419*, *Mars 2*, etc.), i un èxit històric: la nau *Mars 3* arriba per primer cop a sòl marcià el 2 de desembre del 1971.

L'estiu del 1976, el projecte Viking de la NASA arriba a territori marcià: la *Viking 1*, a la planícia Chryse, i la *Viking 2* a la planícia Utopia. La missió era molt ambiciosa: cercar-hi possibles signes de vida, però no s'hi van trobar evidències clares. El *Phobos 1* i el *Phobos 2* eren enlairats més tard sota bandera de l'antiga URSS. El projecte Viking no dona bons resultats i s'obre un parèntesi de disset anys als Estats Units. El 25 de setembre del 1992, s'envia la *Mars Observer*, una nau orbital equipada per estudiar la geologia, la geofísica i el clima marcià. El 22 d'agost del 1993, es perd el contacte amb la nau. Després, és el torn de la *Mars Global Surveyor* (1996) i la *Mars Pathfinder* (1997), que té un vehicle robòtic autònom que es passeja per l'Ares Vallis, una planícia

Foto: ESA/MEDIALAB

A la recerca de vida intel·ligent extraterrestre

El setembre del 1959, Giuseppe Cocconi i Philip Morrison, de la Universitat de Cornell, publiquen a la revista *Nature* el famós article "Searching for Interstellar Communication" sobre l'ús de rajos gamma i microones per contactar amb civilitzacions extraterrestres. Aquest és el punt de partida d'una ambiciosa idea científica: trobar altres civilitzacions intel·ligents a l'univers amb capacitat de comunicar-se tecnològicament. "Cal diferenciar molt bé entre la cerca de vida i la detecció de vida intel·ligent a l'espai", comenta el professor Xavier Luri, del Departament d'Astronomia i Meteorologia. "Per exemple, l'Agència Espacial Europea ha dissenyat el programa Darwin per trobar senyals identificatives—biomarcadors— de la vida en planetes extrasolars (per exemple, bandes d'oxigen, ozó, metà, etc. en l'espectre de l'atmosfera planetària, etc.)." Trobar indicis de vida intel·ligent extraterrestre és l'objectiu de SETI (Search for Extraterrestrial Intelligence), un projecte d'abast internacional que cerca pautes intel·ligents en senyals de ràdio del cosmos.

Inspirat en les idees de Cocconi i Morrison, SETI ha estat en l'agenda de prioritats de científics de renom (Frank Drake, Carl Sagan, etc.). Fins als anys noranta, la NASA ha donat un ampli suport a SETI, i ara la Planetary Society és la principal entitat impulsora del projecte. Amb més o menys suport, SETI ha passat per diverses fases d'activitat al llarg de la seva història, en les quals ha impulsat projectes científics per detectar vida tecnològicament avançada més enllà de la Terra (Ozma, Cyclops, BETA, SERENDIP, etc.).

"SETI és un tema atractiu per al públic general—diu Xavier Luri—, però en el context científic té unes possibilitats d'èxit molt remotes. Trobar senyals d'intel·ligència extraterrestre per radiofreqüència a l'univers és un succés altament improbable. No és un projecte científic productiu, i les possibilitats de fer publicacions en són mínimes, etc. Però això és comú a moltes àrees teòriques de la ciència. Per a la ciència més ortodoxa, és un projecte marginal que fàcilment entra en contacte amb idees que s'allunyen de la ciència tradicional."

En la dècada dels vuitanta, SETI viu el seu moment de glòria: és l'època de les grans missions espacials (Viking, Voyager, etc.), i el públic mostra passió pel cosmos i la investigació espacial gràcies a astrònoms divulgadors com Carl Sagan. Són anys d'intensa activitat del projecte SETI al radiotelescopi d'Arecibo (Puerto Rico), que rastrejava amb interès l'univers més llunyà en cerca de senyals de ràdio de civilitzacions tecnològiques. Però, quin és el balanç de SETI fins ara? Es calcula que s'han fet més d'un milió de registres per trobar senyals en radiofreqüència de caràcter regular i clarament no natural (extraterrestre). Però trobar-hi resultats significatius és com intentar trobar "una agulla en un paller" a escala cosmològica. "Un senyal de ràdiofreqüència captat el 1977 al radiotelescopi Big Ear d'Ohio (Estats Units) podria ser un candidat excel·lent per al projecte SETI, però el seu origen encara no s'ha pogut explicar avui dia", comenta Jordi Portell, coordinador de SETI@home a Catalunya i investigador de l'esmen-

Cortesia del NAIC-Arecibo Observatory-NSF

tat Departament. "A gran escala—continua—hi ha 166 senyals candidats detectats al radiotelescopi d'Arecibo que també han estat estudiats pels experts." Avui dia, el gran èxit de SETI ha estat trobar una font de recursos de computació alternativa: el públic connectat a Internet. Així va néixer SETI@home, un experiment científic que utilitza ordinadors connectats a Internet per trobar intel·ligència extraterrestre. A través de SETI@home, tots els usuaris poden formar part activa de la recerca amb els ordinadors a casa, executant un programa gratuït que descarrega i analitza informació de radiotelescopis. L'ambició per trobar pistes de vida intel·ligent i avançada tecnològicament a l'espai continua tirant endavant: a SETI@home ja suma més d'un milió d'ordinadors i tres milions de col·laboradors.

QUÈ ÉS L'EQUACIÓ DE DRAKE?

És possible calcular el nombre de possibles civilitzacions intel·ligents existents a l'univers? La fórmula més coneguda, l'equació de Drake, és un càlcul probabilístic del nombre de civilitzacions extraterrestres de la nostra galàxia amb capacitat de comunicar-se amb senyals de ràdio.

al·luvial que hi ha a l'hemisferi Nord de Mart. La sonda *Pathfinder* ha enviat més 2.300 milions d'elements d'informació, amb més de 17.000 imatges i més de quinze anàlisis químiques de sòl i roques i estudis de meteorologia. La *Mars Surveyor Orbiter* (1998) culminà en fracàs, ja que probablement es va incendiar en fer contacte amb l'atmosfera marciana. Després de la *Mars Polar Lander* i la *Deep Space 2* del 1999, les més recents són la *Mars Odyssey* (2001), la *Mars Express* (2003) –en col·laboració amb les agències europea i italiana–, la *Spirit* i l'*Opportunity* (2003) i la *Mars Reconnaissance Orbiter* (2005). La *Phoenix* (2007) i un laboratori científic mòbil (*Mars Science Laboratory*) per al 2009 són de moment les missions exploratòries del futur més immediat. En l'àmbit europeu, l'Agència Espacial Europea (ESA) va enviar a Mart la sonda *Mars Express* el 2 de juny del 2003, de manera que obria un nou capítol en la investigació europea de l'espai.

En el futur, Mart continuarà en el punt de mira de la ciència internacional. La ciència ja pensa en futurs viatges tripulats i colònies en territori marcian, però caldria invertir més recursos en diverses línies d'investigació (propulsió, combustibles alternatius, enginyeria astronàutica, medicina espacial, etc.). Sembla pura fantasia, però la idea de trepitjar Mart potser no és tan lluny. "Les grans fites en el món de la investigació espacial –diu Eduard Salvador– han nascut com a idees que semblaven impossibles. En astronomia, hi ha canvis molt més impensables que finalment s'han realitzat." Estarem atents, doncs.

Foto: NASA, ESA, S. Beckwith (STScI) and The Hubble Heritage Team (STScI/AURA)

M51, la galàxia del Remolí

Mes enllà de Mart:

Missió Gaia, un cens de mil milions d'estrelles

Europa també ha guanyat terreny i ambició científica en el capítol de la investigació espacial. L'ESA, que ha desplegat missions a Venus i Mart, té marcada una altra prioritat a l'agenda: el llançament el 2011 del satèl·lit *Gaia* a bord del coet rus *Soyuz-Fregat*. La missió *Gaia*, iniciada el 1997 amb un pressupost d'uns 500 milions d'euros, serà un punt d'inflexió en el camp de l'astronomia galàctica i extragalàctica. Un equip del Departament d'Astronomia i Meteorologia de la UB participa en el projecte, en el qual col·laboren més de dos-cents científics europeus.

"*Gaia* cartografiarà més de mil milions d'estrelles a l'espai amb un grau de precisió sense precedents –diu el professor Jordi Torra, un dels participants en la missió–, i posarà a prova les teories sobre l'origen i l'evolució de la nostra galàxia. Per a cada objecte, calcularà diferents paràmetres (posició, velocitat, temperatura, propietats físiques, etc.) i ens donarà un mapa de la nostra galàxia

en sis dimensions." *Gaia* serà la base de referència de les dades astromètriques i dels paràmetres fonamentals de l'astrofísica del segle XXI. La missió té molts reptes científics davant seu: fer el primer cens estadísticament significatiu de la galàxia, quantificar l'estructura espacial a partir de les distàncies, conèixer les velocitats espacials per determinar el camp gravitatori i les òrbites estel·lars, i caracteritzar les propietats astrofísiques de cada objecte. *Gaia* ampliarà l'horitzó científic de l'*Hipparcos*, el primer satèl·lit astromètric de l'ESA. Llançat el 1989, l'*Hipparcos* va mesurar les posicions de més de cent mil estrelles amb una precisió d'un mil·lisegon d'arc (similar a mesurar l'alçada d'un home a la Lluna des de la Terra). *Gaia*, que és cent vegades més precisa, podria detectar des de la Terra una moneda de 10 cèntims d'euro a la superfície lunar.

Durant cinc anys, *Gaia* registrarà centenars de milers de nous objectes còsmics, des del sis-

tema solar fins a les galàxies de l'univers més pròxim: planetes extrasolars, asteroides, estrelles, nanes marrons, supernoves, etc. Determinarà amb precisió les distàncies de molts indicadors estàndard (estrelles pulsants, supergegants, seqüències de cúmuls, etc.), detectarà tota classe d'estrelles variables i sistemes binaris, i facilitarà funcions de lluminositat *in situ*, funcions de massa i diagrames color-magnitud de cúmuls oberts i globulars.

Gaia serà una font d'evidències observacionals per resoldre enigmes sobre la matèria fosca a l'univers, l'origen i la formació de galàxies i l'evolució estel·lar, en especial a la Via Làctia i a les galàxies del Grup Local. Però els seus objectius científics no acaben aquí. L'impacte científic de *Gaia* també arribarà a la física fonamental, l'astronomia galàctica i extragalàctica, la cosmologia i àrees afins. Per exemple, ajudarà a determinar amb més precisió paràmetres de les teories relativistes, com és el paràme-

Foto: ESA/MEDIALAB

Gaia mapejant les estrelles de la Via Làctia

tre gamma (curvatura de la llum per efectes gravitatoris), un dels efectes relativistes més importants en les mesures astromètriques. També contribuirà a establir un límit superior a la variació de la constant universal de la gravetat.

L'equip de la UB que col·labora amb Gaia s'ha centrat en la simulació de la missió, la reducció i la gestió de dades i el disseny del sistema fotomètric. En una primera fase, que es va acabar el 2004 i va ser feta en col·laboració amb el Centre de Supercomputació de Catalunya (CESCA) i l'empresa GMV, es va dissenyar el prototip de la base de dades del projecte. "Arran els resultats –diu Jordi Torra–, les idees de com s'havia de fer la gestió de dades de Gaia han canviat molt. D'un sistema centralitzat amb una base de dades úniques, s'ha passat a un altre sistema amb bases de dades distribuïdes en diferents punts d'Europa, amb un gran centre de gestió de dades a l'ESAC (European Space Astronomy Center) a Villafraanca del Castillo (VILSPA) a Madrid." En l'actualitat, el satèl·lit *Gaia* està en fase de definició industrial per l'empresa EADS-Astrium. Ara s'està creant un consorci d'instituts per reduir totes les dades de la missió. Processar i gestionar les

primeres dades científiques del satèl·lit serà responsabilitat d'un equip de la UB dirigit pel professor Jordi Torra. També a la UB, Carme Jordi dirigeix la línia d'estudi del sistema fotomètric i producció de dades derivades. El responsable del mòdul de simulacions de la missió és el professor Xavier Luri. Amb el simu-

lador de la missió es prova la validesa de les solucions científiques proposades i es valoren les aproximacions tècniques proposades per les indústries que construeixen el satèl·lit. Cada sis mesos caldrà fer una nova versió de les dades científiques, i tot aquest procés de gestió de dades també el coor-

dinen els experts de la UB. *Gaia* aportarà informació de l'ordre de les desenes de terabits (1 Tbit = 10^6 Mbits), tot un repte per la quantitat i la complexitat de la gestió de les dades científiques a tractar.

Es calcula que podrà observar unes 200.000 nanes blanques i 50.000 nanes marrons joves; descobrirà uns 100.000 planetes gegants en un cens complet de sistemes planetaris exosolars, i observarà uns 500.000 quàsars a l'espai. "A escala més petita –continua Jordi Torra–, *Gaia* també és una missió adequada per detectar planetes al voltant d'altres estrelles. D'altra banda, la missió detectarà uns milers de petits planetes, asteroides, cometes i els objectes del cinturó de Kuiper, que ens donaran una idea més exacta del sistema solar."

Ambició europea a Mart

El maig passat, el Parque Nacional del Teide va ser el camp de proves del prototipus del vehicle Rover espacial *ExoMars*, que es va construir per a la primera missió del programa d'exploració Aurora de l'ESA. L'*ExoMars*, que serà llançat el 2009, buscarà indicis de vida passada o actual al planeta per a estudis d'exobiologia, i farà perforacions del subsòl marcià. Aurora és part de la gran aposta científica europea per l'exploració del sistema solar. Si la sonda *Mars Express*, que va ser llançada el juny del 2003,

cerca aigua en el subsòl del planeta i estudia l'atmosfera i la geologia marcianes, el significat científic d'Aurora és encara més excepcional. El programa impulsarà el progrés tecnològic en navegació, guia i control de sondes, descens i aterratge, sistemes de propulsió, robòtica i materials, retorn de mostres marcianes (*Mars Sample Return*) en missions robòtiques com a banc de proves experimental per al gran repte: enviar missions tripulades a Mart en l'horitzó del 2030.

Foto: ESA-AOES/MEDIALAB

Passió per Mart

En la mitologia romana, Mart era el déu de la guerra, el fill de Júpiter i de Juno, i era representat com un guerrier amb armadura i elm. Els grecs l'adoraven com a Ares, també el déu de la guerra. Per als antics que miraven al cel, Mart era un brillant punt vermell enmig del cel nocturn. En la cultura mesopotàmica, la primera que estudiava el cel, rep el nom de *Nergal* ('estrella de la mort'). Per als egipcis era *Har Decher* ('el Vermell'). El 1500, es creia que tot girava al voltant de la Terra, com a centre de l'univers. El 1543, Nicolau Copèrnic capgirava la visió del món conegut i presenta un univers heliocèntric, amb el Sol en posició central. Dos-cents anys abans de la invenció del telescopi, Tycho Brahe, un astrònom danès, fa uns extraordinaris càlculs de la posició de Mart. El 1609, Johannes Kepler, estudiant de Brahe,

parla d'òrbites el·líptiques del moviment planetari a *Astronomia nova*, i Galileu, defensor de l'heliocentrisme copernicà, observa per primer cop el planeta vermell amb un telescopi bastant rudimentari. Huygens, amb un telescopi més avançat, descriu una taca fosca sobre la superfície marciana (probablement, la planícia de *Syrtis Major*) i especula sobre vida extraterrestre al llibre *Cosmotheoros*. El període rotacional del planeta vermell (24 h 40 min) l'estableix Giovanni Cassini el 1666, i el perfecciona Frederik Kaiser el 1862. Quan Venus s'apropa al màxim a la Terra el 1719, la brillantor del planeta causa pànic. A partir del 1777, l'astrònom William Herschel descriu oceans a les àrees més fosques de la superfície marciana i parla de vida marciana. El primer mapa de la superfície de Mart és obra de Wilhelm Beer i

“ Ràdio, cinema i literatura també s'han inspirat en el planeta vermell ”

Johab von Madler. Richard Anthony Proctor publica un mapa de Mart amb continents i oceans. El primer mapa de la superfície de Mart és obra de Johann von Madler el 1840. És l'inici de la cartografia marciana. El 1867, Richard Antony Proctor publica un mapa de Mart amb continents i oceans. Els topònims marcians (*Mare Thyrrhenum*, *Solis Lacus*, *Hellas*, *Tharsis*, *mar de Kaiser*, etc.), derivats de la mitologia, història, etc., són recollits a la nomen-

clatura de Giovanni Schiaparelli. El famós astrònom italià parla, també, de “canals” per descriure solcs a la superfície del planeta. És temps de polèmica científica: són els canals signes de civilització intel·ligent a Mart? No és fins al 1901 que el francès Eugène Antoniadi desmitifica els canals marcians i dibuixa el mapa més acurat de Mart abans de l'arribada de l'era espacial. El 1877, les dues llunes marcianes, Phobos i Demios, surten per fi a la llum gràcies a Asaph Hall (1877), cent cinquanta anys després que l'escriptor satíric anglès Jonathan Swift parlés de llunes marcianes a la seva novel·la *Els viatges de Gulliver*. Percival Lowell, el 1895, publica el llibre *Mars*, en el qual descriu un planeta habitat amb un enginyós sistema de recollida d'aigua i desglaç de les capes polars. Sens dubte, el misteriós planeta vermell ha estat font d'inspiració per a ràdio, cine i literatura. El 1898, en plena obsessió pel planeta vermell i els canals marcians, H.G. Wells publica *La guerra dels mons*, una brutal crònica de la invasió marciana de la Terra, tot un clàssic de la ficció literària. També va fer història l'episodi de pànic col·lectiu generat pel cineasta nord-americà Orson Welles, la nit de Halloween del 1938, amb una emissió dramatitzada del clàssic de Wells en un programa radiofònic. I encara avui dia el llibre *Cròniques marcianes* (1950), de l'autor nord-americà Ray Bradbury, és una de les obres de ficció més conegudes del món. ■

i a la UB...

El contingut d'aquest reportatge és susceptible de ser analitzat des de diferents vessants i, per tant, des de diversos centres i ensenyaments de la UB, com és el cas de la Facultat de Física de la UB.

Facultat de Física

Avda. Diagonal, 647. 08028 Barcelona

Tel: 93 402 11 16

www.ub.edu/fisica

Títol homologat

Ensenyament de primer i segon cicles.

Continguts bàsics: Electromagnetisme, física quàntica, mecànica i ones, mètodes matemàtics, òptica, termodinàmica, electrodinàmica, electrònica, física d'estat sòlid, física estadística, física atòmica, física nuclear i de partícules, mecànica quàntica, mecànica teòrica, astronomia i astrofísica, geofísica i meteorologia.

Màsters i postgraus

Entre els màsters i postgraus oficials que ofereix la UB n'hi ha diversos de vinculats total o parcialment al món de la física. Podeu trobar tota l'oferta d'aquests ensenyaments a les adreces web www.ub.edu/acad/eees i www.ub.es/fisica/postgrau/index.htm

D'altra banda, podeu consultar l'oferta de formació continuada de màsters i postgraus de la UB a: www.giga.ub.edu/acad/npost/pub/

Què és l'ESA?

L'Agència Espacial Europea (ESA) és la porta d'accés a l'espai des del continent europeu. La seva missió és configurar el desenvolupament de la capacitat espacial europea i garantir que la inversió en activitats espacials aportï beneficis als ciutadans d'Europa. Les línies d'investigació de l'ESA tenen l'objectiu de conèixer la Terra i el seu entorn espacial, el Sistema Solar i l'Univers, així com fomentar el desenvolupament de tecnologies i serveis basats en satèl·lits i el progrés de la indústria europea. L'ESA, amb seu a París, està constituïda per disset Estats membres: Alemanya, Àustria, Bèlgica, Dinamarca, Espanya, Finlàndia, França, Grècia, Irlanda, Itàlia, Luxemburg, Noruega, Països Baixos, Portugal, Regne Unit, Suècia i Suïssa. El Canadà i Hongria tenen un estatus especial i participen en alguns projectes per acords de cooperació. L'ESA és una organització indepent que manté lligams amb la Unió Europea a través d'un Tractat marc ESA/UE. Les dues organitzacions comparteixen una estratègia europea per a l'espai i estan desenvolupant una política espacial conjunta. El pressupost de l'ESA per al 2006 és d'uns 2.904 milions d'euros. Les activitats obligades de l'ESA (programes de ciència espacial i el pressupost general) es financen amb les contribucions econòmiques de tots els Estats membres de l'Agència, en funció del producte interior brut de cada país. L'ESA funciona segons el principi de "retorn geogràfic", és a dir, invertint a cada Estat membre –a través de contractes laborals per a programes espacials– una quantitat equivalent a la contribució de cada país. L'òrgan de govern de l'ESA és el seu Consell, que proporciona les directrius polítiques bàsiques en les quals es basa l'Agència per a desenvolupar el programa espacial europeu. Cada Estat membre està representat en el Consell i té un vot, al marge de la seva contribució econòmica. Més informació de l'ESA, al portal www.esa.int.

Foto: ESA/CNES/ARIANESPACE - SERVICE OPTIQUE CSG, 2004

L'Arianne 5 a la plataforma de llançament

Què feu aquestes vacances?

Noves activitats i territoris s'incorporen a l'oferta turística i la diversifiquen

Text:

**Núria Quintana
i Patrícia Lainz**

Heu estiuejat des de petits en poblets de costa? Heu visitat les principals capitals europees i pujat a la torre Eiffel? Heu fotografiat el Big Ben? Si la vostra resposta a aquestes preguntes i a d'altres de semblants és que sí, vol dir que potser per a les vostres vacances busqueu alguna cosa diferent. El consumidor sembla que tendeix a uns hàbits més individualitzats i "sofisticats" a l'hora d'adquirir productes, també els turístics. Algunes des-

tinacions, doncs, intenten fer més atractiva la seva oferta i incorporen activitats que donin un valor afegit a l'indret. No es tracta simplement d'anar a un lloc, sinó, un cop allà, de fer-hi alguna activitat que enriqueixi i diferencii el viatge. És a dir, la pregunta més adient no seria tant "On vas aquest estiu?", com "Què fas aquestes vacances?" La gran majoria de l'activitat turística continua donant-se en el que podríem anomenar "circuitos

tradicionals", el que s'anomena turisme de sol i platja. El professor d'Antropologia de la UB Llorenç Prats assenyala que, "si bé poden apuntar altres formes de turisme, aquestes no canvien la tendència general". En el cas de Catalunya, per exemple, "l'eix litoral concentra més de tres quartes parts del negoci turístic", com explica Francisco López Palomeque, catedràtic de Geografia de la UB. Ara bé, el mateix catedràtic assenyala l'existència de

Walata, cultura i desenvolupament

Foto: Món-3

Dormir al desert, conèixer la riquesa artística d'una ciutat declarada patrimoni de la humanitat per la Unesco i fer-ho de la mà de la població local. Aquests són alguns components de l'oferta turística a la ciutat mauritana de Walata, dins un projecte de cooperació dut a terme per les fundacions Solidaritat UB i Món-3, i finançat per l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional, l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i l'Ajuntament de Barcelona.

Els turistes que viatgin a Walata poden fer itineraris guiats pels habitatges de la ciutat, que destaquen per la seva bellesa i els esgrafiats que ornamenten les cases; visitar el museu etnogràfic i la biblioteca (amb manuscrits del segle XIII

l'anomenat "turisme postfordista", és a dir, un turisme no "de producció en cadena" que ofereixi productes més segmentats i no estandarditzats.

En tot cas, els tipus de turisme responen a les motivacions de les persones que els practiquen. El investigador Enric Pol i Núria Codina (del Grup de Recerca en Psicologia Social, Ambiental i Organitzacional de la UB) coincideixen que hi ha un turista més "passiu", que segueix els circuits majoritaris, i un que busca de manera activa i intencionada on vol passar el temps de lleure i de quina manera. "Aquest tipus de turista actiu està motivat per conèixer aspectes culturals, experimentar temporalment sensacions i vivències satisfactòries i més o menys noves, i interaccionar en un medi ambient diferent del seu entorn habitual." Segons les motivacions que hi hagi al darrere, podem parlar de turisme esportiu, agroturisme, vi-

sitar centres de spa, col·laborar amb ONGs en el que a vegades s'ha qualificat de vacances solidàries, o amb les diferents activitats que s'apleguen sota l'àmplia denominació de *turisme cultural*.

En el cas del turisme cultural, aquest pot abastar més o menys àmbits en funció del que entenguem per *cultura*, indica Jordi Juan, coordinador dels cursos de postgrau en Gestió Cultural de la UB. L'impacte econòmic (directe i indirecte) sobre la ciutat o el territori de determinat patrimoni cultural és molt elevat, com assenyalen els estudis fets a Barcelona i Granada pel càtedratic d'Economia de la UB Jordi Suriñach (del Grup Anàlisi Quantitativa Regional). El turisme cultural inclouria tant el patrimoni "tangibile" d'una població, com ara els seus monuments o museus, com l'"intangibile", per exemple la gastronomia. També hi hauria els festivals,

les celebracions tradicionals, i fins i tot s'hi podria incloure el turisme anomenat "vivencial", que correspondria a conviure amb poblacions locals de l'indret que es visita. "Per exemple, al barri novaiorquès del Bronx hi ha organitzacions que ofereixen la possibilitat de relacionar-te amb la comunitat hispana, i a l'Havana, a Cuba, s'ofereix el mateix al barri xinès de la ciutat per intentar captar turisme d'aquesta potència asiàtica", diu Jordi Juan. Ramon Serrat, consultor turístic i professor de l'assignatura "Noves pràctiques turístiques" a l'Escola Universitària d'Hoteleria i Turisme CETT, adscrita a la UB, afirma que darrere la pràctica del turisme sempre hi ha raons o motius socials. Així doncs, si la

nostra societat mostra un interès creixent per les qüestions relacionades amb la salut o l'estètica, això va lligat a una oferta de balnearis i spas per passar-hi les vacances. I, per exemple, el pes creixent de grups com ara els prejubilats o els anomenats *singles* s'ha vist com una oportunitat per oferir nous productes turístics diferenciats. Les noves tecnologies també són un factor que està incidint en la forma de fer turisme. L'adquisició de viatges per Internet cada cop és més estesa i, a més de canviar la manera en què comprem, també està fent possible viatjar a millor preu. Aquest fenomen, sumat una demanda "més personalitzada", provoca, per exemple, canvis en el paper que tenen

Continua a la p. 23

al XVI); seguir rutes amb camell pels voltants de la ciutat; o comprar peces d'artesanía i ceràmica úniques fetes per les dones de la població, uns productes que només es poden adquirir allà, atès que per la seva fragilitat encara no es comercialitzen fora de Walata. Aquesta ciutat va ser centre neuràlgic del comerç transsaharià del segle XIII al XVI i punt de contacte entre les civilitzacions àrab, amaziga (berber) i negra. A més, en els seu entorn hi ha una gran varietat de paisatges on s'emporten restes neolítiques i medievals, grutes i oasis.

Tots aquests factors van ser determinants a l'hora de decidir potenciar Walata com a destí turístic dins un projecte de cooperació per tal de recuperar i promoure el seu patrimoni his-

tòric i cultural i transformar-lo en factor visible de desenvolupament econòmic i social, tot reforçant la identitat de la comunitat walatana. Esther Gil dirigeix el projecte, que té, principalment, quatre eixos d'actuació. En primer lloc, i en interdependència amb els altres, la promoció del turisme organitzat a la zona. En segon lloc, amb la finalitat de rehabilitar el nucli urbà i l'arquitectura, s'hi fan múltiples treballs de restauració. En tercer lloc, la creació de la cooperativa agrícola. Per últim, la revalorització del patrimoni cultural, la creació del museu local i la restitució del patrimoni arqueològic local.

Les estades a Walata ja formen part de l'oferta fixa d'agències especialitzades de viatges. Viatgers del Món és una ONG de turisme sostenible i sense ànim de

Foto: Món-3

lucre que es va constituir l'any 2003 i que ja ha organitzat un parell de viatges a Walata. La seva presidenta, Marga Codina, es planteja el viatge com "una eina de desenvolupament local i una experiència enriquidora tant per al visitant com per al visitat, tot intentant que els impactes negatius siguin els mínims i que el benefici econòmic romangui al territori visitat". D'acord amb el caràcter sostenible del viatge, el grup no pot superar la dotzena de persones i con-

vé que estiguin una mica familiaritzades amb el model solidari del viatge.

Més informació a:

www.walata.org

Solidaritat UB:

www.ub.edu/solidaritat

Món-3: www.ub.es/mon3

Viatgers del món:

www.viatgersdelmon.org

News Madretierra:

www.newsmadretierra.com

Club Marco Polo:

www.clubmarcopolo.com

Vilafranca del Penedès: vi, castells, i molt més...

Vilafranca es perfila com una de les destinacions turístiques preferides pels estrangers que s'allotgen a la costa o en cases rurals de la comarca, segons Victòria Claver, responsable de Turisme del Patronat Municipal de Comerç i Turisme de la població. Els turistes que dormen als hotels i els apartaments de la costa, hi van per visitar l'entorn natural de la vila, amb el caràcter que li confereix el cultiu de la vinya. Amb l'objectiu de dinamitzar el patrimoni històric, enogastronòmic i territorial de la ciutat, a Vilafranca s'organitzen activitats com ara visitar la tomba d'Eugeni d'Ors, escoltar un concert de música modernista després de fer una visita a edificis d'aquest estil arquitectònic, o veure la posta de sol des de la terrassa del campanar de la basílica de Santa Maria.

Aquesta visita al campanar de Santa Maria s'ha convertit en un reclam. Es fa un itinerari en grups per les diferents dependències de la torre, en el qual destaca la visita a sala de l'antic mecanisme del rellotge de les campanes horàries, o l'accés als habitatges dels monjos. Aquesta visita, que ofereix l'opció de fer-la coincidint amb la posta de sol, finalitza en una terrassa que hi ha al punt més alt del campanar amb una degustació de vi o cava i la contemplació d'unes vistes espectaculars de la ciutat.

Des de fa un any i mig, es fan rutes guiades pel cementiri de Vilafranca a la primavera i a la tardor. "La veritat és que la idea va sorgir després de fer una visita al cementiri del Père Lachaise de París. Tenim un

Imatge del Cementiri de Vilafranca del Penedès

cementiri patrimonial important i està molt ben cuidat. Hi ha capelles i panteons de gran valor arquitectònic, i també trobem la tomba "A Matilde", on reposen les restes del filòsof Eugeni d'Ors", explica Claver. S'hi destaca, a més, el patrimoni vegetal del recinte, que disposa d'una gran varietat de plantes i arbres molt interessants.

Des del Museu del Vi, que actualment està en un procés de remodelació que suposarà l'ampliació i modernització de les instal·lacions, s'organitzen cursos de tast, maridatges o interessants passejades per les vinyes. Efectivament, la vinya és un dels punts forts de Vilafranca com a reclam turístic, i el mateix succeeix amb l'activitat castellera. Escoltar un concert de música clàssica després d'una visita pels principals edificis erigits a Vilafranca és una altra de les ofertes possibles.

Des del Patronat s'afirma que

Foto: Domènec Freixetas

L'edifici de la Casa de la Vila té una part lateral amb un estil arquitectònic gòtic civil del segle XVI, i la façana reconstruïda l'any 1909 és de caràcter modernista. S'organitzen visites a l'interior de l'edifici.

encara hi ha qüestions pendents, com ara la pernoctació a la vila; els turistes no s'hi queden a dormir, però s'assenyala l'èxit de les iniciatives dutes a terme. "Crec que els turistes

busquen una diferenciació de l'oferta basada en un tracte més personalitzat que els ajudi a interpretar les ciutats o els territoris que visiten", afirma Claver.

Més informació a:

Web oficial del patronat de Turisme

www.turismevilafranca.com

Ajuntament de Vilafranca (Turisme)

93 892 03 58

Vé de la p. 21

els intermediadors. “Una agència ha de buscar donar un valor afegit al seu producte, no pot limitar-se a vendre bitllets com abans”, defensa Ramon Serrat. “Ara, quan viatgem, les persones ens gastem menys en el trasllat i, en canvi, dediquem més recursos a fer activitats al lloc de destí”, assenyala Marién André, professora de la Facultat d'Econòmiques de la UB i coordinadora de l'Observatori de Turisme de la Generalitat.

La diversificació de les pràctiques turístiques també es pot veure des del punt de vista de com les destinacions turístiques de llarga tradició també troben formes de renovar la seva oferta fent que continuï sent atractiva; i, d'altra banda, hi ha indrets que estan treballant per esdevenir noves destinacions turístiques. El catedràtic López Palomeque

parla d'un procés de “turistificació” en el conjunt del territori català. Si bé l'allotjament per als turistes està concentrat al litoral, s'incorporen a l'oferta indrets propers a la costa als quals es pot fer una visita d'un dia, com també espais del mateix litoral que tradicionalment han quedat més al marge de l'activitat turística. Es tracta que persones que fan nit en els allotjaments de costa dediquin un dia a visitar indrets atractius i més o menys propers al litoral com ara Montserrat, Poblet, Girona o Barcelona, que seria el producte estrella que s'incorporaria a aquesta oferta. Paral·lelament, hi ha un procés de “posar en valor turístic” indrets i productes del territori d'interior i que el turisme esdevingui una renda complementària de les procedents d'activitats agràries. Jaume Font,

subdirector general de Turisme de la Generalitat i professor de Geografia de la UB, afirma que “cal posar en valor el territori català amb els seus recursos tangibles i intangibles”, i també que els catalans no ens adonem de la riquesa i la potencialitat del país. Aquest procés de “posar en valor” implica utilitzar els recursos del territori (gastronòmics, de paisatge, de tradicions locals, etc.) que poden ser atractius per a un turista. La professora de la UB Belén Gómez, experta en la relació entre turisme i clima, explica l'exemple de la població de Tarifa, que a partir dels anys noranta ha tingut un gran increment del turisme quan ha aprofitat el fort vent d'aquest indret geogràfic per promoure-hi la pràctica del surf de vela i altres esports. Un element com ara el vent, que tradicionalment havia

perjudicat aquest municipi pel que feia al turisme, ara ha estat posat en valor.

Arribarem a “turistificar-ho” gairebé tot? L'antropòleg Llorenç Prats, que imparteix l'assignatura d'Antropologia de l'oci i el turisme a la Facultat de Geografia i Història, assenyala que cal analitzar també els impactes negatius del turisme quan aquest s'inicia o s'intensifica en un indret determinat. Núria Codina i Enric Pol indiquen, d'altra banda, que hi ha una paradoxa: “El turisme fa desaparèixer allò que fa el lloc atractiu, sigui el paisatge, la gastronomia, els productes naturals, i els estils de vida en el cas de l'occidentalització de determinades poblacions. Aquest procés és compensable amb la creació d'un valor simbòlic de l'indret en qüestió i de bons serveis orientats a l'oci.” ■

Amb caravana, cavall o ruc per Sant Mateu de Bages

Fins a l'any 1993, Joan Planas Vilardaga tenia una explotació agrària d'orientació bàsicament ramadera, però també forestal i agrícola. Criava vedells d'engreix, però una forta baixada de preus causada per l'escàndol en l'ús de clenbuterol va provocar que aquest pagès tanqués les seves granges. Segons ell mateix explica, va decidir “reorientar l'explotació dels seus terrenys cap a una oferta al servei del turisme, l'esbarjo i la cultura”. Planas havia sentit a parlar d'activitats de turisme a cavall per Europa i va pensar que oferir excursions a cavall i caravana esdevindria un al·licient atractiu per al visitant, perquè aleshores era una pràctica poc coneguda a Catalunya. Així va néixer Paisatge i Aventura SL, i la primera activitat que aquesta entitat va posar en funcionament va ser una ruta de dos dies que incloïa passar una

Foto: Joan Planas, Paisatge i Aventura

nit a la caravana. Les noves tecnologies i el fet de tenir una web l'ha ajudat a donar-se a conèixer a la resta d'Espanya i l'estranger i un 20% de la clientela prové de fora de Catalunya.

Ara disposen d'una oferta extensa i molt variada que inclou el que anomenen “Paisatge i

aventura amb caravana i cavall” i en la qual, a més de fer una excursió amb caravana, faciliten als viatgers una guia amb tota la informació necessària per gaudir de l'estada: fonts, esglésies romàniques, dades històriques i gastronòmiques i característiques de la flora o la fauna. Són

valors afegits perquè, com diu Planas, “és una informació imprescindible, ja que els nostres clients s'interessen per conèixer els aspectes culturals del territori”. Una altra opció és fer una “Excursió amb carruatge de passeig o diligència”, en la qual un carteret acompanya el grup i fa la

descripció de la ruta explicant com era el transport dels nostres avantpassats. En aquest cas es visita un castell i una ermita i es fa la parada per dinar en una masia per tal de gaudir de la gastronomia típica de la zona. Entre les activitats menys conegudes, destaca l'excursió organitzada amb ruc i sària, per als que s'es-

timen més caminar. Planas assegura que "és una pràctica poc estesa a Catalunya i que bàsicament la fan els nostàlgics del ruc, però que a Europa té molt d'èxit". Des de fa dos anys, ofereixen la possibilitat de fer una ruta de dos dies amb una diligència, un producte ideal per a grups de parelles, famílies o amics i, se-

gons assegura el responsable de Paisatge i Aventura SL, "és una opció molt elaborada que les empreses cada vegada sol·liciten més".

Per tal de ser competitius tot l'any i sobreviure a la temporada baixa de turisme, Planas ofereix, d'una banda, carruatges antics per a festes i celebracions

com ara aniversaris, casaments o festes de carnestoltes i, de l'altra, l'Aula d'Entorn Rural, una sèrie d'activitats per a escolars.

Més informació a:

Les Planes:

www.paisatgeiaventura.com
93 836 00 60

Turisme arqueològic i cerimònies maies al Yucatán

Visitar el Partenó d'Atenes, endinsar-se en una piràmide d'Egipte o trepitjar el Colosseu de Roma són pràctiques de turisme cultural molt consolidades. Ara bé, el que ja no és tan habitual és visitar, en grups molt reduïts, alguns poblats maies, que s'escapen dels circuits turístics, on s'estan fent treballs arqueològics, i, a més, entrar en contacte amb la gent autòctona de la zona. Es tracta d'un tipus de turisme arqueològic que té la voluntat de ser sostenible, responsable i cultural, i que es pot practicar, per exemple, al Yucatán i als parcs ecoarqueològics com els de Xoclán i Dzoyilá, a Mèxic.

Fomentar aquesta pràctica turística és un dels objectius d'un programa que vol assegurar la conservació del patrimoni i promoure el desenvolupament local del territori. S'impulsa conjuntament des de l'Ajuntament de Mérida (Yucatán, Mèxic) i els grups de recerca de la UB Seminari d'Estudis i Recerques Prehistòriques i Cultura i Continguts Digitals: Aspectes Documentals, Polítics i Econòmics. Els viatgers que es desplacen a Mérida poden fer-hi un circuit, en grups d'un màxim de deu persones, al llarg del qual se'ls mostra la situació actual i la proposta de futur i, a més, tenen

Cerimonia Maia

l'oportunitat de gaudir d'altres llocs del Yucatán completament recuperats. D'altra banda, a Xoclán s'hi fan demostracions de cerimònies religioses maies (com ara una boda tradicional) sota el guiatge de sacerdots antics que expliquen als turistes com viuen ara la seva religió i com l'han viscuda de manera amagada durant tots els anys que ha durat la Inquisició i les persecucions contra les manifestacions culturals indígenes. Això forma part d'un projecte amb finançament de l'Agència Espanyola de Cooperació al

Desenvolupament, el Ministeri de Cultura i l'AGAUR de la Generalitat.

Segons explica Jordi Juan, professor de la UB i coordinador del Programa de Postgrau en Gestió Cultural i Turisme Cultural (www.ub.edu/cultural/index-cat.htm), "el visitant se sent participant de la màgia de l'arqueolo-

gia i, a banda de relacionar-se amb les restes arqueològiques, es relaciona amb la gent autòctona i coneix en primera persona les seves formes de vida. A més, un dels aspectes més atractius és que, sovint, hi ha arqueòlegs treballant a la zona i ells mateixos poden explicar el que s'hi fa".

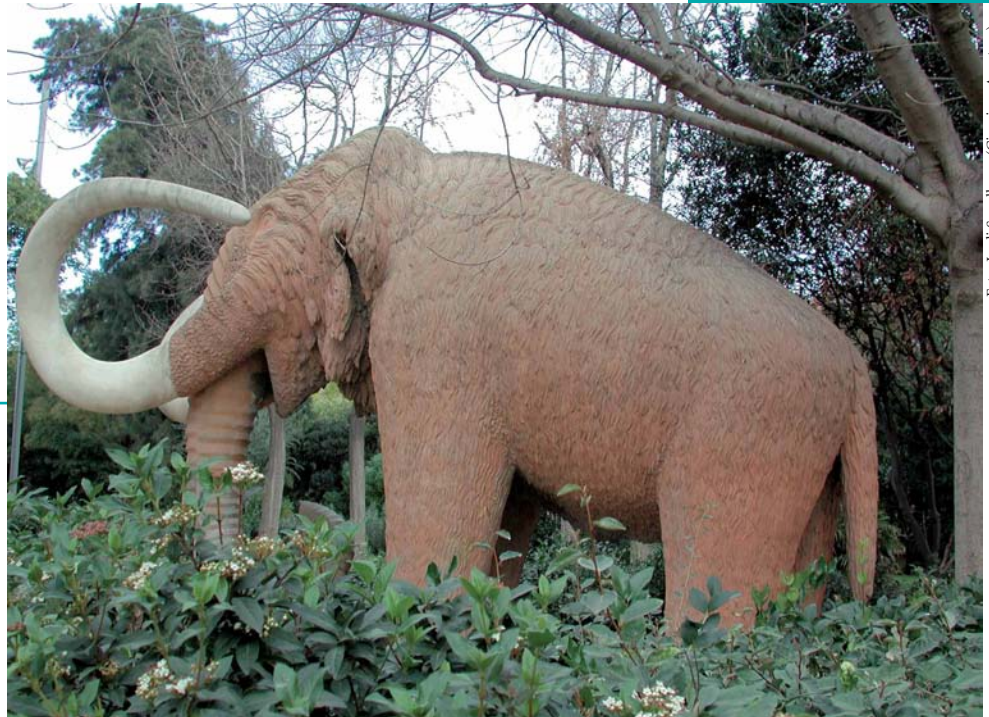
Més informació a:

<http://www.arqueotur.org/>
<http://www.orbitur.com.mx>
<http://pgcdes.ird.ub.es/gc/temas/arqueoturismo.jsp> (hi trobareu informació i articles sobre arqueoturisme)

De safari per Barcelona

¿Sabíeu que Barcelona es va avançar a Steven Spielberg i ja al principi del segle xx es volia fer un Jurassic Park a la capital catalana? Aquesta és una de les moltes informacions que reben els participants dels safaris urbans culturals que organitza l'empresa Ciencia y Aventura. Ja no cal anar a l'Àfrica per explorar els orígens de la nostra espècie.

Ciencia y Aventura, que també té una important oferta de safaris al continent africà, es dedica a l'organització i la logística de safaris urbans per Barcelona adreçats a particulars o empreses que ho sol·licitin, siguin catalans o estrangers. La iniciativa de traslladar els safaris —tradicionalment a l'Àfrica— cap a àmbits urbans va sorgir ara fa tres anys. El safari urbà que més adeptes té és el que es fa al parc de la Ciutadella i s'anomena "A la recerca dels nostres orígens". "Es tracta d'indagar sobre els orígens de l'home a partir de les institucions i edificis que hi ha al parc de la Ciutadella i, ahora, reivindicar el patrimoni museístic que tenim a Catalunya", explica Jordi Serrallonga, arqueòleg, naturalista i guia d'expedicions, que està al capdavant de Ciencia y Aventura i és fundador i director d'Homínid - Grup d'Orígens Humans PCB-UB. L'expedició viatja des del creacionisme, simbolitzat per la capella Castrense (projectada al segle XVII per l'arquitecte i enginyer Prosper de Verboom i dirigida pel també enginyer Alexandre de Rez), a l'evolucionisme de Charles Darwin, que s'explica durant la darrera parada al Museu de Ciències Naturals. En el decurs de les quatre hores que dura el

El Mamut del parc de la Ciutadella

safari, hi ha una aturada obligada davant del Palau del Parlament, que contextualitza l'expedició sociopolíticament. També es dedica un temps a l'estàtua del Mamut de formigó, de tres metres i mig d'alçada per cinc i mig de llargada, i a l'explicació de com al començament del segle xx es va voler recrear un Jurassic Park, del qual, finalment, només van erigir l'animal que avui conserva el parc. L'expedició travessa el jardí botànic per arribar al Museu de Geologia i fa parada als llocs concrets que destaca el guia. Finalment, s'endinsa al Museu de Ciències Na-

turals, i és aquí on s'explica als viatgers la teoria de l'evolució de Charles Darwin. Gairebé cada dia, en acabar el safari sorgeix algun debat, que, tot sovint, s'allarga a través de correspondència per Internet.

Ciencia y Aventura s'està plantejant oferir la possibilitat de fer aquests safaris en ciutats de l'estranger com ara Londres o Nova York, com també fer safaris "ru-

rales" en parcs arqueològics, pels voltants de Banyoles o en altres punts d'interès, sempre des de la perspectiva de les ciències naturals. Les possibilitats són infinites, però el lema sempre és el mateix: "Cal recuperar la figura del guia d'expedicions, defugir del coneixement enciclopèdic i fer que l'expedicionari abandoni el rol d'espectador passiu per ocupar un rol actiu."

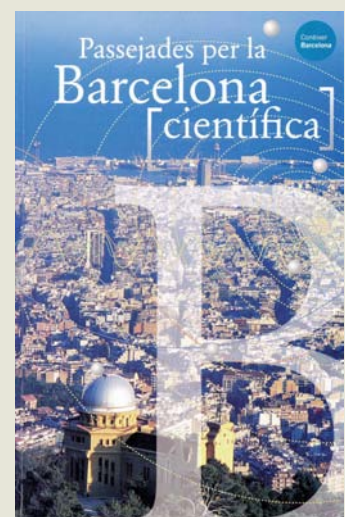
Més informació a:

Ciencia y Aventura: www.cienciayaventura.com
Jordi Serrallonga: jserrallonga@cienciayaventura.com
609 713 605 / 93 237 86 36

I per als amants de la ciència

Passejades per la Barcelona científica, de Xavier Duran i Mercè Piqueras, editat per l'Ajuntament de Barcelona el 2002.

Passejades per la Barcelona científica és una guia no convencional de la ciutat que pretén acostar al lector els aspectes científics i tecnològics de Barcelona, que tenim tan a l'abast però alhora tan oblidats. Els edificis, els monuments, els museus i els seus continguts són vistos des de la perspectiva científica i s'hi proposen itineraris per indrets com ara la Rambla, Montjuïc, el passeig Marítim o els jardins de la ciutat, entre d'altres.

i a la UB...

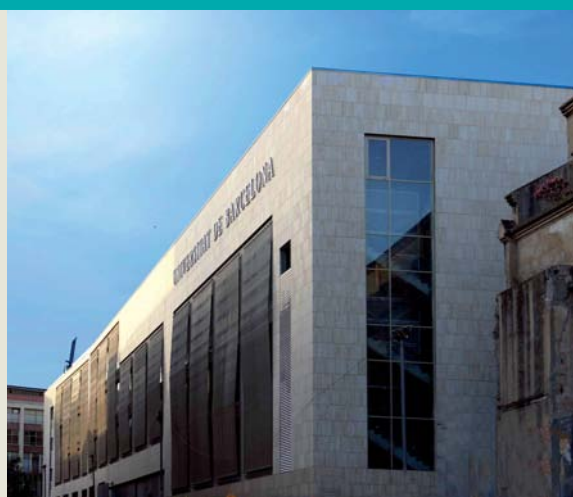
A continuació us diem alguns dels centres i ensenyaments a la UB vinculats amb el tema d'aquest reportatge

Geografia i Història

Aquesta Facultat, junt amb la Facultat de Filosofia, estrena el proper inici de curs 2006-2007 la nova seu al carrer Montalegre, 6-8 i carrer Ramalleres, 19-25, de la qual podeu trobar informació a la pàgina 29 d'aquest número de la revista. Entre altres ensenyaments, s'imparteix la Llicenciatura de Geografia, un títol homologat de primer i segon cicles. Entre els seus continguts bàsics hi ha Geografia d'Espanya i Catalunya; d'Europa; Geografia física; Geografia humana; Tècniques en geografia; Ordenació del territori, i Teoria i mètodes de la geografia.

Més informació sobre la Facultat, a:

<http://www.ub.edu/facgh/gh.htm>.

Escola Universitària d'Hoteleria i Turisme CETT (EUHT CETT)

Centre adscrit a la UB, imparteix la Diplomatura en Turisme, amb dos itineraris: Direcció hotelera i Direcció en turisme, viatges i oci. El Grup CETT és un complex de formació turístic-hoteler que integra en un mateix espai un centre de formació, un hotel (Hotel Alimara***), una agència de viatges (Viatges Century) i una consultoria (CETT Consultors).

www.cett.es

cett@cett.es

Av. Can Marçet, 36-38

08035 Barcelona

Tel.: 93 428 07 77

Fax: 93 428 67 77

Ciències Econòmiques i Empresarials

Facultat av. Diagonal, 690. 08034 Barcelona

Tel.: 934 024 301. www.ub.edu/economiq/

Facultat de Psicologia

Edifici de Ponent. Pg. Vall d'Hebron, 171

08035 Barcelona

Telèfon: 933 125 009 <http://www.ub.edu/psicologia/>

Màsters i postgraus

Entre els màsters i postgraus que ofereix la UB n'hi diversos vinculats al món del turisme. Podeu trobar tota l'oferta d'aquests ensenyaments a l'adreça web www.giga.ub.edu/acad/npost/pub/ i <http://www.ub.edu/acad/ees/>

ULLERES DE SOL GRADUADES

46 €

MUNTURES + LENTS

TITTO BLUNI

UB-Central: Diputació, 246

Entre Rambla Catalunya i Balmes

Horari: de dilluns a divendres de 9 a 21h - Dissabtes de 10 a 20h

NO TANQUEM AL MIGDIA

L'ÒPTICA UNIVERSITÀRIA:

UPC / Campus Nord • **ZONA UNIVERSITÀRIA** / Diagonal, 637 • **UPF** / Sardanya, 48 • **UAB** / Sant Antoni M. Claret, 167
UAB / BELLATERRA • **TERRASSA** • **UPC** / VILANOVA I LA GELTRÚ • **UJI** / CASTELLÓ DE LA PLANA

La UB reconvertirà l'antiga fàbrica CACI de Badalona en un centre universitari

La UB reconvertirà l'edifici de l'antiga fàbrica CACI (Companyia Auxiliar del Comerç i la Indústria) a Badalona en un centre de formació corporativa intensiva i una residència universitària relacionada amb la mobilitat i la formació de màsters intensius, on l'entorn serà un element fonamental. Es prestarà atenció, entre d'altres, a les àrees de coneixement relacionades amb les ciències del mar. Es vol que sigui un espai que atregui cap a Badalona una part dels màsters semipresencials (intensius) de la UB. La rehabilitació de l'edifici, un dels vestigis més importants de l'arquitectura industrial de Badalona, s'inscriu en l'important procés de transformació urbana del front marítim de la població.

Es tracta d'un edifici de cinc plantes, amb un total de 5.363 metres quadrats de superfície construïda. L'objectiu és combinar en aquest espai les activitats de docència i les de residència universitària. Un cop rehabilitada, la construcció acollirà unes vuitanta habitacions individuals i vuit de dobles,

com també aules i diversos espais destinats a la docència. També s'hi habilitaran 200 m² de sales per a exposicions i espais a disposició d'entitats i associacions, amb l'objectiu d'obrir l'edifici a la ciutadania. L'antiga fàbrica CACI, destinada en èpoques anteriors a la confecció de colls de camisa de

cotó, és una obra de Jaume Botey de l'any 1899. Es preveu que les noves activitats universitàries de l'edifici estiguin en funcionament el 2008. En el marc del procés de remodelació urbana de la zona, l'edifici queda integrat dins un conjunt de nous habitatges i molt a prop del nou port esportiu. ■

Nous espais per a les facultats de Química i de Física

Les facultats de Química i de Física disposen ja de nous espais després de les obres d'ampliació d'aquests centres.

Les noves instal·lacions inaugurades el passat mes de març, han permès duplicar l'espai útil de què es disposava i tenir noves aules i seminaris, laboratoris amb instal·lacions centralitzades de més qualitat i més seguretat, un atri amb panells de cèl·lules solars (que és pioner entre les universitats europees), una biblioteca d'acord amb la seva categoria reconeguda i nous equipaments auxiliars diversos.

L'acte solemne d'inauguració va anar a càrrec del rector de la UB, Màrius Rubiralta, el degà de la Facultat de Física, Joan Àngel Padró, el degà de la Facultat de Química, Josep Barbosa, i el ja ex-conseller d'Universitats, Re-

cerca i Societat de la Informació, Carles Solà, el dimecres 15 de març, a l'Aula Magna Enric Casassas. Actualment, a la Facultat de Química hi ha divuit aules generals de capacitat variada, dos laboratoris generals de química, vint-i-dos laboratoris per a docència d'assignatures dels departaments, cinc aules d'informàtica integrades, una sala d'estudis i la biblioteca. Es tracta d'un centre de recerca del màxim nivell reconegut internacionalment en els diferents

aspectes de la química, l'enginyeria química, la bioquímica i la ciència de materials. Té també contractes actius de recerca aplicada amb empreses i organismes diversos.

Per la seva banda, la Facultat de Física disposa d'una vintena d'aules amb connexió a xarxa i canó de projecció, quatre aules amb recursos informàtics i tecnologies TIC, vuit aules seminari, divuit laboratoris de docència, dues sales de juntes (una compartida amb Quími-

ca), a més de l'Aula Magna "Eduard Fontserè". La Facultat té setze grups de recerca consolidats amb aquestes línies d'investigació: "Física de partícules", "Astrofísica", "Bioenginyeria", "Capes fines", "Cèl·lules solars", "Meteorologia", "Cosmologia", "Física nuclear", "Magnetisme", "Física de materials", "Física de fluids", "Microelectrònica", "Nanotecnologies", "Processament d'imatges", "Relativitat", "Simulació" i "Sistemes complexos". ■

Nou curs acadèmic al cor del Raval

Durant els mesos d'estiu, dues facultats de la UB, la de Geografia i Història i la de Filosofia, fins ara situades al campus Diagonal, faran efectiu el trasllat dels seus centres al nou edifici, al bell mig del Raval. El curs acadèmic 2006-2007 l'iniciaran, doncs, a les noves instal·lacions, començant pels exàmens de setembre.

El nou edifici és situat entre els carrers Montalegre i Ramalleres, al Raval Nord, just davant del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) i a tocar del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA), l'Arxiu del Districte, el Centre d'Investigació, Docència, Documentació i Divulgació de Relacions Internacionals i Desenvolupament (CIDOB) i la Llibreria La Central, entre altres focus culturals d'interès. En total, són prop de 28.000 metres quadrats, 4.500 dels quals s'han destinat a una gran Biblioteca amb set-cents punts de lectura; altres 4.000 més, a les cinquanta-aules dels dos centres docents; prop de 6.000, a espais

específics per a l'estudi i la recerca, i els més de 3.000 residents, a deganats, administració, secretaries i serveis generals. Al setembre s'hi afegiran més xifres, les del "capital humà" (prop de 4.700 alumnes de primer i segon cicle, gairebé 280 professors, fins a 112 becaris i altre personal de suport a la docència i la recerca, i gairebé un centenar de personal d'administració i serveis), i les dels continguts (sis títols de grau, una trentena de màsters, postgraus i doctorats, i prop de cinquanta línies de recerca).

La UB clou així un llarg projecte que despuntava ara fa una dècada, quan s'encarava un altre trasllat, el de les facultats

de Pedagogia, de Formació del Professorat i de Psicologia i l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE), al campus de Mundet. Però, si en aquella ocasió el nou campus, tot aprofitant l'emplaçament al nord de la ciutat, seguia el model anglosaxó –espai unitari, ben organitzat urbanísticament i en contacte amb la natura–, ara

les facultats de Geografia i Història i de Filosofia es constitueixen en campus plenament urbà i entronquen directament amb la zona de Barcelona que acumula la densitat més elevada d'entitats amb contingut cultural i social. Com l'han definida alguns mitjans, "un gran pol cultural que va a més". ■

Activitats amb motiu del Centenari de la Facultat de Medicina i l'Hospital Clínic de Barcelona

Una conferència del cardiòleg Valentí Fuster i una exposició de més de tres-centes fotografies històriques formen part de les activitats recents dutes a terme dins les celebracions del centenari de la Facultat de Medicina de la UB i l'Hospital Clínic de Barcelona. El professor Valentí Fuster, director de l'Institut Cardiovascular de l'Hospital Mont Sinai de Nova York, va pronunciar, el 8 de juny, a Facultat de Medicina de la UB, la xerrada "El paper dels hospitals espanyols en la recerca biomèdica del futur". El

mateix dia al vespre, a l'Auditori de l'edifici del Fòrum, va tenir lloc una festa popular. L'exposició fotogràfica es va poder visitar fins al passat 30 de juny a la Facultat de Medicina, i a partir de l'1 de juliol s'exposarà a la delegació de Manresa del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona. La mostra recull documents gràfics de la història de la Facultat i l'Hospital. Les fotografies mostren escenes que van des de la construcció dels actuals edificis de la Facultat i l'Hospital, fins a imatges de l'època de la Guerra Civil, en

Foto: Àrea de Comunicació Hospital Clínic de Barcelona

què les instal·lacions es van omplir de ferits i morts. Coordinada pels professors Jacint Corbella i Manuel M. Escudé i el dissenyador Joan Pujol, la mostra recull material gràfic de diferents entitats i particulars. Podeu consultar el catàleg de l'ex-

posició a: www.ub.edu/medicina/centenari/catalogexposicio.pdf. Els actes de celebració del centenari van iniciar-se el 27 de febrer al Palau de la Música Catalana, com informàvem en el darrer número d'aquesta revista. ■

El prehistoriador Jean Guilaine rep l'honoris causa

El dimecres 7 de juny, al Paraninfo de la UB el prehistoriador francès Jean Guilaine va rebre el grau de doctor *honoris causa* de la UB de mans del rector Màrius RUBIALTA. Va actuar com a padrí el catedràtic de Prehistòria Josep M. Fullola.

Jean Guilaine (Carcassona, 1936) és un dels prehistoriadors més influents dels últims temps. Ha dedicat la seva tasca investigadora al Neolític i l'Edat del Bronze de la zona mediterrània (des de l'Atlàntic fins a l'Àsia Menor), un període que sovint és menys tingut pels prehistoriadors, que fins al final de la dècada dels seixanta del segle passat es van dedicar, fonamentalment, al Paleolític, l'època en què els humans

vivien com a caçadors-recol·lectors. Les investigacions de Guilaine han permès descobrir el Neolític com el moment en què s'inicia la construcció material i simbòlica de la civilització humana. En paraules de Fullola, "actualment, als humans no ens queda cap supervivència que ens connecti amb l'home paleolític. No sabem què pensaven, ni tan sols per què pintaven animals a les parets de les coves. Els humans actuals, en canvi, som fruit del Neolític; la religió i els sistemes de pensament actuals es van gestar en aquell moment". Jean Guilaine es va formar a la Universitat de Tolosa de Llenguadoc i es va doctorar a la d'Ais de Provença. L'any 1963,

va entrar a formar part del CNRS, on va desenvolupar la seva tasca investigadora, va crear el Centre d'Antropologia de Tolosa de Llenguadoc i va dirigir la revista *Gallia Préhistorique*, fins al 1994, any en què va entrar a formar part del selecte i prestigiós Collège de France, sent el quart prehistoriador a formar-ne part, després d'Henri Breuil, André Leroi-Gourhan i Yves Coppens, amb una nova càtedra de Neolític, des d'on ha continuat impartint coneixements i potenciant el seu vessant investigador. És autor de més cinc-

centes publicacions i gairebé una cinquantena de llibres. Les relacions de Jean Guilaine amb la UB són nombroses i duradores en el temps. Ja al final dels anys cinquanta va fer coneixença del catedràtic de Prehistòria Lluís Pericot. Ha fet tota una tasca formadora amb investigadors d'aquesta Universitat, a més d'excavacions al nostre país. Pels professors Fullola i Petit, l'aportació de Guilaine és cabdal: "El Neolític assenyala el moment en què l'home deixa d'estar en equilibri amb el seu entorn i comença a transformar la natura." ■

Primer microquàsar variable en rajos gamma de molt alta energia a la galàxia

El sistema binari LS I +61 303 és el primer microquàsar de la nostra galàxia on s'ha trobat emissió variable de rajos gamma de molt alta energia. La descoberta l'anunciava *Science* el maig passat, en un article signat per un equip internacional que col·labora en el Major Atmospheric Gamma-ray Imaging Cherenkov telescope (MAGIC), del qual formen part els investigadors Josep Maria Paredes, Marc Ribó, Valentí Bosch-Ramon i Pol Bordas, del Departament d'Astronomia i Meteorologia de la UB.

Els microquàsars són sistemes estel·lars binaris formats per una estrella normal i un objecte compacte (forat negre o estrella de neutrons) que mostren dols de partícules relativistes (*jets*). Les observacions fetes per

MAGIC entre l'octubre del 2005 i el març del 2006 han revelat que el microquàsar LS I +61 303 emet rajos gamma de molt alta energia (superiors a 100 gigaelectronvolts) que arriben a la Terra. "Un dels resultats més destacats —comenta Josep Maria Paredes— és que la intensitat de l'emissió de rajos gamma d'aquest microquàsar és variable." Segons els autors de l'article, el mecanisme més plausible per explicar l'emissió de rajos gamma seria la dispersió de fotons de l'estrella companya per part de les partícules relativistes dels *jets*. Futures observacions del microquàsar LS I +61 303 amb MAGIC, a més de la interpretació teòrica dels resultats actuals, ajudaran a aclarir els mecanismes d'emissió de rajos gamma en microquàsars

i en objectes astrofísics amb dols de partícules relativistes en general.

L'any 2000, a la revista *Science*, els investigadors Josep Maria Paredes, Marc Ribó, Josep Martí i Maria Massi van publicar la descoberta del primer microquàsar amb emissió de rajos gamma d'alta energia identificat a la nostra galàxia: el microquàsar LS 5039, fita per la qual Josep Maria Paredes va rebre el Premi Ciutat de Barcelona 2000 a la investigació científica. Era la primera evidència observacional dels microquàsars com a fonts de radiació gamma d'alta energia encara no identificades a la nostra galàxia, una hipòtesi que ara es confirma per mitjà del nou article publicat a *Science*.

El projecte MAGIC fa referència

al telescopi de Txerenkov més gran del món, amb 17 metres de diàmetre, dedicat a detectar rajos gamma d'origen galàctic o extragalàctic, que és instal·lat a l'Observatori del Roque de los Muchachos a Garafía (la Palma). MAGIC és el resultat d'una col·laboració internacional de diverses universitats i instituts de recerca. Per part de la UB, en formen part els astrofísics Josep Maria Paredes, Marc Ribó, Valentí Bosch-Ramon i Pol Bordas, investigadors del Departament d'Astronomia i Meteorologia. A més, Josep Maria Paredes és membre del Collaboration Board de MAGIC, òrgan superior de presa de decisions de la col·laboració. A l'Estat espanyol, a més de la UB, MAGIC compta amb la participació de l'IFAE, la UAB i la UCM. ■

El cementiri de la família de fa tres mil anys

Les restes humanes de la cova des Pas (Ferrerries, Menorca) tenen una antiguitat d'entre el 1100 i el 700 a.C., i pertanyen, segurament, a una família extensa que, durant quatre-cents anys, va fer els seus enterraments en aquesta cova. Aquesta és una de les conclusions de la primera fase del projecte de recerca dut a terme en aquest jaciment, de característiques úniques a Europa.

Restes d'una mà agafant uns cabells

El projecte de recerca té finançament de la Fundació Caixa Catalunya i el Consell Insular, i va a càrrec de l'equip de treball format pels prehistoriadors del Seminari d'Estudis i Recerques Prehistòriques de la UB (SERP) Josep M. Fullola i Maria A. Petit; de la UIB Víctor Guerrero i Manuel Calvo, i de la UAB Assumpció Malgosa. La petita cova contenia les restes d'un centenar d'individus, setanta dels quals han aparegut amb restes pràcti-

cament senceres. Però allò que ha desfermat l'interès dels científics ha estat la conservació de matèria orgànica: teixits musculars, intratoràcics i intracranials, cabells i cuir cabellut. Llevat dels casos de momificació, on hi ha la voluntat expressa de preservar restes orgàniques, a Europa mai no s'havia trobat un jaciment de tanta antiguitat que hagués preservat de manera tan *natural* aquest tipus de restes.

Ritual funerari

Segons les datacions radio-carbòniques, els cadàvers van ser enterrats en posició fetal, molt flexionada i de costat i, sorprenentment, tan sols alguns s'acompanyen d'ornaments personals i altres elements de caràcter simbòlic. Els investigadors sostenen la hipòtesi que una part important del ritual es devia fer fora de la cova, la qual era reservada només per a la deposició dels cadàvers. Les restes trobades permeten afirmar que els embolicaven amb pell de vacum, els lligaven amb cordes i els pujaven en lliteres de fusta desmuntables.

Un cop acabada aquesta fase, resta la part central de la investigació: l'anàlisi de les dades obtingudes; una tasca de laboratori feixuga i meticulosa que hauran de dur a terme diversos equips i amb la col·laboració de nombrosos especialistes en sedimentologia, arqueozoologia, palinologia (reconstrucció ambiental), fitòlits, antracologia, metal·lúrgia, antropologia física, etc. Entre tots ells esperen poder respondre la gran pregunta que ha suscitat aquest jaciment: per què s'ha conservat la matèria orgànica a la cova des Pas? A hores d'ara, tot aquest projecte es pot veure compromès per falta de recursos, ja que el pressupost necessari per dur a terme aquesta tasca voreja els 200.000 euros. "Una quantitat gens exagerada, ja que el projecte d'investigació pot durar fins a tres anys. Hem iniciat contactes amb diverses institucions i esperem obtenir-ne una resposta positiva, però és evident que, sense aquest finançament, l'excavació sola haurà servit de ben poc", afirma la professora Maria A. Petit. La part final del projecte consistirà en la publicació de les dades i la museïtzació de l'espai. ■

Deu anys d'Homínid - Grup d'Orígens Humans

El Seminari "Neandertal: memòries d'un fòssil", que es va dur a terme el mes de maig al Parc Científic de Barcelona (PCB), va servir per commemorar el desè aniversari d'Homínid - Grup d'Orígens Humans, impulsat per l'arqueòleg Jordi Serrallonga,

de la UB, i amb seu al PCB. Ara fa deu anys, l'acte de fundació del grup Homínid va tenir lloc el 2 de maig de 1996 a l'Aula Magna de la Facultat de Biologia, i va ser presidit per Phillip V. Tobias (Universitat de Witwatersrand, República Sud-africana), Jordi Sa-

bater i Pi (professor emèrit de la UB) i John Desmond Clark (Universitat de Califòrnia, Berkeley). Durant aquests deu anys, Homínid - Grup d'Orígens Humans ha destacat per la participació en fòrums de projecció internacional i pel suport

a la recerca i la divulgació sobre l'origen, l'evolució i el comportament dels primers homínids des d'una nova òptica multidisciplinària. Més informació del grup d'Homínid - Grup d'Orígens Humans: www.ub.es/hominid ■

Noranta anys ordenant el coneixement

La Facultat de Biblioteconomia i Documentació, hereva de l'Escola Superior de Bibliotecàries creada el 1915, ha celebrat aquest curs 2005-2006 el seu 90è aniversari. En el decurs de la seva història ha comptat amb un gran nombre de professors il·lustres com ara Eugeni d'Ors, Jordi Rubió i Balaguer, Pompeu Fabra o Miquel Coll i Alentorn, entre molts altres.

Text:
Xavier Codony

Mirant enrere

Corria l'any 1915 quan l'assagista, periodista, filòsof i crític d'art Eugeni d'Ors va preveure la creació d'una escola especial de la Mancomunitat de Catalunya que formés el personal que havia de fer-se càrrec d'una xarxa de biblioteques populars que havia d'estendre's per tot Catalunya. Així, vuit noies van superar l'examen d'ingrés i es van convertir, en un aula de l'Edifici del Relotge del recinte de la Universitat Industrial, en les primeres alumnes de l'Escola Superior de Bibliotecàries. Han passat noranta anys des de llavors i l'Escola s'ha convertit en Facultat de la UB, la carrera ha deixat de ser eminentment femenina i les matèries impartides han sofert una gran transformació des de la irrupció de les noves tecnologies. Són molt canvis que queden plasmat en l'exposició "Una mirada retrospectiva", una de les iniciatives que aquest curs 2005-2006 commemoren l'efemèride.

Poques coses queden d'aquella Escola que va començar a funcionar un 3 de novembre del 1915; en tot cas, l'esperit. D'entrada, i encara que ha costat, ha desaparegut la vinculació de la professió al gènere femení, malgrat que més del 70% dels alumnes són enguany noies. Assumpció Estivill, ex-degana de la Facultat i comissària de l'exposició "De l'Escola Superior de Bibliotecàries a la Facultat de Bi-

biblioteconomia i Documentació: una mirada retrospectiva en el seu norantè aniversari (1915-2005)", recorda que «la imatge noucentista i de família benestant de la bibliotecària del segle passat ha donat pas a una carrera molt més interclassista i no elitista com l'havia volguda l'Eugeni d'Ors». "En el seu inici —explica Estivill—, els estudis van servir per donar sortides laborals a les dones de la classe mitjana intel·lectual, però cal no oblidar que es tractava de personal més barat, i que els càrrecs van ser ocupats per homes fins al nomenament de la primera directora, Rosalia Guilleumas, que va ser qui va iniciar la modernitat de l'escola canviant-li el nom i el pla d'estudis, permetent l'accés a l'alumnat masculí i fent els primeres passos per integrar-la a la UB".

El reconeixement de Bibliotecon-

omia i Documentació com a carrera universitària també va costar molts esforços. No va ser fins al 1982 que va obtenir el rang d'Escola Universitària, i la incorporació dels estudis de segon cicle va culminar el 1999 amb la definitiva transformació en Facultat. L'evolució dels ensenyaments no ha estat pas paral·lela a la històrica: als anys trenta, s'impartien assignatures de grec i llatí; als anys seixanta,

el vessant humanístic adquiria un important protagonisme; i a partir dels anys setanta comencen a desenvolupar-se les tecnologies de la informació, que, segons Assumpció Estivill, "s'han acabat menjant les assignatures de caire cultural, que de vegades es troben a faltar". Això no treu que, com veurem més endavant, la carrera sigui una de les que propicien una millor inserció laboral des dels seus inicis.

Un any ple d'actes i celebracions

A més de les exposicions "Una mirada retrospectiva" i "La biblioteca de l'Escola: els primers anys (1920-1930)", que roman- dran obertes fins al 3 de novembre, la Facultat ha commemorat el seu 90è aniversari mitjançant altres esdeveniments, com la inauguració de l'Aula Jordi Rubió i Balaguer, un conjunt d'activitats, com ara la "Bibliotrobada" organitzada pels estudiants, i la creació de la pàgina <http://bd.ub.es/90anys/> a Internet, dedicada íntegrament a l'efemèride.

Els reptes de la societat de la informació

La velocitat a la qual avancen les noves tecnologies fa ferredat d'un temps cap aquí. D'una banda, la quantitat d'informació a la qual podem accedir gràcies a Internet era inimaginable fa no gaires anys; de l'altra, la classificació automàtica dels documents i la facilitat amb què qualsevol persona pot obtenir-la qüestiona les expectatives de la professió. "Si hem de fer cas del que està succeint als països anglosaxons, veurem que l'existència de les noves tecnologies no amenacen la professió, sinó que la redefeixen", assegura Cristóbal Urbano, degà de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació. "Això comporta –continua– redescobrir espais de socialització en què la gent es troba, i només cal adonar-se que

les biblioteques públiques de Barcelona han fet un salt qualitatiu i quantitatiu en els últims tres o quatre anys, perquè, a més de llibres de préstec, per exemple, s'hi poden trobar ordinadors connectats per wi-fi on la gent es pot relacionar entre sí. L'actual allau d'informació suposa un repte que ens obliga a repensar el futur molt més que en qualsevol altra disciplina davant el perill de morir d'èxit." L'encaix dels estudis de Biblioteconomia i Documentació en el mercat laboral sembla tenir un camí força clar. Cristóbal Urbano argumenta que "aquesta Facultat té la més alta ràtio de convenis de cooperació educativa perquè els alumnes facin pràctiques remunerades en empreses i institucions (fins a 220 convenis signats el curs 2004-2005); la situació actual està donant més feina als llicenciats, i la gent se si

tua en llocs nous, perquè estem desplaçant feines de custòdia i distribució a d'altres amb algun valor afegit. En general, com demostren les noves titulacions de l'Espai Europeu que hem posat en funcionament, els portals i, per tant, les empreses, necessitaran gent que no només tingui

coneixements de disseny gràfic o informàtica... I, per exemple, nosaltres continuem oferint una llicenciatura de segon cicle que té dues vies d'ingrés: els que han fet la diplomatura aquí, d'una banda, i els que han fet un primer cicle de tres anys en una altra especialitat, de l'altra. La globalització i la digitalització donen una idea de poder absolut sobre moltes coses, però la tendència ha d'anar obligatòriament cap a l'especialització". Biblioteconomia i Documentació es troba ara en un edifici de la UB ubicat al barri de Sants, però el degà considera imprescindible, com es diu en una declaració aprovada per la Junta de Facultat, "que s'explori la possibilitat de situar-nos al campus Diagonal, aprofitant que s'està reorganitzant, atès que *universitat* vol dir 'univers' i hem de poder oferir també el contacte amb alumnes d'altres ensenyaments. No podem continuar aïllats". Una altra assignatura dependent és, per Urbano, "transmetre a la societat una imatge renovada de l'expert en aquesta família de professions, algunes de les quals continuen conservant un cert toc romàntic dins d'una societat que potser ja ha perdut qualsevol aroma de romanticisme." ■

Màster en gestió de continguts digitals

La Facultat de Biblioteconomia i Documentació posarà en funcionament el curs vinent el Màster oficial en gestió de continguts digitals (<http://bd.ub.es/gcd>), com a titulació adaptada als requeriments que deriven de l'Espai Europeu d'Educació Superior. Està orientat a llicenciats de qualsevol àmbit que vulguin ampliar els seus coneixements sobre la gestió de continguts digitals i aplicar-los en el desenvolupament de projectes de llocs web. Aquest títol propi consta d'un total de 90 crèdits, a cursar en un any acadèmic i mig més per al projecte final. La preinscripció al màster es farà del 12 de juny al 10 de juliol.

Un nou programari gratuït posa a l'abast escriure en grec clàssic i modern a l'ordinador

Usar l'ordinador per escriure amb l'alfabet grec clàssic serà més fàcil amb un nou programari informàtic que ha desenvolupat el Departament de Filologia Grega de la UB en col·laboració amb el Departament de Matemàtica Aplicada i Anàlisi d'aquesta Universitat. El nou programari, batejat com a Euclides Grec Politònic, permet introduir de manera senzilla qualsevol caràcter grec, incloent-hi símbols diacrítics com ara accents o dièresis.

Per exemple, per escriure la lletra α es fa prement directament la tecla "a". Quan cal escriure símbols diacrítics, accent, esperit, iota subscripta, primer es posen els símbols, per l'ordre que es vulgui i en darrer lloc la lletra. El

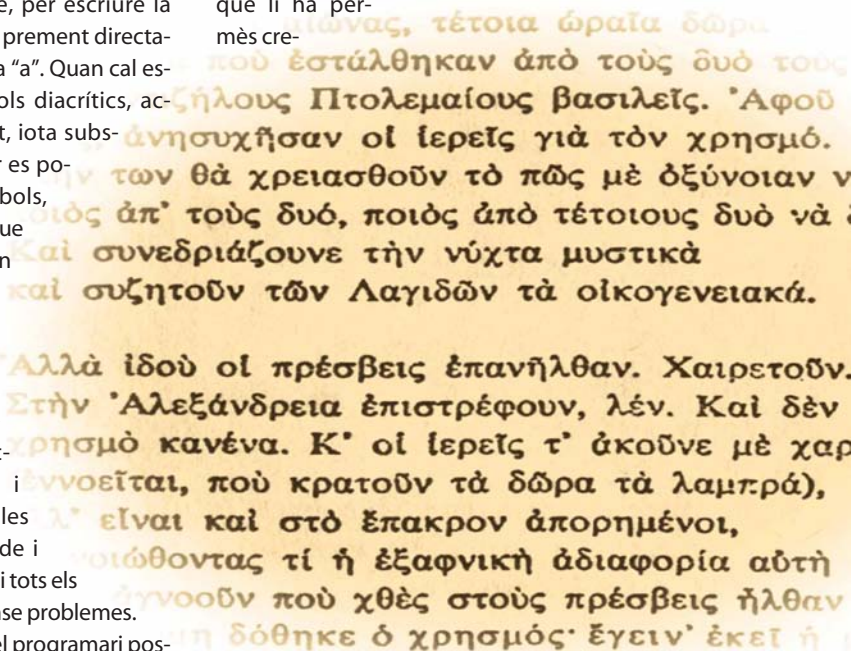
programari permet alternar entre els caràcters llatins i grecs de les fonts Unicode i incorporar-hi tots els diacrítics sense problemes.

El disseny del programari possibilita, així mateix, la redacció d'aparats crítics per a l'edició de textos o l'escansió mètrica de versos.

El programari Euclides pren el seu nom de dos personatges de l'antiguitat: el matemàtic Euclides, que va viure cap al 300 abans de Crist i l'obra del qual és encara avui la base dels

llibres de text sobre geometria plana; i d'Euclides, arcont d'Atenes l'any 403 a.C., que va decretar el canvi oficial de l'alfabet propi d'Atenes pel jònic de Milet. A causa de la influència cultural de la ciutat atenesa, aquesta forma de l'alfabet grec acabà imposant-se a la resta del territori grec i és la que recull el programari Euclides GP. El grup Electra va guanyar el 2004 el Premi Jaume Vicens Vives, que atorga el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, cosa que li ha permès cre-

ga/electra. En aquest web, hi trobareu tota la informació referent al programari, com ara el manual d'usuari o un mapa de fonts gregues que s'hi poden utilitzar. Atès que el programari es difon mitjançant una GPL, és a dir, una llicència gratuïta, també és accessible el codi font del programari, a fi que es pugui modificar, si es vol, sempre que la nova aplicació que en resulti sigui de llicència gratuïta (GPL) i oberta a tothom i que n'esmenti els antecessors. ■

ar el programari Euclides GP. Euclides es pot usar en qualsevol ordinador amb sistema operatiu Windows 2000 o superior, i en qualsevol aplicació que accepti les fonts Unicode. Per descarregar l'Euclides GP, cal que accediu al web d'Electra: www.ub.edu/filologiagre

La UB col·labora en un Projecte internacional sobre admissió de proves electròniques per part dels tribunals

Els professors del Departament de Sociologia Diego Torrente i Fredesvinda Mérida participen, en nom de la Universitat de Barcelona, en el Projecte "L'admissibilitat de la prova electrònica davant dels tribunals: La lluita contra la delinqüència tecnològica" (APET). Es tracta d'un projecte cofinançat per la Comissió Europea en el marc del programa AGIS, i consisteix en una anàlisi comparativa de la legislació i praxis en matèria d'admissibilitat de la prova electrònica en setze països: els quinze antics membres de la UE i Romania, com a país candidat a l'adhesió. En l'estudi, liderat per l'empresa espanyola Cyber Experience S.L., hi participa també la Direcció General de la Policia espanyola, l'Institut Nacional de Criminologia de Romania i altres entitats i universitats europees. S'ha previst que les conclusions de l'estudi s'enllesteixin a la tardor.

La prova electrònica —com pot ser un missatge de correu electrònic, les dades emmagatzemades en un disc dur o l'enregistrament d'una conversa o imatge en un telèfon mòbil— està adquirint una gran rellevància en els processos judicials, atès que cada cop més sovint s'exigeix a tots els actors de l'àmbit jurídic incloure-les en les estratègies legals. ■

La UB publica el primer estudi divulgatiu de l'Estat sobre l'Espai Europeu d'Educació Superior

La UB ha publicat el llibre *Què és l'Espai Europeu d'Educació Superior?*, en què es proporciona una informació sistematitzada i es parla de l'anomenat procés de Bolonya amb una intenció divulgativa. S'hi defineixen conceptes com ara el crèdit europeu o, entre moltes altres qüestions, s'explica com s'estructuraran les titulacions universitàries. L'obra, la primera d'aquestes característiques que es fa a l'Estat espanyol, s'ha editat en català i castellà i, a més del format paper, també s'ha publicat com a llibre web, és a dir, que tindrà un espai a la xarxa on s'actualitzaran els continguts i es podrà participar en un fòrum.

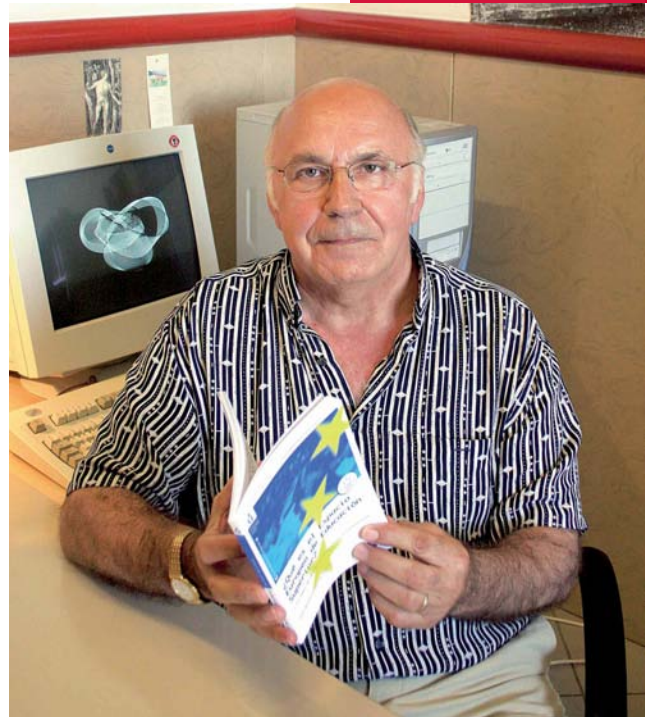
L'autor, José Antonio García Suárez, professor de Pedagogia de la UB, espera que l'obra sigui útil per a la comunitat universitària i considera que

en són especialment destinataris el professorat de secundària i els estudiants d'aquests nivells educatius, "que seran els protagonistes immediats dels canvis que ja són aquí".

Del llibre es desprèn una concepció positiva del procés de Bolonya. Quin creu que seran, però, els principals obstacles en aquest procés? I fins a quin punt és important tenir-ne una bona informació per culminar-lo amb èxit?

Sense una informació global i adient, no es podrà captar la filosofia que conté la política universitària de l'Espai Europeu, el qual transcendeix el merament acadèmic i es projecta en l'àmbit social, laboral i econòmic.

És clar que hi haurà obstacles: la rutina, les pors, els conformis-

El professor José Antonio García, amb el seu llibre sobre l'Espai Europeu d'Educació Superior

mes, la desmotivació, la manca d'informació, la manca de formació *ad hoc*, el finançament i molts d'altres. Per això hi ha els líders universitaris: per superar les dificultats i facilitar el desenvolupament institucional i humà de les universitats. El fet de no assumir els reptes previstos és sinònim de retrocés; no es tracta d'avançar més o menys, sinó de decidir si ens hi llancem o no.

Un cop haguem assolit l'Espai Europeu d'Educació Superior, quins seran els

principals avantatges per a tots els sectors implicats?

La mobilitat de l'alumnat, del professorat i d'altres professionals universitaris és l'avantatge més visible; però els avantatges més substancials en són uns altres, com ara el reconeixement dels títols universitaris en quaranta-cinc Estats d'Europa, la dimensió europea del món laboral, la possibilitat d'una formació permanent, etc.

Podeu consultar el llibre web a: <http://www.publicacions.ub.es/iberweb/eeesesep/>. ■

Màrius Rubiralta, vocal de la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles

L'Assemblea General de la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE) ha nomenat Màrius Rubiralta, rector de la Universitat de Barcelona, nou vocal de la Conferència. El rector de la UB substitueix en el càrrec David Aguilar, rector de la Universitat de Granada, que ha estat escollit nou vicepresident de la CRUE.

En la mateixa Assemblea de la CRUE que va acordar aquests dos nomenaments, es va tractar del desenvolupament de l'Espai Europeu d'Educació Superior. Els punts més debatuts van ser les directrius dels títols de grau, el procediment per a l'estudi de les propostes dels títols de la primera fase, i els preus de matrícula dels títols oficials de postgrau. ■

Reunió del Plenari del Consell de l'Alumnat

La sala de juntes del Rectorat va acollir, el dimarts 2 de maig, la reunió constitutiva del Plenari del Consell de l'Alumnat de la Universitat de Barcelona. A diferència d'etapes anteriors, la trobada va estar precedida per les paraules de benvinguda del rector Màrius Rubiralta i per intervencions de diversos vicerectors per tal d'explicar als estudiants la situació actual de l'entitat en diferents àmbits. El Consell de Govern ha previst oferir aquesta mena de trobades amb regularitat, amb l'objectiu de mantenir-se al corrent sobre les inquietuds de l'alumnat i desenvolupar, d'aquesta manera, un procés de diàleg adreçat a reforçar el paper de la Universitat de Barcelona com a universitat pública catalana. Concretament, els membres de l'òrgan dels estudiants van rebre informació sobre diferents qüestions organitzatives del Consell de l'Alumnat, sobre les activitats estratègiques de l'equip de govern i sobre la situació econòmica de la Universitat de Barcelona. Seguidament es va obrir un torn de paraules. ■

L'escultor Jassans, artista, company i mestre

Jaume R. Vallverdú

Director del Departament d'Escultura Facultat de Belles Arts, UB

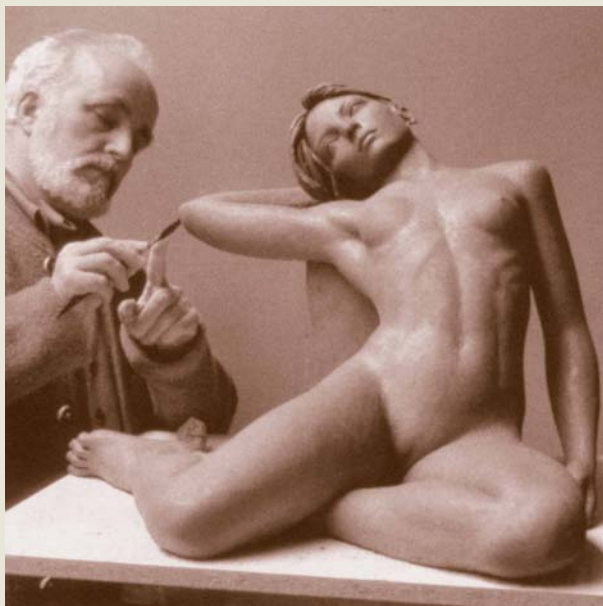
El passat 3 de març del 2006, va produir-se el traspàs del nostre company. Tot i saber que la seva salut minvava, la seva partença va significar un viratge massa ràpid, dolorós i difícil de creure. Ens va quedar la sensació de no haver pogut acomiadar-nos d'ell. Se'ns va esvaïr l'esperança de tornar-lo a veure entre nosaltres.

En Josep Salvador Jassans, en Jassans per a tots nosaltres, va nèixer el 24 de juliol del 1938 a l'Alforja (Tarragona). De ben jove va decidir marxar cap a Reus a treballar, amb l'objectiu de poder anar als vespres a l'Escola del Treball a dibuixar i pintar, per donar sortida a la seva vocació. No triga gaire a marxar cap a Barcelona, i el 1959 inicia els seus estudis a l'Escola Superior de Belles Arts Sant Jordi, de la plaça de la Verònica, del barri vell de Barcelona. Ben aviat formarà part del cercle del gran escultor Joan Rebull, de qui serà el deixeble més directe.

Acaba els estudis l'any 1963, i vuit anys després entra com

a professor d'Escultura a l'encara Escola Superior de Belles Arts Sant Jordi de Barcelona, d'on serà titular l'any 1976. Tres anys més tard, ocupa el lloc de vicedegà, amb el recent pas de l'antiga Escola a Facultat. Obté la càtedra d'Escultura l'any 1987, lloc que ocupa fins al 3 de març del 2006, data del seu traspàs. Autor de prestigi reconegut, guanya el 1r Premi del "Concurso nacional de pequeña

escultura" (Valladolid, 1972). Podem gaudir de nombroses obres seves presents en l'espai públic, en diversos indrets del país. En podem destacar, entre altres, el *Sant Jordi* del Palau de la Generalitat de Catalunya i el *Monument a Lluís Millet* del Palau de la Música Catalana, tots dos a Barcelona. Va fer nombroses exposicions, i la seva obra nodreix les col·leccions més prestigioses del país.

El Jassans artista, escultor i modelador és indissociable del Jassans mestre i docent. Sempre va plantejar l'escultura com un problema purament abstracte. La seva escultura és d'arrels profundament clàssiques. La Grècia antiga era el seu mirall. Les seves peces respiren harmonia i serenitat, sobrietat i bellesa. Ell sempre deia que l'escultura és un dibuix en l'espai i era conseqüent amb aquesta afirmació. Dibuixava una vegada i una altra els contorns de la peça, tot observant amb profunditat la realitat nua del model viu, amb veneració i persistència. Cada perfil era assolit amb una acurada precisió. Ho feia amb autoexigència, rigor, plenitud i passió. En els darrers anys, com a catedràtic al Departament d'Escultura, va anar deixant la seva empremta sòlida i serena. El seu mestratge ha situat el llistó molt alt. Caldrà donar continuïtat a la seva tasca docent, tot i que sense poder ocupar un lloc que pertany per dret propi solament a en Jassans. ■

Noves descobertes sobre la proteïna reelina i les malalties neurodegeneratives

L'edició digital de la revista *Proceedings*, de l'Acadèmia Nacional de Ciències dels Estats Units (PNAS) ha publicat un estudi que mostra per primer cop evidències de l'expressió alterada de reelina en la demència d'Alzheimer. La recerca, coordinada pels investigadors Eduardo Soriano, de l'Institut de Recerca Biomèdica, i Javier Sáez Valero, de l'Institut de Neurociències de la Universitat Miguel Hernán-

dez, obre una nova via d'estudi d'aquesta malaltia, que avui afecta més de vuit-centes mil persones arreu de l'Estat espanyol.

La reelina és una proteïna de senyalització que regula la migració de les neurones durant el procés de desenvolupament de l'encèfal, i és essencial per a la correcta organització, desenvolupament i plasticitat de l'escorça cerebral. Avui, però, en-

cara es coneix molt poc sobre les funcions que la reelina exerceix en el cervell adult.

Els investigadors han trobat en aquesta recerca que el gen i la proteïna de reelina estan sobreexpressats en el líquid cefaloraquídi i en els cervells de malalts d'Alzheimer. Malgrat això, en el plasma d'aquests pacients els nivells de reelina no varien, cosa que suggereix que la reelina en sang té un origen cel·lular

diferent del cerebral. En altres tipus de desordres neurodegeneratius, com ara la demència frontotemporal i la paràlisi supranuclear progressiva, els nivells de reelina també apareixen elevats en el líquid cefaloraquídi dels pacients. Aquesta troballa requerirà estudis específics per resoldre si els mecanismes moleculars modulats per la reelina també estan alterats en aquestes altres patologies. ■

PRÉSTEC ESPECIAL HIPOTECARI

PER AL COL·LECTIU UNIVERSITARI I TAMBÉ PER ALS FAMILIARS

RBE Nº 4641/06.

Amb la nostra hipoteca no existeix una casa impossible. Una casa nou? A Cajastur, l'únic límit és la teva imaginació. Perquè t'ofereim, en exclusiva, unes condicions avantatjoses per a la teva hipoteca. **Apropa't a una de les nostres oficines i veuràs què fàcil és aconseguir la casa dels teus somnis.**

PRÉSTEC HIPOTECARI VARIABLE fins a 35 anys.

Per a operacions

fins al 80% de la taxació ⁽¹⁾

- Interès primer any: Euribor + 0,48
- Revisió anual: Euribor⁽²⁾ + 0,48 (sense arrodoniment)
- TAE: 3,76% ⁽³⁾

Per a operacions

superiors al 80% de la taxació ⁽¹⁾

- Interès primer any: Euribor + 0,60%
- Revisió anual: Euribor⁽²⁾ + 0,60 (sense arrodoniment)
- TAE: 3,89% ⁽³⁾

Altres despeses - Comissió d'obertura i estudi: 0%, amortització: 0%, cancel·lació: 0%, subrogació: 0,5%

Condicions vàlides fins al 30/09/2006 (1) Condicionada a avaladors i a altres garanties addicionals, segons criteris del circuit habitual d'anàlisi de riscos de Cajastur. Si hi ha diferència entre el valor de taxació i el de compra, dels dos es considerarà el més baix. (2) Referència interbancària a 1 any (Euribor) publicada en el BOE. (3) Per a un préstec a un termini de 35 anys. Per al càlcul de la TAE s'ha pres la referència interbancària a 1 any (Euribor) publicada el mes de maig de 2006: 3,221%.

OFICINES CAJASTUR A CATALUNYA

LOCALITAT

BARCELONA*
BARCELONA
BARCELONA
BARCELONA
BADALONA (Barcelona)
GRANOLLERS (Barcelona)
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT (Barcelona)
MATARO (Barcelona)
SABADELL (Barcelona)
TERRASSA (Barcelona)
GIRONA
TARRAGONA

ADREÇA

Av. Diagonal, 436
Passatge Burrull, 4-8 (rbla. Poblenou, 132)
Conxita Supervia, 17 (Carles III, 17)
Carrer Dos de Maig, 286
Francesc Macià, 12
Joan Prim, 164
Mestre Candi, 3
Muralla S. Llorenç, 30
Ronda Ponent, 179
Passatge vint-i-dos de Juliol, 333
Riu Güell, 52 (la Devesa)
Rambla Vella, 6

CODI POSTAL

08037
08018
08028
08025
08912
08042
08901
08302
08206
08225
17005
43003

TELÈFON

93 415 38 09
93 320 83 08
93 409 02 05
93 450 89 91
93 460 64 39
93 846 82 41
93 260 06 64
93 755 61 31
93 715 65 98
93 734 33 42
972 41 71 79
977 24 70 23

E-MAIL

ofi175@cajastur.es
ofi226@cajastur.es
ofi228@cajastur.es
ofi278@cajastur.es
ofi255@cajastur.es
ofi263@cajastur.es
ofi244@cajastur.es
ofi241@cajastur.es
ofi246@cajastur.es
ofi242@cajastur.es
ofi233@cajastur.es
ofi234@cajastur.es

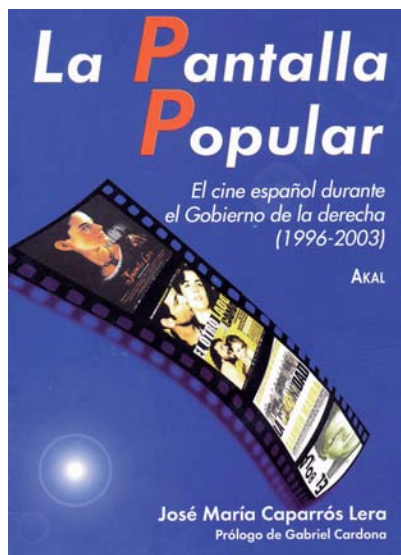
*Oficina tancada per obres; dirigiu-vos a la nova oficina de Barcelona - Sagrada Família al carrer Dos de Maig, 286.

El professor José María Caparrós Lera analitza en un llibre la política cinematogràfica del Govern del Partit Popular

Sota el títol *La Pantalla Popular. El cine español durante el gobierno de la derecha (1996-2003)*, el darrer llibre de José María Caparrós, professor titular d'Història Contemporània i Cinema de la UB i director del Centre d'Investigacions Film-Història, repassa les pel·lícules més significatives del període en què va governar el Partit Popular. "El PP va practicar una política neoliberal que va propiciar que el partit no intervingués en matèria de cinema, entre altres coses,

perquè tampoc no hi entenia"; aquesta és una de les conclusions a què arriba el professor, després d'analitzar vuitanta títols emblemàtics del període.

Caparrós va decidir tractar aquesta qüestió "quan el PP va perdre les eleccions generals, el 14 de març del 2004, perquè representava el fi-

crets, que no pas en la problemàtica contemporània o el passat del país.

A les conclusions, l'autor considera que el cinema d'avui continua amb els mateixos problemes de sempre: la dependència de les subvencions estatals, el desprestigi dels espectadors i la supremacia del cinema nord-americà. ■

Exposició sobre Miquel Porter i Moix

Una exposició a la Facultat de Geografia i Història fins al final de juny ha recordat la figura del catedràtic i erudit del cinema Miquel Porter i Moix, mort fa dos anys.

La mostra, coordinada per la professora d'Història del Cinema Palmira González i organitzada pel Departament d'Història de l'Art, oferia una panoràmica completa –a través de textos, redactats pels qui el van conèixer i el van tractar, i fotografies obtingudes de diversos arxius– de la vida i la trajectòria multidisciplinària de Miquel

Porter, tot abastant els seus vessants d'actiu catalanista, llibreter, home de teatre, cantautor i músic, sindicalista, historiador del cinema i cineclubista, universitari, etc.

Miquel Porter i Moix (Barcelona, 1930-2004) va aconseguir el primer doctorat en cinematografia de l'Estat espanyol, l'any 1975. Professor de la UB des de l'any 1969 i catedràtic des del 1992, va ser membre destacat dels Setze Jutges i impulsor del cineclubisme, tot realitzant una àmplia tasca d'investigació en el terreny del cinema català. ■

Homenatge a José María Valverde

Entre els mesos d'abril i maig, la Càtedra Valverde i els col·legis majors Penyafort-Montserrat i Llull van organitzar un seguit d'actes d'homenatge al poeta, traductor i professor d'Estètica de la UB José María Valverde. A més de diverses conferències i taules rodones, s'han pogut visitar les exposicions "José María Valverde: Vida y obra" i "José María Valverde, imatges i paraules". ■

Javier Tejada, premi Príncep de Viana de la Cultura

Javier Tejada, catedràtic del Departament de Física Fonamental, ha estat distingit amb el Premi Príncep de Viana de la Cultura 2006, que atorga el Govern de Navarra i que és lliurat pels prínceps d'Astúries i de Viana. Javier Tejada és un prestigiós expert de projecció internacional en el camp del magnetisme i la superconductivitat. És director del Laboratori UBX (UBXerox) i en la seva trajectòria investigadora destaquen fites científiques com ara la primera evidència experimental de l'efecte túnel de la magnetització (1992) i les descobertes de l'efecte túnel ressonant d'espín (1996), la coherència quàntica d'espín (1999) i la deflagració magnètica quàntica. ■

Cent programes de Campus 33

El programa *Campus 33*, que va commemorar el passat mes de març els primers tres anys de vida i els primers cent programes emesos, es repeteix ara els diumenges després del *Telenotícies migdia* al canal 3/24. Aquesta repetició és a més de la seva emissió els dimarts a les 10 h al K3 i de la redifusió els dimecres a les 3.30 h pel Canal 33. El programa *Campus 33*, dirigit per Enric Violan i presentat per la periodista Noèlia Chisvert, és una producció de TVC i l'Institut Joan Lluís Vives, organisme que aplega vint universitats de l'àmbit geogràfic de parla catalana. Compta amb el suport del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya i de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears. ■

Luis Izquierdo: “Si volem salvar les humanitats, les haurem de fer més atractives”

Luis Izquierdo es jubila enguany com a membre del Departament de Literatura Hispànica de la UB, del qual ha estat professor des del 1969. Coincidint amb fet, publica un recull de tota la seva obra poètica, *Travesías del ausente* (Lumen, 2006), al qual ha afegit catorze poemes inèdits.

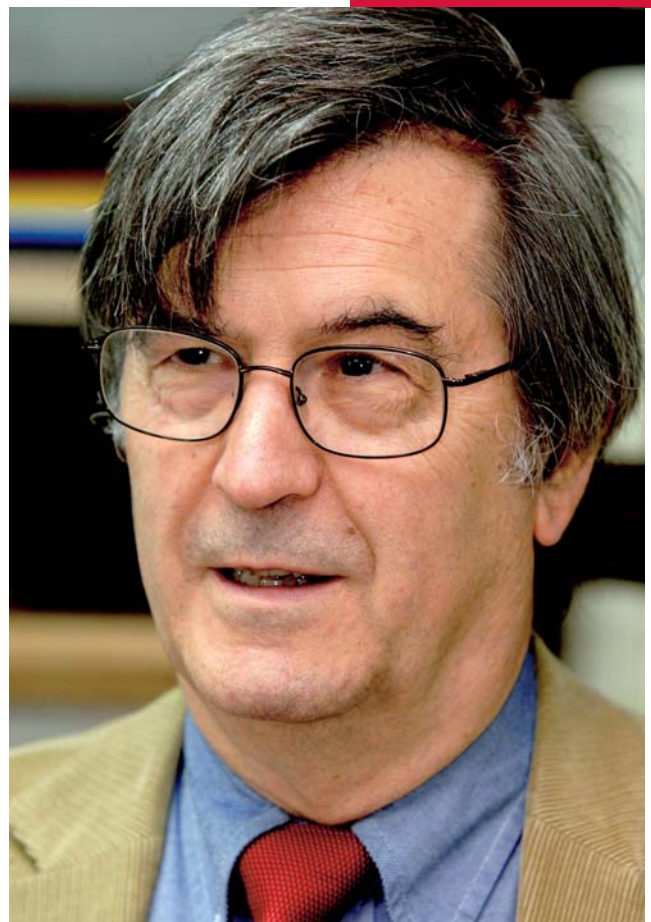
Vostè va estudiar a Alemanya, ha professat als Estats Units. Creu que encara ens hem de posar a l'altura de les universitats d'aquests països?

El concepte de “posar a l'altura”, cal posar-lo en quarantena, ja que aquesta altura ha anat minvant. Amb les humanitats el que passa és que s'han de fer molt més interdisciplinàries. Disciplines com ara la literatura comparada hi ajuden, però s'haurien d'haver engegat potser una mica abans. Si parles de novel·la, has de parlar també de cinema, relacionar sabers i disciplines. Les grans novel·les del XIX: Tolstoi, Flaubert... copsaven tota la realitat. Avui això és impossible. La realitat és canviant, dispersa, caòtica. I quan trobes, per exemple, una pel·lícula com ara *Million dollar baby*, penses: “Carai!”. Aconseguir avui en dia una cosa que tingui un impacte com això és difícil. Això no vol dir que hagi de renunciar a fer la novel·la o el text que sigui, però has de ser conscient que la novel·la ha perdut aquella centralitat que

tenia. Per tant, la literatura potser es posarà una mica al fil del dia a dia, de la immediatesa, una mica com fa Toni Sala amb *Rodolies* o *El diari d'un professor de secundària*. Crec que aquest agafar-se a la realitat és el que pot donar més impuls a la literatura feta en català.

Ara que ben aviat inaugurarem les noves facultats de Geografia i Història i de Filosofia, quin futur albira per a les carreres d'humanitats?

Hi ha un veritable interès a rebaixar-les. O, potser millor, està admès com una mena de fatalitat, i això és terrible. Perquè les humanitats, que, cal dir-ho clarament, no serveixen per a res, serveixen, en canvi, per a una cosa encara més inútil: per tenir un pensament crític; per no empassar-se d'una manera passiva el que et manen. Els mitjans de comunicació són, cada vegada més, mitjans d'incomunicació. Els mitjans —sobretot els audiovisuals— són pura distracció, mer entreteniment, per matar el temps. La literatura, les humani-

tats, si alguna cosa ensenyen, és a no matar el temps. Viure amb el temps i, a vegades, contra el temps. I, és clar, això és incòmode per al poder. I, per aquest motiu, les humanitats no són necessàries, però sí absolutament imprescindibles. En qualsevol esquema de país que vulgui ser mitjanament seriós, les humanitats han de ser-hi. Potser amb una mica més d'alegria, de ganes de comunicar, d'humor, lligat a un sentit més pràctic, més “operatiu”. Si volem —si volem— salvar les humanitats, les hauran de fer més atractives.

El llibre que recull la seva obra poètica es titula *Travesías del ausente*. És l'absència la constant sobre la qual ha

bastit la seva obra?

Sí que sóc molt despistat... [riu]. La dimensió que et passin coses pel cap i en facis un ús, en el meu cas modest, quasi marginal, de poeta, de creador —una altra paraula terrible. Hi ha moltes coses de les quals vols estar absent, però en formes part malgrat tot. A mi em preocupa molt la destrucció del paisatge, la passió pels diners, la pèrdua de la capacitat de contemplació, en fi... tants malentesos. La poesia té a veure amb l'idealisme, però també amb realitats concretes i tangibles que t'ofenen. Amb aquest llibre he fet un recull de l'Izquierdo més seriós. Hi ha l'espai de la presència, en què tu figures, i el de l'absència. ■

Noves versions del web institucional de la UB en castellà i en anglès

Ja estan disponibles les noves versions del web institucional en castellà i anglès, fetes de manera coordinada per Comunicació, Organització i Qualitat, l'Àrea Acadèmica i els Serveis Lingüístics.

Els nous webs, estan en una fase inicial de desenvolupament i s'aniran completant gradualment. A la pàgina principal, es desglossen i es concreten més els enllaços adreçats als usuaris externs

en els dos primers blocs del menú principal (futurs estudiants, d'una banda, i societat i empreses, de l'altra), i el tercer manté el caràcter transversal i continua dedicat a presentar la UB i el Grup UB.

Com que els continguts s'adrecen especialment a usuaris externs, s'ha procurat afavorir-ne la gestió transversal. Està previst traslladar, també, aquests canvis a la versió en català. ■

Pla per evitar l'electrocució de les aus al Parc Natural del Montseny i àrees d'influència

Més de tres mil aus moren electrocutades cada any a Catalunya al llarg del traçat elèctric. L'electrocució és una de les principals causes de mortalitat per a les aus, en especial els rapinyaires diürns i nocturns, els còrvids i les cigonyes. Reduir el risc d'electrocució i millorar la conservació de les aus més amenaçades pel traçat elèctric en l'àmbit del Parc Natural del Montseny i les àrees d'influència del Vallès Oriental i Osona, és l'objectiu del conveni signat entre la UB, la Diputació de Barcelona, Estabanell i Pahisa Energia, SA, i la Fundació Miquel Torres. En el marc del conveni, vigent per al període 2005-2007, l'Equip de Biologia de la Conservació - Àliga Perdiguera de la UB, encapçalat per Joan Real i Albert Tintó, ha dut a terme els treballs de detecció de suports elèctrics perillosos, tot aplicant una metodologia pionera a tot l'Estat de models de predicció del risc d'electrocució en les línies elèctriques.

Durant el primer any de durada del conveni, els experts de la UB han cartografiat i modelitzat 996 suports elèctrics a l'àrea, que inclou tot el Montseny i les àrees circumdants del sud d'Osona, i el sector oest del Vallès Oriental, que connecta amb l'Espai d'Interès Natural dels Cingles de Bertí. En aquesta àrea, el model predictiu ha determinat la presència de 62 suports de molt alt risc d'electrocució de les aus, 148 d'alt risc, 116 de baix risc i 670 de risc molt baix o nul. Tot indica que amb la correcció d'un 20% dels suports elèctrics, tots els inclosos en les dues categories de més alt risc, la mortalitat d'aus per electrocució dis-

minuiria un 95%.

Des del 1980, l'Equip de Biologia de la Conservació - Àliga Perdiguera de la UB té com a objectiu la protecció de l'àliga perdiguera (*Hieraaetus fasciatus*) a través de la recerca aplicada, la divulgació i l'aplicació de mesures de conservació. Aquesta espècie està en clara regressió a la major part de l'Estat espanyol i en tot el continent europeu, on només en queden prop de mil parelles. L'àliga perdiguera, que està colonitzant nous territoris a les comarques barcelonines, és una espècie protegida a tot l'Estat, i en tot l'àmbit català es calcula que actualment n'hi ha menys de setanta parelles adultes. ■

La Unitat de Química Combinatòria i la UTOX, nous membres de la Xarxa IT

La Unitat de Química Combinatòria (UQC-PCB) i la Unitat de Toxicologia Experimental i Ecotoxicologia (UTOX-PCB) han estat acreditades com a membres de la Xarxa de Centres de Suport a la Innovació Tecnològica (Xarxa IT). Aquesta Xarxa, que és un instrument per transferir el coneixement i la tecnologia de les universitats i els centres públics de recerca cap a l'empresa a través de la prestació de serveis d'R+D, està avalada per la qualitat i l'excel·lència dels seus membres, que són capaços de dur a terme projectes de recerca avançada i d'alt valor afegit. L'adhesió d'aquestes unitats a la Xarxa IT ha estat coordinada pel Centre d'Innovació (FBG-UB) i l'Àrea Científica del PCB. ■

El Laboratori de Radiologia Ambiental és acreditat com a laboratori d'assaig de radioactivitat

El Laboratori de Radiologia Ambiental (LRA), ubicat a la Facultat de Química de la UB, va ser acreditat l'abril passat per l'Entidad Nacional de Acreditación per dur a terme assajos de radioactivitat en aigües continentals i marines, biota, sòls, sediments i suports de captació atmosfèrica. Aquesta acreditació (núm. 520/LE1117), que representa un prestigi per a la UB i l'LRA, avala la competència tècnica del Laboratori en matè-

ria d'assajos de radioactivitat i dona un reconeixement internacional als resultats dels assajos que s'hi duen a terme. L'LRA, que és el primer acreditat a la UB, va ser creat el 1984 per dur a terme el control de qualitat de les anàlisis radiològiques dels plans de vigilància radiològica ambiental (PVRA). Està integrat dins del Grup de Recerca Consolidat, reconegut per la Generalitat, de Qualitat en la Determinació de Conta-

minants Prioritaris i Avaluació de llur Comportament (QÜESTRAM), el qual forma part del Dept. de Química Analítica de la UB. Està dirigit per la catedràtica Gemma Rauret, del Departament de Química Analítica, i la direcció tècnica va a càrrec de la professora del mateix Departament Montserrat Llauredó, que és també la responsable de qualitat.

El 1985, el Consell de Seguretat Nuclear (CSN) va reconèixer

la capacitat tècnica de l'LRA per a la realització de determinacions radiològiques relacionades amb el control de qualitat dels PVRA al voltant de les centrals nuclears d'Ascó i de Vandellòs. Així mateix, l'LRA duu a terme activitats d'investigació i de transferència de coneixements en l'àmbit de la radioquímica mediambiental. L'IRA col·labora amb diverses entitats nacionals i internacionals. ■

Sabíeu que...?

ESTUDIANTS DE FARMÀCIA DE LA UB AJUDEN A DETECTAR ERRORS DE MEDICACIÓ. Medicaments fets malbé, errades en la prescripció o en la dosificació, formes farmacèutiques equivocades o preparacions errònies són alguns d'aquests errors que fàcilment es poden produir al llarg de la cadena terapèutica. Estudiants de Farmàcia de la UB ajuden a detectar aquests errors de medicació amb el projecte EDEMED, que és impulsat per la Unitat de Farmàcia Clínica i Farmacoteràpia de la Facultat de Farmàcia de la UB. El projecte és dirigit pel catedràtic Eduardo L. Mariño, i el coordinen la catedràtica Cecília Fernández Lastra i els professors Tomás Casasín, Pilar Modamio i Xavier Bonafont, del Departament de Farmàcia i Tecnologia Farmacèutica de la Facultat de Farmàcia.

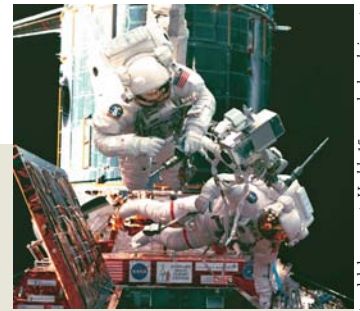
UN TOTAL DE QUARANTA-DOS ESTUDIANTS UNIVERSITARIS PARTICIPEN ENGUANY AL PROGRAMA "PASSA L'ESTIU AL PARC", que apropa el món de la recerca a alumnes de segon cicle de diverses universitats catalanes través de la col·laboració en projectes que es duen a terme en grups, centres de recerca i empreses ubicades al Parc Científic de Barcelona. Prop de la meitat de les persones que participen en el programa, organitzat a través de l'Àrea Científica del PCB, desenvolupen el seu treball en diferents grups de l'Institut de Recerca Biomèdica (IRB). La resta, dinou persones en total, ha estat incorporada a plataformes biotecnològiques (5), empreses i unitats mixtes (5), a l'Institut de Bioenginyeria de Catalunya (1), al Centre especial de Recerca en Química Teòrica (3) i a grups relacionats amb la sociologia, la biodiversitat, l'antropologia i la biologia marina (6). Més del 40 % d'estudiants que van fer aquest programa de pràctiques l'estiu passat han mantingut algun tipus de relació amb el grup de recerca un cop finalitzada la col·laboració. Més informació: www.pcb.ub.es/practiques

UNA ROCA TROBADA EN EL DECURS D'UNES OBRES RESUMEIX LA HISTÒRIA GEOLÒGICA DE BARCELONA. El professor del Departament de Geodinàmica i Geofísica de la Facultat de Geologia de la UB Francesc Sàbat ha col·laborat amb l'Ajuntament de Barcelona en l'estudi d'aquest talús que ha quedat al descobert a l'avinguda República Argentina. El talús de roca viva, que fa deu metres d'amplada i quatre d'altura, mostra l'evolució del subsòl barceloní durant l'època paleozoica, és a dir, en el període de fa entre 500 i 300 milions d'anys. En l'aflorament es poden observar substrats antics (Paleozoic), els característics de la part més alta de la ciutat, com també pissarres fosques del Silúric (440 milions d'anys). També hi ha una representació de roques joves del Terciari (25 milions d'anys), pròpies de l'època en què es va formar el pla barceloní.

S'HA FET UNA VERSIÓ AMB SUBTÍTOLS EN CATALÀ DEL DOCUMENTAL SOBRE EL TELESCOPI HUBBLE QUE HA EDITAT L'AGÈNCIA ESPACIAL EUROPEA: HUBBLE: 15 YEARS OF DISCOVERY.

La nova versió en DVD ha estat subtitulada en català per la Unitat d'Audiovisuals de la UB, amb la col·laboració dels Serveis Lingüístics i el Departament d'Astronomia i Meteorologia de la UB i el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. El documental va ser produït per l'Agència Espacial Europea (ESA) per commemorar el 15è aniversari del llançament del Hubble a l'espai. El documental està ara disponible en versions subtitulades en quinze llengües diferents, i es calcula que l'han vist més de deu milions de persones.

Imatge del document *Hubble 15 anys de descobriments*

LA UB HA GUANYAT ENGUANY LA LLIGA DE DEBAT UNIVERSITARI DE L'INSTITUT JOAN LLUÍS VIVES. L'equip guanyador estava format per Jorge Tomás Carrera, Sergio Oliva, Míriam Farelo, Alexandre Figueras i Jeroni Tutusaus. Van haver de debatre sobre el tema "La seguretat justifica qualsevol limitació de la llibertat?" La Lliga té l'objectiu de fomentar l'ús de la paraula entre l'alumnat amb el format d'un enfrontament dialèctic entre diversos equips.

CHRISTOPH LOSCHEN ÉS EL PRIMER BECARI DE L'ALEXANDER VON HUMBOLDT FOUNDATION QUE S'INCORPORA A LA UB, EN CONCRET, AL DEPT. DE QUÍMICA FÍSICA DE LA FACULTAT DE QUÍMICA. La Fundació permet que joves talents científics d'Alemanya puguin dur a terme els estudis postdoctorals en universitats i centres de recerca de prestigi a tot el món sempre en col·laboració amb un membre de la "família Humboldt". Durant l'estada a la UB, la coordinació del treball de Loschen serà a càrrec de Konstantin Neyman, professor d'investigació d'ICREA, i pel catedràtic de la UB Francesc Illas, director del Centre de Recerca en Química Teòrica (CeRQT) amb seu al PCB. En el marc de la UB, l'Alexander von Humboldt Foundation ha potenciat des de fa anys l'estada d'investigadors en centres de recerca a Alemanya i altres països. A més, també ha distingit la trajectòria investigadora d'experts de la UB, com ara els catedràtics Ramon Margalef (Alexander von Humboldt Award, 1990) i Miquel Rubí (Alexander von Humboldt - J.C. Mutis Research Award, 2003).

EL MES DE SETEMBRE, SANT FELIU DE GUÍXOLS SERÀ UNA DE LES SEUS DE LES ESF RESEARCH CONFERENCES, UNA PLATAFORMA PER PROMOURE EL DEBAT CIENTÍFIC AL MÉS ALT NIVELL. Les conferències, obertes a tot el món investigador, són també punts de trobada entre científics de reconegut prestigi i joves investigadors per debatre els avenços més recents en la primera línia de la recerca internacional. És una iniciativa de l'European Science Foundation en col·laboració amb diferents entitats, entre les quals la UB. A Sant Feliu de Guíxols, es parlarà de nanomedicina com a oportunitat per millorar el diagnòstic, la prevenció i el tractament de malalties, amb la participació del vicerector de Política Internacional de la UB Josep Samitier, i també sobre biologia cel·lular, microbiologia, tràfic de membrana i senyalització cel·lular a l'EMBO Conference Series. Més informació: www.esf.org/conferences.

Universitat i activitats culturals

“Des dels seus inicis al segle XII, la Universitat està lligada a l'activitat cultural i a la difusió de la cultura a la societat.” Són paraules de Salvador Claramunt, delegat del rector d'Activitats i Patrimoni Culturals i catedràtic d'Història medieval, quan intenta resumir totes les activitats que impulsa la UB, com ara actuacions musicals, exposicions o representacions de teatre.

“No hi ha cap universitat de primer ordre que no tingui una orquestra o un cor de bona qualitat”, explica Salvador Claramunt. El fet de tenir una vida cultural importat és per a aquests centres una qüestió d'imatge i de “sensibilitat”. De fet, els estudiants estrangers són un dels principals col·lectius d'espectadors del cicle de música de la Universitat, atès que provenen de països on hi ha una gran tradició cultural fortament arrelada a les universitats.

El fet que l'oferta cultural de la UB obri la possibilitat d'assistir de manera gratuïta a un cicle de concerts o a representacions operístiques i teatrals, i que inclogui activitats especialment adreçades al col·lectiu de la gent gran, fa que l'assistència majoritària a aquests actes sigui la del públic de fora de la Universitat. En aquest sentit, Salvador Claramunt fa una crida perquè la comunitat universitària tregui un profit més gran de les activitats

culturals que organitza la institució. “Cultura i universitat han anat sempre junts”, conclou. Aquestes són algunes de les iniciatives culturals de la UB, sota la coordinació de l'Oficina del Delegat del Rector d'Activitats i Patrimoni Culturals.

Orquestra Universitat de Barcelona (OUB)

Després d'una actuació prèvia al Teatre de la Passió d'Olesa, l'Orquestra es va presentar oficialment el 8 de maig del 2003 en

un concert multitudinari al Paraninfo de la UB. Posteriorment, el juny del 2003, actua a l'Auditori de Barcelona a la Festa de la Música. Una fita important de l'OUB va ser l'acte d'investidura de Riccardo Muti com a doctor *honoris causa* l'octubre del 2003. L'OUB va participar en l'assaig magistral de la *Simfonia núm. 41* de W.A. Mozart, que es va efectuar sota la batuta del prestigiós director italià. També ha actuat als auditoris de Saragossa, Barcelona i València.

Els membres de l'Orquestra són majoritàriament estudiants universitaris, tant de primer i segon cicles com de tercer cicle. També hi ha professors, antics alumnes i algunes persones vinculades de maneres diferents a la Universitat. L'OUB inclou, així mateix, un grup de persones responsables de les tasques de regidoria i arxivament.

Cicle de Música

És una de les activitats culturals més consolidades de la UB des de fa dinou anys. La Universitat organitza, amb el nom de Cicle de Música a la Universitat, un seguit d'uns quinze concerts repartits durant el curs acadèmic. Tots els concerts se celebren, fonamentalment, al Paraninfo, que és situat a l'Edifici Històric (Gran Via de les Corts Catalanes, 585). La capacitat és de 500 a 600 persones, i l'entrada és gratuïta, oberta a tot el públic. Han actuat músics com ara el prestigiós flautista Claudi Arimany o José Enrique Bagaría, que ha guanyat el darrer Premi Maria Canals, o bé intèrprets novells que més tard han format part del món d'elit de la música, com ara Jordi Savall.

Òpera

La primera representació d'òpera a la UB es va fer l'any 1988,

Una tasca de la Universitat des del segle XII

Salvador Claramunt, *catedràtic d'Història medieval i delegat del rector per a Activitats i Patrimoni Culturals*

Des dels seus orígens, al final del segle XII, els Estudis Generals van difondre no solament ciència, sinó també cultura en el sentit més ampli. Per això les universitats des del segle XVIII han donat molta importància al que normalment se'n diu “Extensió Universitària” i que a la nostra universitat ha quedat en part sota la denominació d’“Activitats Culturals”. Tota universitat no és important únicament pels premis Nobel que imparteixen classes a les seves aules, o pels seus més brillants pro-

fessors o investigadors, sinó també per la tasca de sensibilització estètica i cultural envers la societat i envers els seus propis membres. Per això les més importants universitats disposen de museu, orquestra, cor, corals i grups de teatre i patrocinen i promouen exposicions, etc. No omplir aquest vessant universitari significaria la pèrdua dels valors consubstancials a la seva pròpia idiosincràsia. En l'actualitat, els criteris econòmics i de rendibilitat sembla que vulguin reduir el paper

cultural de la universitat, cosa que només succeeix a les universitats que no coneixen ni valoren la seva història. El dia que les actuals universitats siguin només acadèmies per impartir-hi títols d'acord amb les canviants necessitats socials i no pas cases on es formen homes i dones sensibles, eficaços, solidaris i cultes, s'haurà perdut definitivament la batalla que va començar a la darrereria del segle XII amb la creació dels Estudis Generals de Bolonya i París. *Sic transit gloria mundi*.

i des d'aleshores s'ha consolidat com un acte extraordinari que culmina el cicle de música. Les representacions es realitzen cada estiu al pati de Lletres de l'Edifici Històric. Per commemorar els deu primers anys d'aquesta iniciativa, es va editar el llibre *Deu anys d'òpera a la Universitat (1988-1998)*, amb textos de Roger Aliet i fotografies de Daniel Casanovas. Enguany s'ha representat l'obra *La bella Galatea*, de Franz Von Suppé, a càrrec d'intèrprets de la jove companyia d'òpera del Conservatori del Liceu.

Schola Cantorum

La Schola Cantorum Universitaria Barcinonensis va ser fundada l'any 1942 pel mestre Antoni Pérez Moya dins de la Universitat de Barcelona. Durant una trentena d'anys, va dur a terme una activitat intensa, primerament sota la direcció del seu fundador, i després sota la dels mestres Ernest Cervera i Francesc Bonastre, que la convertiren en una entitat emblemàtica. Durant els anys setanta, no hi va haver activitat coral a la UB, fins que als anys vuitanta va començar un nou període en què aparegué la Coral Universitària i després el Cor de la Universitat de Barcelona, que va ser fundat el 1989. Aquest últim, en un acte solemne en el qual se celebrava el cinquantè aniversari de la fundació de l'Schola Cantorum, va rebre el testimoni de mans dels antics integrants de la formació. Al principi de l'any 2002 i coincidint amb el seixantè aniversari, Carles Gumí, director del Cor de la Universitat de Barcelona, conjuntament amb altres cantaires, refunden l'entitat com a cor de cambra amb l'objectiu de conrear la música antiga i la música religiosa de totes les èpoques.

Cor Universitat de Barcelona

El Cor de la UB està format, bàsicament, per estudiants i per membres del Personal Docent i Investigador i del Personal d'Administració i Serveis de la Universitat. Ha fet actuacions al llarg de tota la geografia catalana i a l'illa de Mallorca i Provença. Cal destacar l'enregistrament, per a Televisió de Catalunya, d'un dels programes de cant coral *A quatre veus* i la participació en els actes del 200 aniversari del Consolat dels Estats Units a Barcelona, que van tenir lloc el 4 de juliol del 1997 a l'estadi Olímpic. Recentment, ha participat en la gravació del disc *Corals universitàries de Catalunya*, que ha estat editat pel Consell Interuniversitari de Catalunya, i ha actuat a l'Auditori Enric Granados de Lleida i a la Sala Simfònica de l'Auditori de Barcelona en el concert del Dia Internacional de la Música 1999.

L'Associació d'Investigació i Experimentació Teatral (AIET)

Va ser creada, al final del 1993, per un grup d'estudiants i professors de la UB. L'AIET ha estat presidida des dels seus inicis per Ricard Salvat, catedràtic d'Història de les Arts Escèniques de la UB. Entre les seves activitats, cal destacar la publicació d'una revista d'investigació dedicada a les arts escèniques, la creació d'espectacles universitaris i semi-professionals, l'organització d'un premi de literatura dramàtica per a universitaris, jornades, tallers, taules rodones i conferències i, evidentment, donar suport a totes les iniciatives vinculades al teatre que tinguin un bon nivell acadèmic i artístic.

La revista *Assaig de Teatre* enguany arriba al número 50. Al

llarg d'aquests números, s'hi han publicat obres de teatre, estudis sobre el nostre teatre i el d'arreu, i crítiques i comentaris d'espectacles i de llibres. Un altre aspecte que cal destacar de les activitats dutes a terme per l'AIET són els més de vint-i-cinc espectacles representats des del 1993. La idea que ha predominat ha estat crear un repertori "altre", que no seguis els models dels teatres i les companyies existents a casa nostra.

Aules de la Gent Gran

Tenen el seu inici en la creació, el 1976, d'un centre pilot per a la Cultura de l'Associació Coordinadora de l'Ancianitat. El 1980, comencen a organitzar activitats a la UB, i el 1987 la iniciativa ja ha agafat tanta entitat, que es creen les actuals Aules d'Extensió Universitària per a la Gent Gran i se signa un conveni amb la UB. Actualment, les Aules tenen més de 4.000 socis, que segueixen conferències, que són impartides en un 90% per professors i catedràtics de la UB, i s'organitzen visites i viatges de caire cultural. Fa catorze anys que funciona una Coral de les Aules, que ha actuat dins i fora de la Universitat, i també hi ha un grup de teatre. Avui dia, les Aules de la Gent Gran tenen una llista d'espera d'unes sis-centes persones per poder-hi accedir, atès que no es pot incrementar el nombre d'inscrits per falta d'espais on desenvolupar les activitats.

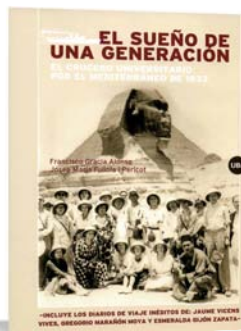
Exposicions

El vestíbul de l'Edifici Històric acull exposicions durant el curs. Gratuïtes i obertes al públic en general, les exposicions són de temàtiques molt diverses. Entre les exposicions previstes per als propers mesos, n'hi ha una d'homenatge al poeta, traductor i professor d'Estètica de la UB José María Valverde, i, al novembre, la tradicional Mostra de Fongs i Líquens dins la Setmana de la Ciència, en la qual es pot veure una àmplia col·lecció d'exemplars frescos, catalogats segons el seu nom científic i el seu nom popular, i amb descripcions de les seves característiques morfològiques i de comestibilitat.

Promocions

A més de les activitats que organitza, la UB també fa promocions i ofertes de caire cultural per a la comunitat universitària: descomptes per assistir a concerts o a obres de teatre, passis gratuïts per assistir a preestrenes de pel·lícules, etc. Aquests avantatges es gestionen entre l'oficina del Delegat del Rector d'Activitats i Patrimoni Culturals i l'Àrea de Màrqueting, Societat i Empresa de la Universitat. Per exemple, hi ha descomptes als cinemes del Grupo Balañá i del Grup Cinesa, a la Fundació Joan Miró per als estudiants de la UB, en alguns espectacles a l'Auditori i al Liceu, etc. ■

Més informació a
www.ub.es/acft/.

El sueño de una generación: El crucero universitario por el Mediterráneo de 1933

Francesc Gracia
i Josep M. Fullola

Aquest llibre es proposa difondre un episodi poc conegut de la intel·lectualitat i cultura republicanes: el creuer de 1933 del vaixell *Ciudad de Cádiz*, que va acollir tant estudiants de classes acomodades, com menestrals i treballadors, tant vells catedràtics com joves professors, en un recorregut per escenaris de la mar Mediterrània cabdals per a la cultura clàssica. Aquest viatge d'estudis va aplegar 180 passatgers, com ara Gómez Moreno, Obermayer o García Morente, entre els vells catedràtics; García Bellido o Lluís Pericot, entre els joves professors. La qua-

litat i l'efecte gresol de la iniciativa es copsa directament en fer un cop d'ull als noms dels participants, aleshores joves estudiants: l'arquitecte Chueca Goitia, el filòleg Antonio Tovar, els arqueòlegs Jordi Maluquer de Motes i Mercè Montañola (esposa del recentment desaparegut Pere de Palol), l'historiador Jaume Vicens Vives, els escriptors Guillem Díaz-Plaja i Salvador Espriu (que acabava de guanyar una beca per completar la seva formació com a egiptòleg), el poeta Bartomeu Rosselló-Pòrcel, el filòsof Julián Marías, etc.

SOBRE LA GUERRA Y LA VIOLENCIA EN EL DISCURSO FEMENINO (1914-1989)

Rosa Rius

L'origen d'aquest llibre està en com han considerat diverses pensadores al llarg de la història les guerres i la violència que han viscut, sigui en primera línia o com a espectadores, i com ho han explicat. Alguns noms de referència són María Zambrano, Hannah Arendt i Simone Weil; Edith Wharton, Virginia Woolf, Marguerite Yourcenar, Helen Joy Davidman i Christa Wolf.

nomia, de patrimonialització de la naturalesa i de la cultura, degudes a l'influx del mercat, de les polítiques de la Unió Europea, de l'Estat i de les demandes dels habitants de les ciutats.

ROBINSON CRUSOE (llibre i cd-rom)

Daniel Defoe

ELS CASTELLERS (llibre i cd-rom)

Oriol Chumillas

QUI ÉS EL CULPABLE (llibre i cd-rom)

Jaume Fuster

Universitat de Barcelona i EUMO Editorial

Les tres obres pertanyen a la col·lecció Català Fàcil, adreçada fonamentalment a l'ensenyament per a adults. El text s'ha simplificat i adaptat per utilitzar-los en l'aprenentatge del català. A més, els llibres van acompanyats d'un CD amb la lectura del text.

LOS NUEVOS EMPRENDEDORES: CREACIÓN DE EMPRESAS EN EL SIGLO XXI APLICACIÓN PRÁCTICA DE CREACIÓN DE EMPRESAS EN LAS CIENCIAS SOCIALES MÉTODOS DEL TRABAJO APLICADOS A LAS CIENCIAS SOCIALES

Ana García i Sefa Bòria

Los nuevos emprendedores: Creación de empresas en el siglo XXI permet i mostra diferents

camins per aconseguir l'èxit en l'aventura empresarial. *Aplicación práctica de creación de empresas en las ciencias sociales* té un enfocament pràctic i ofereix exercicis. *Métodos del trabajo aplicados a las ciencias sociales* va dirigit a professionals i alumnes que s'enfronten per primera vegada amb les qüestions pròpies de mètodes del treball, des de la productivitat fins a la qualitat, passant per la logística.

MINERALOGIA ÒPTICA (cd-rom), català i castellà

Maite García, Salvador Martínez, Joaquim M. Nogués, M. Esperança Tauler, Maria Pura Alfonso, Joan Carles Melgarejo, Manuel Labrador i Joaquín Antonio Proenza.

L'ÒPTICA CRISTAL·LINA (cd-rom), català i castellà

Joaquim M. Nogués, Maite García, Salvador Martínez i Maria Esperança Tauler

Els dos CDs formen part de dos projectes d'innovació docent de la UB. En el CD sobre mineralogia òptica, es presenten 169 vídeos corresponents a quaranta-tres dels principals minerals formadors de roques. En el CD d'òptica cristal·lina, es descriuen les propietats òptiques dels cristalls i es permet identificar-les en el microscopi petrogràfic.

ELECTROMAGNETISME

Manuel Varela

L'estudi dels fenòmens elèctrics i magnètics és l'objecte d'aquesta obra. El desenvolupament de

la matèria segueix un mètode inductiu, és a dir, que, partint de les lleis experimentals bàsiques (Coulomb, Ampère i Faraday), arriba a establir les lleis fonamentals del camp electromagnètic (equacions de Maxwell).

AURORA. Papeles del Seminario María Zambrano, núm. 7 (revista)

Carmen Revilla

El 2004, es va celebrar el centenari del naixement de María Zambrano. Aquest número d'*Aurora* té una doble temàtica: el somni i el món antic en les obres de María Zambrano i l'anunci d'una pàgina web (www.ub.es/szmzambrano) que intenta agilitzar la transmissió d'informacions i facilitar el fet d'apropar-se a l'obra de María Zambrano i als estudis sobre aquesta autora.

GLOBALIZACIÓN Y LOCALIDAD. PERSPECTIVA ETNOGRÁFICA

Joan Frigolé i Francesc Xavier Roigé

Aquest llibre és conseqüència dels resultats d'una investigació etnogràfica sobre la interacció entre processos globals i locals en diverses àrees de muntanya de Catalunya i en una del País Basc. En aquestes àrees es produeixen processos de terciarització de l'eco-

Agenda

Si esteu organitzant alguna activitat a la UB que tindrà lloc entre l'octubre i el desembre, feu-nos-ho saber. Ho anunciarem en aquesta secció d'agenda. Envieu-nos-en les dades, com ara la descripció de l'activitat, les dates, l'hora, el lloc i el vostre contacte a través del formulari que trobareu a www.ub.edu/comint/agenda, o per fax al 93 403 53 57.

Els Juliols

Del 3 al 21 de juliol tindran lloc els quaranta-dos cursos d'Els Juliols. Entre les activitats d'estiu també hi ha els cursos d'espanyol per a estrangers de Estudios Hispánicos; l'oferta d'Esports UB; la formació no presencial d'IL3; els cursos de l'Escola d'Idiomes Moderns; i els cursos de llengua catalana dels Serveis Lingüístics.

Més informació: www.ub.edu/estiu/

Emmarcada en els actes de commemoració del 75è aniversari de la proclamació de la Segona República i el 70è de l'inici de la Guerra Civil, l'exposició ha estat comissariada pels catedràtics d'Història contemporània i directors del Centre d'Estudis Històrics Internacionals (CEHI) Antoni Segura i Rafael Aracil. La mostra inclou uns cent trenta cartells originals de la col·lecció de la Biblioteca del Pavelló de la República de la UB, que està composta per les aportacions de la Fundació Figueras i el CEHI. L'exposició està coorganitzada pel Memorial Democràtic del Departament de Relacions Institucionals i Participació i el CEHI.

JULIOL

Dimarts 4 a les 20.45 h

Concert dins "Els vespres dels Juliols". A càrrec de Calament. Jardins Ferran Soldevila, a l'Edifici Històric (Gran Via de les Corts Catalanes, 585)

Dijous 6 a les 20.45 h

Concert dins "Els vespres dels Juliols". A càrrec de 21 Botons - Duo d'acordions diatònics. Pati de Matemàtiques, a l'Edifici Històric

Dimarts 11 a les 20.45 h

Concert dins "Els vespres dels Juliols". A càrrec de Biel Ballester Trio. Jardins Ferran Soldevila, a l'Edifici Històric

Dijous 13 a les 20.45 h

Concert dins "Els vespres dels Juliols". A càrrec de Chuchó Díaz. Jardins Ferran Soldevila, a l'Edifici Històric

Dimarts 18 a les 20.45 h

Concert dins "Els vespres dels Juliols". A càrrec de Conxita. Jardins Ferran Soldevila, a l'Edifici Històric

Dijous 20 a les 20.45 h

Concert dins "Els vespres dels Juliols". A càrrec de Kuntale. Jardins Ferran Soldevila, a l'Edifici Històric.

Divendres 14 a les 18.00 h

Acte acadèmic de Jurament Hipocràtic de la Facultat de Farmàcia. Paranimf de la Universitat de Barcelona (Gran Via de les Corts Catalanes, 585)

SETEMBRE

Del dilluns 4 al divendres 8

Congrés de Matemàtica Aplicada i Anàlisi. Aula Magna de la Universitat de Barcelona (Gran Via de les Corts Catalanes, 585)

Del dilluns 11 al divendres 15

Té lloc a Maó l'onzena edició de la Universitat Internacional de Menorca Illa del Rei (UIMIR), coorganitzada per la UB, la Universitat de les Illes Balears i la Universitat Jaume I. En total s'hi ofereixen deu cursos de temàtica variada. La matriculació és del 15 del maig al 31 de juliol i del 16 al 31 d'agost.

Més informació a www.uib.es/uimir/

Dilluns, 11

Darrer dia per veure l'exposició "República! Cartells i cartellistes (1931-1939)" al Museu d'Història de Catalunya.

Todas las milicias fundidas en el Ejército Popular. Melendreras, Sindicato Profesionales Bellas Artes, UGT; Junta Delegada de Defensa de Madrid. Delegación de Propaganda y Prensa

Del dimarts 12 al divendres 16

Congrés d'Astronomia. Aula Magna de la Universitat de Barcelona

La música de Sona UB, a la Sala Razzmatazz

Text:

Patricia Lainz

Fotos cedides per

Sinnamon-Promotions

La Sala Razzmatazz va acollir el 18 de maig la festa del concurs de maquetes Sona UB, que, en forma de concert, va servir per fer el lliurament dels premis als guanyadors i finalistes. Els primers a tocar van ser els D.O., vencedors de la categoria Vinil, i en segon lloc va actuar el grup Sweater, guanyador de la categoria Digital. En el decurs de la festa, que va ser conduïda amb el dinamisme i l'estil fresc del presentador, Lluçia Ferrer, es va fer el lliurament de tots els premis, en què van participar, per part de la Universitat de Barcelona, Antoni Vallès, vicerector d'Estudiants, i Jordi Matas, vicerector de Relacions Institucionals, Comunicació i Política Lingüística. Pel que fa al rotatiu *La Vanguardia*, els encarregats de lliurar els premis van ser Pere Guardiola, director de Màrqueting; Cristina Plana, directora de Subscripcions, i Anna Mari Basora, cap de Comunicació i Pa-

trocinis. A quarts de dotze va començar la presentació del mini-LP *Dirán que todo fue un sueño*, de la banda de pop-rock La Habitación Roja. L'actuació final de DJ Amable va tancar la nit. El concurs de maquetes Sona UB, organitzat per la UB i *La Vanguardia*, tenia com a objectiu promoure nous valors musicals i, alhora, dinamitzar la participació del col·lectiu universitari. Tant pel que fa a la qualitat com a la quantitat de les maquetes musicals presentades, el poder de convocatòria va superar les expectatives. Van presentar la seva maqueta a concurs 110 formacions, majoritàriament grups de pop o rock. El vicerector de Relacions Institucionals, Comunicació i Política Lingüística de la UB, Jordi Matas, afirma que la "col·laboració amb la Vanguardia ha estat molt positiva i crec que hauria de tenir continuïtat en properes edicions". "D'una banda, el concurs ha donat la possibilitat a la comunitat universitària de desenvolupar una vessant més de la seva activitat; i d'altra banda ha estat una oportunitat perquè els

entesos i la societat en general descobrissin persones amb molt de talent", afegeix. El vicerector d'estudiants Antoni Vallès indica que un dels aspectes més destacables ha estat la "gran participació dels estudiants, del grup UB i dels centres adscrits". "Això ha posat en evidència el gran dinamisme d'aquest col·lectiu i la seva implicació en aquest tipus d'iniciatives", conclou. S'hi podien presentar grups musicals d'un mínim de dos membres, amb composicions originals i de creació pròpia, i que tinguessin, entre els seus components, almenys un membre de la UB. En aquest sentit, val a dir que totes les facultats van comptar amb algun alumne entre els participants i que els centres més ben representats van ser la Facultat de Formació del Professorat i la de Ciències Econòmiques, amb dotze grups i onze, respectivament. Hi havia dues modalitats de concurs. Una era la categoria Digital, adreçada al col·lectiu d'es-

tudiants de la UB, del Grup UB i dels Centres Adscrits. El guanyador s'endua 4.000 euros, l'actuació a Razzmatazz, una subscripció al diari *La Vanguardia* durant tot un any i un abonament al Servei d'Esports UB, a més d'un lot de productes UB. També tenien premi dues formacions finalistes, que optaven a 2.000 i 1.000 euros, respectivament, a una subscripció semestral al diari en el cas del primer finalista i trimestral per al segon finalista i, a més, a un abonament al Servei d'Esports UB. En la categoria Vinil, oberta a tot el Personal Docent i Investigador (PDI) i Personal d'Administració i Serveis (PAS), s'hi van presentar vuit formacions, dues de les quals estaven formades per PAS, i les altres sis, integrades per PDI. Els grups optaven a un premi de 2.000 euros, l'actuació a Razzmatazz del 18 de maig, una subscripció anual al diari i un abonament al Servei d'Esports UB, a més d'un lot de productes UB.

PRIMER FINALISTA EN CATEGORIA DIGITAL

Playground 3: "Després d'anys al circuit local tarragoní, era l'hora d'arribar a un radi d'acció més gran"

Playground 3 neix el 2004 quan l'Hèctor, el Claudi i l'Àlex, procedents de diferents grups musicals, decideixen formar un repertori en comú. Afirment que la seva música "no s'allunya gaire dels paràmetres del pop americà dels

anys noranta (Yo la Tengo, Pavement, etc.) o del pop britànic dels vuitanta (The Cure, The Smiths, etc.), encara que les nostres influències també podrien remuntar-se als seixanta amb bandes com els Byrds, Brian Wilson o Nick Drake. Tot i el gran nombre de referents, el nostre objectiu és aconseguir un so original i propi". Segons ells mateixos expliquen, "després d'anys al circuit local tarragoní, era l'hora d'arribar a un radi d'acció més gran". Actualment ja preparen la segona maqueta. WEB: www.myspace.com/playground3.

SEGON FINALISTA DE LA CATEGORIA DIGITAL

Sixteenth Solid Spread: "Somiar és gratis: per què no aspirar a viure de la música?"

Sixteenth Solid Spread és una formació musical de pop-rock alternatiu que neix l'estiu del 2002 a Puigcerdà arran

de la unió dels seus quatre components per a la creació d'un projecte musical seriós i amb un estil propi. El grup està format per l'Albert Moya (guitarra i veu), l'Albert Rosal (teclat i sintetitzador), el Salva Bonada (veus i baix) i el Xavi Tomàs (bateria), i afirmen que el seu estil és "força britànic amb petits tocs de rock americà". En relació amb els objectius a llarg termini, un dels integrants de la banda explica: "Ens divertim molt tocant, però de moment hem de compaginar la música amb la feina. Ara bé, somiar és gratis: per què no aspirar a viure de la música?" WEB: www.sixteenthsolidspread.com.

GUANYADOR DE LA CATEGORIA DIGITAL

Sweater: "Invertirem el premi en l'enregistrament del disc que estem preparant"

Sweater s'ha endut el primer premi en la categoria Digital del Sona UB. Són el Víctor (veu i música), el Felip (guitarra i veus), el Julius (baix), el Carlos (guitarra i teclats) i el Víctor (percussió i veus). Alguns compaginen els estudis amb la feina, i d'altres treballen a temps complet; però, així i tot, assaagen cinc dies a la setmana.

No és la primera vegada que actueu en una sala important, perquè vosaltres ja teniu una certa trajectòria, oi?

Bé, sí, hem actuat ja a Salamanca, a la Sala Bikini de Barcelona, al Festival Fire de Roses... Però teníem moltes ganes de tocar a Razzmatazz, perquè és una sala emblemàtica i només hi havíem vingut per veure-hi altres grups.

Quan us vau presentar al concurs, us esperàveu aquest resultat? Alguns teníem més esperances; d'altres, gens... De fet, quan vam saber que s'organitzava el concurs, nosaltres ja estàvem editant un disc i vàrem pensar que per presentar-nos-

hi no hi perdiem res. De fet, quan ens va trucar el Felip, que és el representant de la UB (estudiant de Magisteri Musical a la Facultat de Formació del Professorat) i, per tant, el primer a assabentar-se de la bona notícia, ens va mentir dient-nos que havíem quedat en tercer lloc, i tots ens en vam alegrar molt, és clar! Després ens va explicar que ens havien donat el primer premi. No ens ho acabàvem de creure, va ser molt emocionant.

Què representa aquest premi per a vosaltres? Estem convençuts que és una bona plataforma, sobretot pel fet que la productora Sinnamon també formi part del jurat, perquè justament l'estil de música que produeixen ells és el que més ens agrada, música més independent, menys de masses. A més, està clar, els 4.000 euros representen un ajut extraordinari i els invertirem en l'enregistrament del disc que estem preparant. El fet d'estar aquí aquesta nit ja és un premi extraordinari!

WEB: www.sweatersite.com

GUANYADOR DE LA CATEGORIA VINIL

D.O.: "La il·lusió de la nostra vida era tocar a Razzmatazz"

D.O. és el grup vencedor de la categoria Vinil del concurs i està format per cinc membres amb una denominació d'origen comuna: Caldes de Montbui. Cadascun d'ells està fortament influenciat per diversos estils que es mouen entre el pop, el rock progressiu i l'indie. Els integrants del grup són l'Andreu Gabarrós (piano elèctric, teclats i veu), que és professor de Medicina a Bellvitge i, per tant, el representant de la UB de la formació, el David Coll (guitarra elèctrica), el Jordi Gabarrós (bateria i percussió), el Jordi Zacarés (guitarra acústica i veu) i el Ramon Arnella (baix elèctric i veu).

Andreu, com a representant de la UB, et devien avisar a tu per dir-te que havíeu guanyat en la vostra categoria. Esperaves aquest resultat? Sí, em van trucar a mi, i aleshores jo vaig reunir la colla i els vaig anunciar la bona notícia. Com que no em volien creure i es pensaven que els prenia el pèl, els vaig dir que no, que no havíem guanyat, i que els volia fer una broma...

Però de seguida vaig rectificar perquè ens havíem de posar a assajar i no podíem perdre ni un minut. Finalment em van creure i vam celebrar la victòria.

La vostra actuació és la primera de la nit. Esteu molt nerviosos? Ostres, sí, estem força nerviosos... Perquè la il·lusió de la nostra vida era tocar a Razzmatazz. Ens hem passat vint anys venint-hi a veure concerts, sortint de festa per aquí... Aquesta és la millor sala de Barcelona, i l'actuació és el millor premi.

Com compagineu les vostres professions amb les tasques del grup? És difícil, només ens podem reunir per assajar un dia a la setmana... Ara tenim uns quants temes editats que es poden escoltar a través de la pàgina web. La nostra intenció és enregistrar-ne cinc més durant l'estiu i fer un disc maqueta. Segurament l'any que ve, si les coses van com han d'anar, editarem un disc. Finançat per nosaltres, és clar.

WEB: www.elsdo.com

Primera sessió de l'Espai d'Intercanvi d'Antics UB

Antics UB va celebrar el mes de maig la primera trobada del seu Espai d'Intercanvi amb una sessió de tast de vins, olis i melmelades.

Durant l'activitat es va ensenyar als assistents a valorar el vi a través de la combinació dels sentits de l'olfacte i el gust. Els Antics UB també van aprendre sobre l'ús adequat de diferents olis, i van fer un tast de melmelades artesanals alhora que se'ls explicaven alguns aspectes sobre la seva elaboració.

L'activitat va anar a càrrec dels socis d'Antics UB i tastadors Gemma Barceló i Kilian Vadnov. Tots dos fan sessions i seminaris sobre vins, olis amb denominació d'origen, la cervesa o la xocolata.

Alguns socis d'Antics UB ja han fet propostes per a futures activitats de l'Espai d'Intercanvi. Més informació, a www.ub.edu/anticsub/ ■

Presentació de l'Associació d'Antics Alumnes i Amics de Psicologia

El passat dia 29 de març, a la sala d'actes del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya, es va fer la presentació de l'Associació dels Antics Alumnes i Amics de la Facultat de Psicologia de la UB, i es va signar un conveni entre aquesta entitat i el Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.

En l'acte, hi van intervenir dos experts en la qüestió de l'Espai Europeu d'Educació Superior i la lliure circulació del professional de la psicologia: des de l'àmbit acadèmic i convidat per l'Associació, el professor de la UB Manel Viader Junyent, degà de Facultat, i, des del vessant professional i per part del COPC, Francisco Santolaya Ochando, degà del Consell General de Col·legis Oficials de Psicòlegs d'Espanya. L'acte va concloure amb la signatura pública del conveni entre Lluïsa Curcoll, presidenta de l'Associació, i Jaume Almenara, degà del COPC. La Junta de l'Associació espera dur a terme properament altres activitats adreçades a tots els antics alumnes i amics de la Facultat de Psicologia de la UB. Per a més informació, podeu visitar la web de l'associació, dins d'Antics UB: http://www.ub.edu/anticsub/associacio_psico.php. ■

Col·laboradors dels cursos d'estiu

Els cursos d'estiu "Els Juliol de la UB", que tindran lloc del 3 al 21 de juliol, compten amb el suport de nombroses entitats i empreses que els patrocinen. En total són vint-i-tres patrocinadors, entre ajuntaments, Administració autonòmica, empreses, sindicats, ONGs, etc.

Entitat	Curs patrocinat
Ajuntament de Barcelona	Patrocini de l'activitat
Ajuntament d'Alella	"El paisatge del vi: La construcció del no urbanitzable"
Ajuntament del Masnou	"L'art de navegar"
Ajuntament de Viladecans	"Memòria històrica: La Segona República"
AO Flor de Maig (Diputació de Barcelona)	"Democràcia electrònica, participació política i societat de la informació i del coneixement"
Departament de Relacions Institucionals (Generalitat de Catalunya)	"Barcelona sota les bombes (1936-1939)" "La Guerra Civil espanyola en la literatura d'arreu del món" "Maquis contra Franco: La lluita per la llibertat" "Memòria històrica: La Segona República"
Fundació Gas Natural	"Energia i sostenibilitat"
Institut Català d'Energia (Generalitat de Catalunya)	"Energia i sostenibilitat"
Novartis	"La salut global: Reptes internacionals"
Sanofi-Aventis	"El tractament amb cèl·lules mare: Realitat o ficció?"
Agència Catalana de l'Aigua	"La reutilització d'aigües residuals"
Aldees Infantils	"Els valors formatius dels mitjans de comunicació. De la fotografia a Internet"
Associació de Sociolingüistes de Llengua Catalana	"Els futurs del català: Un estat de la qüestió i una qüestió d'Estat"
Centre Dona i Literatura	"Les dones i l'islam"
Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona	"L'art de navegar"
CosmoCaixa (Obra Social de La Caixa)	"Relativitat, física quàntica i cosmologia"
Danone	"Com i per què omplim el cistell quan comprem aliments"
Departament de Justícia (Generalitat de Catalunya)	"La redefinició de la família en el segle XXI"
Fundación Cruzcampo	"Noves mirades sobre el flamenc"
Fundació Dr. Antoni Esteve	"La bioètica avui: Qüestions no resoltes"
Fundación Vodafone	"Democràcia electrònica, participació política i societat de la informació i del coneixement"
Grup d'Estudis "La forma de l'Estat"	"La redefinició de la família en el segle XXI"
Institut d'Estudis Catalans (Societat Catalana de Matemàtiques)	"De la papiroflèxia als jocs d'atzar: Sorpreses matemàtiques"
Montana Colors	"Els grafitis: Un art revolucionari urbà"
UGT	"I tu, emprems o busques feina?"

Podeu trobar informació dels cursos d'estiu a: www.ub.edu/juliols/.

Pla d'avantatges Som UB

El carnet Som UB permet accedir a un interessant Pla d'avantatges als membres d'aquests col·lectius: estudiants, PDI, PAS, antics alumnes i Som UB Societat.

Beneficis interns: oferta formativa de la UB i el Grup UB, oferta cultural i institucional... i molt més.

Avantatges externs: música, cinema, assegurances, compres, productes financers, etcètera.

A continuació, una selecció dels beneficis del Pla d'avantatges Som UB.

Caixa Catalunya, entitat protectora Som UB, ofereix avantatges financers en condicions preferents als membres Som UB que vinculin el seu carnet a un compte de l'entitat (Llibreta Total, Crèdit Estudis, Préstec Ordinador, Multiplà de Pensions Total, etc.).

Clínica Baviera (Instituto Oftalmológico Europeo) ofereix condicions especials per als membres de la UB i els seus familiars directes en la correcció visual amb làser, així com un 20% de descompte en altres tractaments i serveis. Promoció especial de correcció visual amb làser: 875 € cada ull (del juliol a l'octubre de 2006).

Santander Central Hispano, protector Som UB, ofereix a la comunitat universitària una àmplia gamma de productes i serveis financers (crèdits per al finançament de la matrícula i per a la compra d'equipaments informàtics, préstecs hipotecaris, plans de pensions, etc.) en condicions preferents i amb assessorament personalitzat.

La Caixa ofereix múltiples productes financers als membres Som UB: Línia Oberta, Préstec

Estrella Estudis, Préstec Universitari de Màsters i Postgraus, etcètera.

Amics del Liceu. En col·laboració amb el Gran Teatre del Liceu, ofereix als menors de vint-i-sis anys una promoció especial per a la temporada 2005-2006. Grup de tres espectacles amb un 70% de descompte: *Tosca* en cinema (1-1-06); *La ciutat morta (Die tote Stadt)* (8-5-06) i *Madama Butterfly* (10-7-06). Preus amb descompte dels tres espectacles: de 15,50 a 101 €. La promoció es pot sol·licitar per Internet a partir del 6 de juny del 2005.

Jeep Baqueira Academy. L'empresa Alisios Siglo XXI, especialitzada en activitats de lleure, ofereix cursos de conducció de 4 x 4 per la Vall d'Aran, amb una durada de 80 minuts i expedició de diploma. Descompte del 50% sobre el preu del curs per als membres de la comunitat universitària.

Parcs Aquàtics de la Costa Brava, ofereix descomptes de fins un 17% en el preu d'entrada als parcs Water World de Lloret de Mar i Aquadiver de Platja d'Aro. Els parcs disposen de totes les

atraccions i els serveis necessaris per passar el millor dia d'oci.

Toshiba Espanya - Apalan Infor.

La comunitat universitària de la UB es pot beneficiar de la tecnologia Toshiba amb una con-

figuració ajustada a les seves necessitats, a uns preus avantatjosos i en condicions especials de finançament, gràcies a la col·laboració del Santander Central Hispano. Portàtil Toshiba Satellite A80 Campus. 999 euros (IVA inclòs). Portàtil Toshiba Satellite M-40 X-Campus. 1.149 euros (IVA inclòs).

Restaurant La Masia del Tibidabo.

Situat davant del parc d'atraccions del Tibidabo, amb visites espectaculars de Barcelona i cuina especialitzada en receptes catalanes. Descompte del 10% a tot el col·lectiu Som UB (promoció de dimarts a divendres).

Restaurant Diagonal. Especialitzat en arrossos, cargols i cuina catalana. Descompte del 10% a tot el col·lectiu Som UB.

Restaurant Tres Molinos. Especialitzat en esdeveniments privats i d'empresa. Descompte del 10% a tot el col·lectiu Som UB.

Punt UB, gestor de la marca de la Universitat de Barcelona, us ofereix tots els productes UB amb un 10% de descompte. Per a més informació: www.ub.edu/puntub.

CaixaForum ofereix un 50% de descompte en totes les seves activitats (cicles de conferències, jornades socials, lectures de poesia, jornades d'art multimèdia,

tallers educatius infantils, etc.), així com visites guiades gratuïtes a les exposicions i a l'edifici modernista de Josep Puig i Cadafalch (divendres de 16 a 17 h amb inscripció prèvia).

Clínica Dental Davos. Aquesta clínica, amb més de vint anys d'experiència, ofereix al tot el col·lectiu SomUB gratuïtat en la primera visita, 50% de descompte en neteges bucals i 20% de descompte en la resta de tractaments (ortodòncia, endodòncia, extraccions, fundes, ponts, odontologia infantil, etc.). Horari continuat de 9 a 20 hores i servei d'urgències les vint-i-quatre hores.

Regal, empresa asseguradora de l'automòbil i de la llar, posa a disposició del col·lectiu PAS i PDI els avantatges següents:

Regal Auto: 10% de descompte, indemnització de fins a 450 € per robatori d'equipatge en el vehicle assegurat (assegurances amb modalitat de robatori) i primers 750 € en accessoris assegurats sense sobreprima. Descompte addicional del 7% en contractació en línia.

Regal Hogar: 10% de descompte. I 20% de descompte promocional per a clients de Regal Auto.

Unipsa, ofereix condicions especials molt avantatjoses en les seves assegurances d'assistència sanitària, accidents i llar per a tot el col·lectiu de la UB.

Per comprovar les condicions exactes de l'avantatge per a cada col·lectiu i com accedir-hi, consulteu la pàgina web: www.ub.edu/somub ■

Suma't a Som UB

Totes les persones, empreses i institucions que vulguin compartir els objectius comuns de millora del coneixement, conservació del patrimoni públic i enriquiment de la qualitat de vida de la societat, poden sumar-se al projecte Som UB de sis maneres diferents:

- **Patrocini** d'algun dels projectes amb causa. En funció de la quantia anual aportada, es determinen les categories de col·laboradors i les diferents contraprestacions associades.
- **Serveis de màrqueting UB.** Canals per dur a terme les se-

ves accions de màrqueting: promocions i publicitat als centres, mitjans de comunicació interns, presentacions a estudiants, borsa de treball, etcètera.

• **Mitjançant la quota corporativa:**

- Oferta per fer membre de Som UB a tot el personal de l'empresa, com a benefici extraordinari, per tal que aquest gaudeixi del pla d'avantatges associat i participi en el projecte de causa que decideixi. L'empresa passarà a formar part de les empre-

ses patrocinadores de Som UB.

- Oferir al personal de l'empresa la possibilitat de formar part del col·lectiu Som UB i gaudir dels avantatges associats. L'empresa passarà a formar part del col·lectiu d'empreses ciutadanes.

- **Donacions:** les empreses, persones i institucions interessades a col·laborar amb els projectes Som UB també es poden afegir a la iniciativa fent una donació en línia, mitjançant la pàgina web de Som UB (www.ub.edu/somub). Aques-

tes aportacions comporten la desgravació fiscal corresponent.

- **El Pla d'avantatges permet** a les empreses oferir avantatges als col·lectius identificats de la UB i el seu Grup: estudiants, docents i investigadors, personal d'administració i serveis, antics alumnes, societat, etcètera.

- **El programa de sinergies** possibilita fer intercanvis en espècies –de recursos– entre la UB i les organitzacions, sense un cost extraordinari.

Demaneu el vostre carnet Som UB

Feu-nos arribar aquest formulari, emplenat i signat, per correu, fax o personalment. Rebreu al vostre domicili el carnet Som UB, amb validesa anual, al cap d'un mes a partir de la data del càrrec bancari. Quota anual 35 € (27 € si sou antic alumne*). Inclou la subscripció a la revista *La Universitat*.

* Per poder obtenir el vostre carnet Som UB d'antic alumne heu d'haver acabat estudis de qualsevol cicle a la Universitat de Barcelona.

DADES PERSONALS

Cognoms: Nom:
 DNI: Data de naixement (dd/mm/aaaa): Sexe (h/d):
 Adreça: Població: Codi postal:
 Província: Telèfon: Adreça electrònica:

DADES LABORALS

Nom de l'empresa: Càrrec:
 Adreça: Població: Codi postal:
 Província: Telèfon: Fax: Adreça electrònica:

Si sou antic alumne de la Universitat de Barcelona, especifiqueu les dades següents:

Titulat en: Any:

Indiqueu si voleu ser inclòs en el directori d'Antics UB ☐

DADES BANCÀRIES

Entitat: Oficina:
 Dígít control: Núm. compte corrent:

Som UB. Àrea de Màrqueting, Societat i Empresa
 UNIVERSITAT DE BARCELONA

Balmes, 21, pral. 08007 Barcelona • Telèfon 934 024 290 - Fax 934 035 917
 A/e: marketingub@ub.edu - www.ub.edu/somub

Signatura de la persona sol·licitant

..... d del 20.....

Digueu-nos com us heu assabentat sobre com fer-vos el carnet:

☐ Revista ☐ Web ☐ Un amic ☐ Premsa ☐ Mitjançant un soci d'Antics UB ☐ Altres

Indiqueu si esteu interessat/ada a rebre el butlletí electrònic Som UB

Indiqueu si autoritzeu la difusió de les vostres dades amb la finalitat de fer-vos arribar avantatges d'empreses col·laboradores Som UB: ☐ Sí ☐ No

Si voleu col·laborar amb Som UB mitjançant altres vies de vinculació, seleccioneu l'apartat que us interessa. Contactarem amb vosaltres en breu.

☐ Patrocini i donacions ☐ Serveis de màrqueting ☐ Quota corporativa ☐ Pla d'avantatges

D'acord amb el que estableix la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, us informem que les dades facilitades formaran part d'un fitxer de la Universitat de Barcelona, la finalitat del qual és gestionar la vostra adhesió al projecte Som UB. En els termes previstos en la norma esmentada, teniu el dret d'exercitar els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició.

IL3PUSH

Cursos d'estiu Gaudeix-los

**PRIMERA I
SEGONA
SETMANA DE
JULIOL**

**Una oferta única i diferencial de formació amb la participació
de professionals capdavaners en cada especialitat.
10 cursos intensius de 40 hores cada un que t'aportaran valor
tant en el creixement personal com en el professional:**

Writing Barcelona/ Spacing Barcelona / Photographing Barcelona/
Designing Barcelona Action Barcelona/ Managing Barcelona/
Drawing Barcelona/ Cool Barcelona/ Melange Barcelona/ Shaping Barcelona

(Pendent el reconeixement de 4 crèdits de lliure elecció de la Universitat de Barcelona)

Tota la informació a: **www.il3.ub.edu/push**

Ciutat de Granada, 131. 08018 Barcelona. Info: +34 93 403 99 01

COMISSIONS DE SERVEI*

si tens amb nosaltres la teva nòmina o pensió o hipoteca o pla de pensions

COD. 0400001 C (ENERGIA 04)

**Estem revisant cada concepte.
Estem començant de nou.**

Santander

EL VALOR DE LES IDEES

www.gruposantander.es

VOLEM SER EL TEU BANC

*Comissions no financeres aplicables als comptes de persones físiques (no professionals o autònoms). Benefici no consolidable. Consulta les bases a les oficines Santander i a www.gruposantander.es.